

„Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego”

Raport z badania ilościowego

Spis treści

	strona
Metodologia badania.....	3
Rozkład i opis segmentów.....	4
Charakterystyka demograficzna migrantów i segmentów.....	19
Wyjazdy podsumowanie.....	33
Charakterystyka wyjazdów zarobkowych mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na przestrzeni ostatnich 5 lat.....	35
Kierunki migracji.....	36
Migracje wewnętrzne vs. migracje zagraniczne.....	38
Czas trwania wyjazdów ich cykliczność i sezonowość.....	40
Rodzaj wykonywanej pracy na migracji.....	45
Legalność wykonywanej pracy na migracji.....	47
Kontakt z bliskimi w miejscu zamieszkania w trakcie migracji.....	49
Motywy i historia poszukiwania pracy przez migrantów przed wyjazdem.....	53
Status zawodowy migrantów.....	54
Zakres regionalny poszukiwań pracy.....	56
Czas poświęcony na poszukiwanie pracy przed podjęciem decyzji o wyjeździe.....	58
Poszukiwania pracy w miejscu zamieszkania i poza nim.....	60
Sposób znalezienia pracy na migracji.....	64
Motywy decyzji o migracji.....	66
Przyczyna wyjazdu.....	67
Planowane przeznaczenie zarobionych środków.....	71
Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu vs czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu.....	73

	strona
Powroty – podsumowanie.....	80
Migracja powrotna i sytuacja zawodowa migrantów po powrocie.....	81
Wcześniejsze planowanie powrotu.....	82
Przyczyna powrotu.....	84
Przeznaczenie zarobionych środków.....	86
Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania.....	88
Zakres regionalny poszukiwań pracy.....	90
Sposób poszukiwania pracy.....	96
Czas przeznaczony na poszukiwanie pracy.....	98
Satysfakcja z ostatniego wyjazdu i intencja ponownej migracji.....	100
Współpraca z urzędem pracy.....	106
Cel zgłoszenia się do urzędu pracy.....	107
Znajomość i uczestnictwo w kursach organizowanych przez urząd pracy.....	111
Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy.....	113
Problemy związane z adaptacją w regionie po powrocie.....	123
Problemy adaptacyjne po powrocie.....	124
Relacje z najbliższymi po powrocie.....	128
Bariery wejścia na rynek pracy w regionie.....	130
Czynniki zewnętrzne utrudniające adaptację w regionie.....	134
Programy pomocowe.....	138
Znajomość programów pomocowych.....	139
Źródła znajomości programów pomocowych.....	141
Korzystanie z pomocy po powrocie z migracji.....	144
Rodzaj oczekiwanej pomocy.....	145
Ogólna opinia o migracji.....	149
Podsumowanie.....	153

Metodologia badania

- Badanie ilościowe zostało zrealizowane metodą wywiadów osobistych PAPI. Próbę stanowili mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego.
- Kryterium doboru respondentów był wiek produkcyjny (18- 60 lat w przypadku kobiet, 18-64 lata w przypadku mężczyzn) oraz fakt wyjazdu poza swoje województwo w celach zarobkowych w latach 2005-2010. Okres ostatniej migracji wynosił powyżej 3 miesięcy oraz respondent od co najmniej 3 miesięcy przebywał w miejscu swojego zamieszkania.
- Badanie zostało zrealizowane w marcu 2010 na próbie N=2101 (w każdym z powiatów po 100 wywiadów).
- Badanie było realizowane metodą „random route” opartą o adresy startowe wylosowane z operatu PESEL z kontrolowaniem parametru miejsce zamieszkania (powiat). Jeżeli pod wskazanym adresem nie mieszkała osoba spełniająca kryteria rekrutacji ankieter poruszał się według ustalonego algorytmu do kolejnego adresu, aż do zrealizowania wywiadu z osobą o założonych parametrach.

Rozkład i opis segmentów

Założenia metodologiczne segmentacji

- Początkowy zarys przedstawionych w niniejszym raporcie segmentów jak i wybór kryteriów przynależności do segmentów powstał na podstawie badania jakościowego zrealizowanego od października 2009 do marca 2010, gdzie w oparciu o ekonomiczno-społeczną sytuację przed migracją oraz cele migracyjne i oczekiwania wobec wyjazdu wyłonione zostały następujące segmenty:

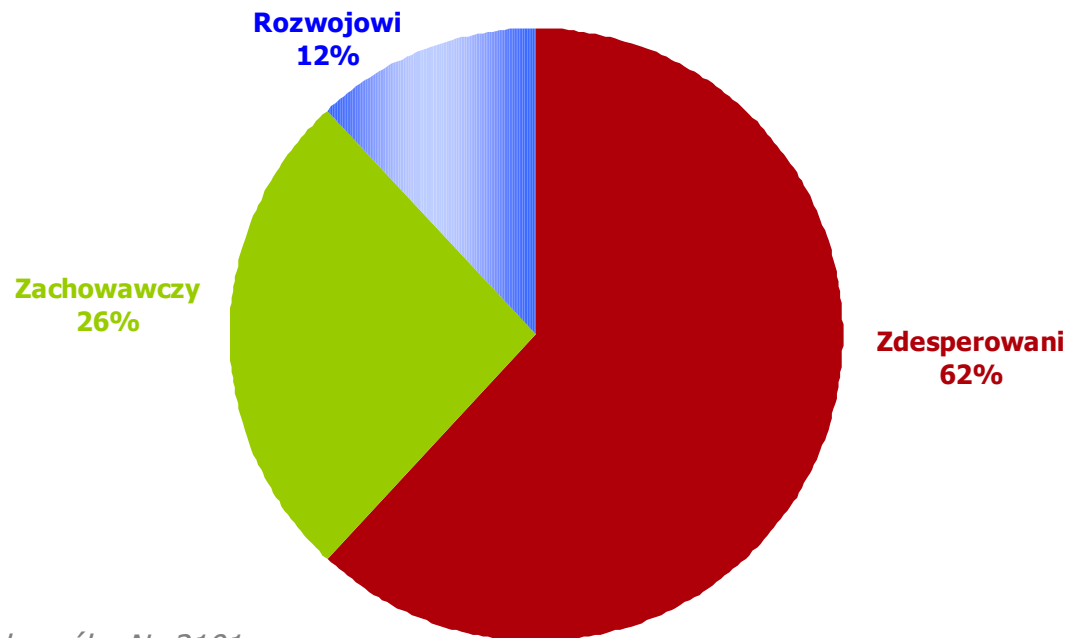
1) Zdesperowani, 2) Zachowawczy oraz 3) Rozwojowi

- Przeprowadzona podczas analiz ilościowych segmentacja logiczna oparta została na pytaniach określających spontaniczne i wspomagane przyczyny wyjazdu do pracy oraz na pytaniu o cel na jaki miały być przeznaczone zarobione środki.
- Opierając analizę o hierarchiczną teorię potrzeb Abrahama Masłowa przyjęliśmy założenie, że człowiek w swoim działaniu dąży do zaspokojenia potrzeb, które tworzą logiczną hierarchię rozpoczynającą się od potrzeb niższego stopnia, których zaspokojenie redukuje niedobory w systemie fizjologicznym a kończącą się wyższego stopnia osobistymi i abstrakcyjnymi potrzebami. Dokonaliśmy więc zhierarchizowania 3 segmentów dodatkowo w oparciu o analizę czynnikową.
- I tak, respondent był zakwalifikowany do segmentu „Zdesperowanych” jeśli jako powód wyjazdu spontanicznie deklarował jedynie chęć zarobienia (kwestie finansowe) lub brak pracy w miejscu zamieszkania i jednocześnie zarobione pieniądze chciał przeznaczyć na bieżące potrzeby lub na spłatę długów.
- Respondent był zakwalifikowany do segmentu jako „Zachowawczy” jeśli w pytaniu o cel wyjazdu wskazał, że chce mieć wyższą pensję i jednocześnie zarobione pieniądze chce przeznaczyć na cel inny, niż spłata długów czy bieżące potrzeby. Dodatkowo w jego spontanicznych deklaracjach dotyczących celu wyjazdu nie pojawiała się chęć rozwoju zawodowego, zdobywania nowych kwalifikacji, ani nauka języka obcego.
- Respondent był zakwalifikowany do segmentu jako „Rozwojowy”, jeśli jako cel wyjazdu podawał przede wszystkim chęć zdobycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych lub chęć zobaczenia świata, zmiany w życiu, przeżycia przygody, nauki języka obcego, zdobywania wiedzy i jednocześnie zarobione pieniądze chciał przeznaczyć na cel inny niż spłata długów czy „zarobienie na życie”.

Segmenty migrantów powrotnych

Podstawa: cała próba N=2101

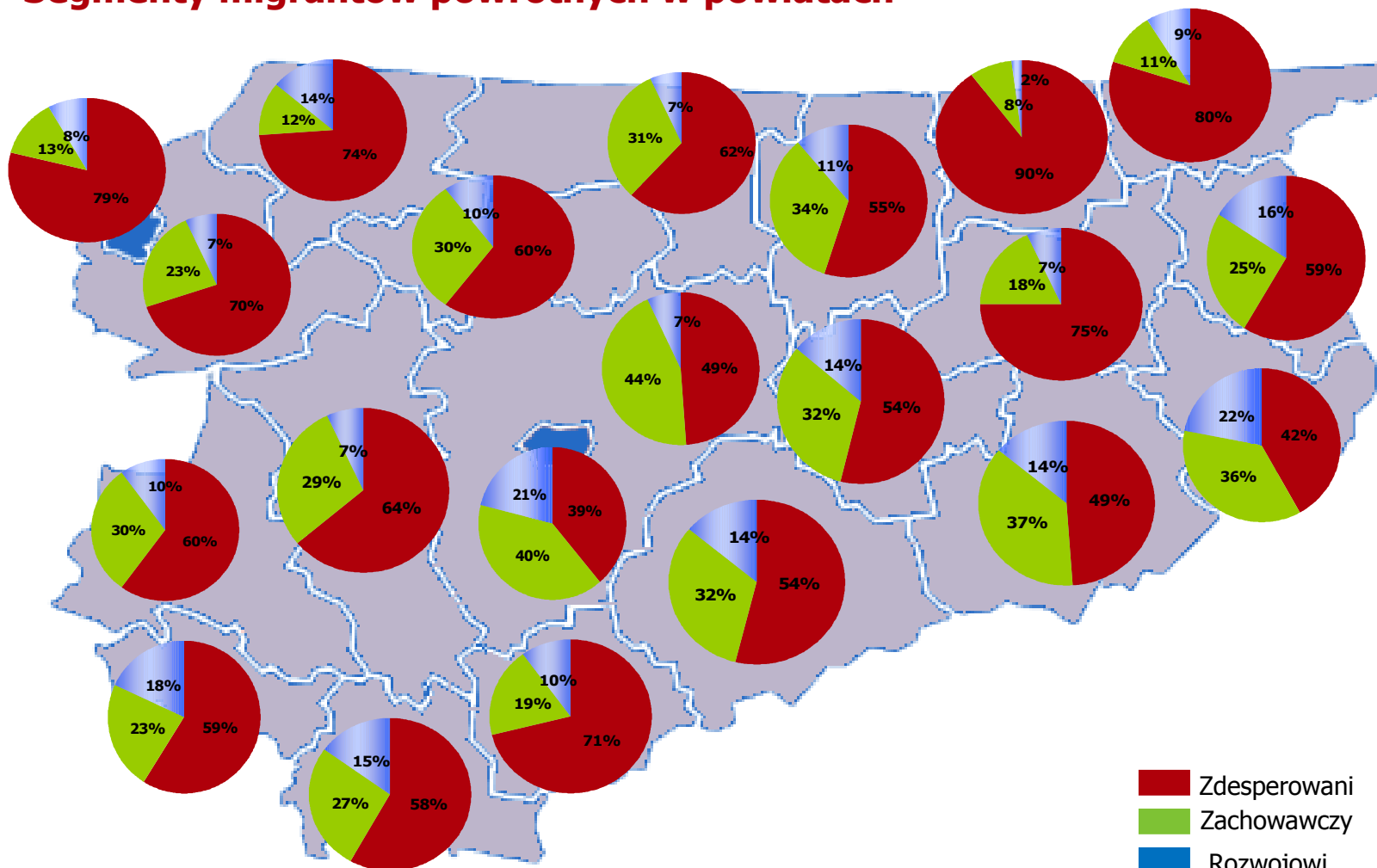
Najliczniejszą grupę stanowi segment Zdesperowanych. Zachowawczy to nieco ponad ¼ migrantów powrotnych. Najmniej liczny jest segment Rozwojowych - jego udział w próbie głównej wynosi 12%.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Segmenty migrantów powrotnych w powiatach

- Zdesperowani
- Zachowawczy
- Rozwojowi

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Podstawa: cała próba N=2101

Opis segmentów – Zdesperowani 1/3 (metafora Syzyfa)

- Zdesperowani (62% ogółu) to przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym. Istotnie więcej jest w tej grupie osób w wieku 30-54 lata. W większości to osoby bezrobotne, jednak to one wnoszą największy wkład w budżet domowy. Osoby w tej grupie deklarują najniższe dochody (do 800 zł), a swoją sytuację materialną oceniają źle.
- Połowa osób w tej grupie mieszka na wsi. Istotnie rzadziej niż pozostali migranci korzystają z Internetu. Osoby zdesperowane cechuje relatywnie największa liczba krótkich (3-4 miesiące) wyjazdów zarobkowych. Zdesperowani najczęściej wyjeżdżają do pracy sami (60%) i w większości (66%) nie odwiedzają domu podczas trwania wyjazdu. Na migracji najczęściej podejmują prace sezonowe w rolnictwie (42%), opiekują się osobami starszymi (11%) i zatrudniają się w branży budowlanej (23%).
- Zdesperowani mają za sobą najwięcej prób znalezienia pracy przed podjęciem decyzji o migracji, najwięcej osób w tej grupie szukało pracy dłużej niż rok na wiele sposobów (przez PUP, znajomych, rodzinę, bezpośrednio u pracodawców). Połowa Zdesperowanych pracę na migracji znalazła za pośrednictwem znajomych. Najważniejszym powodem, dla którego podjęli pracę na migracji był obok chęci zarobienia (94%) brak pracy w miejscu zamieszkania (68%). Zarobione środki planowali przeznaczyć na bieżące potrzeby (93%) i na spłatę długów (20%).

Opis segmentów – Zdesperowani 2/3 (metafora Syzyfa)

- Przy planowaniu migracji najważniejsza dla Zdesperowanych jest minimalizacja ryzyka związanego z wyjazdem, pewna praca, lepiej niż pozostałe grupy podczas wyjazdu oceniają stosunek pracodawcy do pracownika.
- Zdesperowani rzadziej planują termin powrotu (61%), natomiast jeśli już termin jest zaplanowany, osoby z tej grupy wracają zgodnie z planem (88%), również zarobione pieniądze wydają w większości tak jak zaplanowali.
- Zdesperowani istotnie częściej deklarują chęć podjęcia pracy w miejscu zamieszkania po powrocie (85%). Wśród tych, którzy nie mają takiego zamiaru przeważają osoby, które twierdzą, że nie ma pracy w regionie (14%), dlatego też planują kolejne migracje. Są raczej zadowoleni z ostatniego wyjazdu.
- Osoby z tej grupy częściej niż pozostałe segmenty po powrocie do miejsca zamieszkania szukają pracy - są to poszukiwania długotrwałe (23% deklaruje poszukiwania pracy dłuższe niż rok).
- Zdesperowani istotnie częściej niż pozostałe grupy zgłaszają się po powrocie do urzędu pracy (83%) aby mieć ubezpieczenie (75%) i znaleźć pracę (82%). Osoby z tej grupy istotnie częściej biorą udział w kursach organizowanych przez urząd pracy (20%). Kursy te najczęściej mają na celu zdobycie nowych kwalifikacji (80%) a tematyka istotnie częściej jest narzucona przez PUP (13%). Osoby, które brały udział w kursach, a obecnie nie mają pracy istotnie częściej źle oceniają efektywność kursów.
- Dla Zdesperowanych największy problem po powrocie stanowi brak stałej pracy (60%), ale również brak jakiegokolwiek zajęcia (41%).

Opis segmentów – Zdesperowani 3/3 (metafora Syzyfa)

- Zdesperowani w większości nie dostrzegają żadnych zmian w relacjach z otoczeniem w miejscu zamieszkania po powrocie z migracji (83%), rzadziej niż inne grupy utrzymują kontakty ze znajomymi poznanymi podczas wyjazdu.
- Najwięcej osób z tej grupy jako barierę wejścia na rynek pracy deklaruje ogólnie brak pracy (77% wymienia na pierwszym miejscu). Brak pracy wymieniają jako główny czynnik utrudniający życie w regionie, zwracają też uwagę na brak zainteresowania problemami mieszkańców ze strony władz lokalnych, rzadziej niż pozostałe grupy dostrzegają brak ofert kulturalnych, gastronomicznych czy galerii handlowych.
- Niewiele osób w tej grupie słyszało o programach pomocowych (12%). Ci, którzy o nich słyszeli istotnie częściej niż pozostali badani wymieniają program *Eures* (13%). Zdesperowani dowiadywali się o programach pomocowych częściej niż pozostali migranci w urzędzie pracy (28%).
- Znikomy odsetek korzysta z jakiegokolwiek pomocy po powrocie z migracji (3%). Ci, którzy z pomocy skorzystali wskazują głównie na pomoc społeczną (31%).
- Osoby Zdesperowane częściej niż inni oczekują pomocy (70%) i najczęściej jako potrzebne wsparcie wymieniają pomoc w znalezieniu stałej pracy w miejscu zamieszkania (81%). Według nich powinni się tym zająć pracownicy socjalni oraz opieka społeczna.
- Osoby z grupy Zdesperowanych częściej niż pozostali migranci deklarują, że gdyby miały pracę na miejscu, która pozwoliłaby na godne życie nie zdecydowałyby się na wyjazd.

Opis segmentów – Zachowawczy 1/4 (metafora Odyseusza)

- W segmencie migrantów Zachowawczych istotnie więcej jest osób z wykształceniem niepełnym średnim, policealnym i wyższym licencjackim. Połowa osób w tej grupie to osoby zamężne/ żonate. Istotnie więcej Zachowawczych jest w grupie osób w wieku 23-30 lat. Prawie połowa osób w tej grupie ma stałą pracę (istotnie więcej niż ogół badanych). W tym segmencie w jednakowym stopniu respondent jak i partner wnoszą wkład do budżetu domowego (po 36% wskazań).
- Zachowawczy istotnie częściej niż ogół badanych deklaruje dochód gospodarstwa domowego na poziomie od 2500 zł do 5000 zł, swoją sytuację określają „na co dzień pieniędzy starcza, ale nie stać mnie na większe wydatki”.
- Ponad połowa osób Zachowawczych codziennie korzysta z Internetu.
- Istotnie więcej osób z tego segmentu mieszka w małych miastach do 10 tys. mieszkańców oraz miastach 20-50 tys. mieszkańców.
- Osoby Zachowawcze najczęściej migrują na okres trzech miesięcy i istotnie częściej niż przedstawiciele pozostałych segmentów wyjeżdżają za granicę (93%). W tej grupie istotnie więcej jest osób, które wyjechały tylko raz. Zachowawczy częściej niż pozostali badani podczas migracji zajmują się sprzątniem, opieką nad dziećmi i innymi pracami fizycznymi. Częściej niż inni badani wyjeżdżają do pracy z kimś z rodziny (13%) lub z partnerem (9%).
- Dla Zachowawczych charakterystyczne są wyjazdy w czasie urlopu bezpłatnego (17%). Istotnie rzadziej poszukują oni pracy w regionie przed wyjazdem. Ci, którzy podjęli się poszukiwania pracy przed decyzją o migracji, najczęściej szukali zatrudnienia tylko w swoim województwie. Pracę którą podjęli ostatnio na migracji częściej niż inni badani znaleźli dzięki rodzinie (25%).

Opis segmentów – Zachowawczy 2/4 (metafora Odyseusza)

- Najważniejszą przyczyną wyjazdu dla osób z segmentu Zachowawczych jest chęć zarobienia dodatkowych pieniędzy (60% spontanicznych odpowiedzi). Jako dalsze przyczyny wymieniają oni również chęć zwiedzania, doświadczenia czegoś nowego.
- Zarobione pieniądze pragną przeznaczyć przede wszystkim na remont domu (46%), kupno samochodu (25%), wymianę mebli (14%).
- Planując wyjazd Zachowawczy częściej, niż pozostali migranci zwracają uwagę na możliwość poznania innej kultury, możliwość nauczenia się języka obcego, ale także komfort życia na migracji i dobry dojazd do domu. W ich wyjazdach istotnie częściej pojawia się możliwość nauczenia się języka i zwiedzania. Zachowawczy częściej niż ogół badanych planują termin powrotu, częściej też niż inni wracają z powodu zarobienia założonej kwoty (9%) oraz zakończenia urlopu w miejscu zamieszkania (6%).
- Większość Zachowawczych po zakończeniu migracji zamierza podjąć pracę w miejscu zamieszkania. Ci, którzy nie mają takich planów tłumaczą to kontynuacją nauki. Zachowawczy, którzy poszukują pracy, poszukują jej przede wszystkim w swoim regionie (94%), poszukując pracy częściej niż ogół badanych, czytają ogłoszenia w prasie (29%). Zachowawczych wyróżnia relatywnie krótki okres poszukiwań pracy - od 2 tygodni do miesiąca (27% wskazań). Rzadziej niż inni planują kolejny wyjazd zarobkowy (31%) a ci, którzy planują kolejny wyjazd mają na uwadze przede wszystkim lepsze niż w swoim regionie zarobki (36%).

Opis segmentów – Zachowawczy 3/4 (metafora Odyseusza)

- Zachowawczy rzadziej niż ogół badanych zgłaszają się po powrocie do PUP (75%). Wśród Zachowawczych, którzy słyszeli o kursach organizowanych przez urząd pracy 16% wzięło w nich udział. Najwięcej osób w tej grupie odbyło kurs komputerowy. Kursy w których uczestniczyli Zachowawczy miały istotnie częściej, niż w przypadku ogółu na celu podniesienie kwalifikacji w zawodzie (20%).
- Jako największe problemy Zachowawczy w pierwszej kolejności wskazują niskie zarobki, (30% odpowiedzi spontanicznych) częściej niż pozostali badani wskazują na inny charakter wykonywanej pracy (13%), inną kulturę, zachowania ludzi na co dzień (12%) a także inne wymagania pracodawcy (6%).
- W kwestii relacji z najbliższym otoczeniem po powrocie osoby z segmentu Zachowawczych istotnie częściej deklarują, że mają teraz więcej znajomych niż przed wyjazdem (10%), częściej też utrzymują kontakty z osobami poznanymi w czasie migracji (63%).
- Zachowawczy pytani o największe problemy związane z podjęciem pracy w regionie w pierwszej kolejności wskazują zbyt niskie wynagrodzenia (11%), a także problemy ze znalezieniem stałej pracy (4%). Wśród wszystkich problemów wymieniają także brak pracy w zawodzie (17%).
- Czynniki zewnętrzne, które zdaniem Zachowawczych utrudniają adaptację to przede wszystkim brak dobrych zarobków (25% wymienia na pierwszym miejscu). Wśród wszystkich czynników utrudniających adaptację Zachowawczy wymieniają też istotnie częściej brak ofert kulturalnych (54%), gastronomii (37%) oraz galerii handlowych (31%).

Opis segmentów – Zachowawczy 4/4 (metafora Odyseusza)

- Zachowawczy podobnie jak pozostałe wyodrębnione grupy w niewielkim stopniu znają i korzystają z pomocy dla osób powracających z migracji.
- Osoby Zachowawcze są w najmniejszym stopniu niż przedstawiciele pozostałych grup zainteresowane pomocą dla osób powracających (59%). 72% niezainteresowanych pomocą nie odczuwa w ogóle potrzeby otrzymywania takiej pomocy. Wskazując organizacje, które ich zdaniem powinny pomagać osobom powracającym wymieniają częściej niż inni fundacje oraz organizacje pozarządowe (21%).
- Ogólna opinia o migracji osób z tej grupy jest podobna do tej, jaka panuje wśród osób Rozwojowych - dzięki wyjazdowi są bardziej pewni siebie, doceniają możliwość poznania innych kultur, nauki języka. Częściej natomiast niż ogół badanych wskazują na problem związany z utratą kontaktu z dziećmi.

Opis segmentów – Rozwojowi 1/4 (metafora Prometeusza lub Ikara)

rozwojowi są najmniejszym liczebnościowo segmentem - stanowią 12% próby.

zadziej są to osoby z wykształceniem niższym, raczej w trakcie nauki, zdobywają lub posiadają już wykształcenie wyższe (5% niepełne wyższe oraz 7% wyższe licencjackie).

Do Rozwojowych należą osoby młodsze – istotnie więcej osób z tego segmentu (63%) jest w wieku 18-30 lat, głównie osoby pracujące na etacie oraz uczące się (19%), raczej bez partnerów – 53% to kawalerowie/panny.

w przypadku Rozwojowych największy wkład finansowy do gospodarstwa domowego mają rodzice – 41%, a w mniejszym stopniu małżonkowie, czy sami respondenci. Istotnie więcej osób z tej grupy deklaruje wspólne zarobki uczestników gospodarstwa domowego na poziomie 2,5-4 tys. zł. (27%).

rozwojowi najczęściej w porównaniu do ogółu badanych korzystają z Internetu. Blisko 2/3 z nich deklaruje codzienne korzystanie z sieci. Jest to również sposób wykorzystywany do szukania pracy.

Opis segmentów – Rozwojowi 2/4 (metafora Prometeusza lub Ikara)

hocią większość Rozwojowych podczas migracji zostaje zatrudniona w rolnictwie (28%), czy budownictwie (21%), to jednak istotnie częściej wykonują oni też prace fizyczne i umysłowe (6%) . Jako jedyni wskazują pracę w wolnym zawodzie lub w charakterze specjalisty (2%). Istotnie częściej znajdują pracę legalną (63%).

ozwojowi jako segment „uczący się” rzadziej szukają pracy przed wyjazdem (54%). Jeśli szukają pracy zajmuje im to z reguły kilka miesięcy (39%). Wyjeżdżają częściej z partnerem (12%), rzadziej sami (51%). Podczas pobytu poza domem rzadziej niż pozostali migranci kontaktują się z bliskimi (14% co pół roku, 5% - rzadziej). Jeśli jednak w międzyczasie przyjeżdżają do domu, to na dłużej (14% na tydzień).

ajważniejszym powodem, dla którego wyjeżdżają na migrację oprócz chęci dorobienia (90%) jest istotnie częściej chęć zwiedzania (64%), przeżycia przygody (57%) oraz dla 50% zdobycia nowych kwalifikacji.

arobione środki Rozwojowi w większości planowali przeznaczyć na naukę i studia (22%), na własne mieszkanie (16%) oraz start życiowy (7%).

zynnikami istotnymi przy planowaniu wyjazdu jest dla 90% wzrost pewności siebie, poznanie innej kultury (ponad 90%), dla ponad 80% zdobycie doświadczenia zawodowego oraz dla 80% nauka języka obcego.

Opis segmentów – Rozwojowi 3/4 (metafora Prometeusza lub Ikara)

rozwojowi zarobione środki w większości przeznaczali na to, na co planowali. Jednak 11% stwierdziło, że pieniądze wydało tylko częściowo zgodnie z planem, powodem były niewystarczające zarobki (74%).

0% Rozwojowych po powrocie zamierzało podjąć tę samą pracę, jaką wykonywało przed wyjazdem. Osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na wyjeździe i jednocześnie nie podjęły tej samej pracy, co przed migracją po powrocie szukały zatrudnienia najczęściej kilka miesięcy (40%).

rozwojowi w większości są zadowoleni ze swoich wyjazdów (istotnie częściej od migrantów ogółem, 63%). 40% z segmentu Rozwojowych planuje kolejny wyjazd zarobkowy.

o powrocie 75% Rozwojowych zgłosiło się do urzędu pracy w celu pomocy w poszukiwaniu pracy oraz rejestracji i aby zostać objętym ubezpieczeniem. Zainteresowanie kursami organizowanymi przez PUP było w tej grupie znikome, ale słyszało o nich aż 86% Rozwojowych. Uczestnictwo w takich kursach (głównie przed wyjazdem) zadeklarowało zaledwie 12%. Były to najczęściej kursy komputerowe (16%) oraz z zakresu przedsiębiorczości (12%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Opis segmentów – Rozwojowi 4/4

5% badanych z segmentu Rozwojowych nie korzystało z żadnego programu pomocowego. Jednak 60% Rozwojowych deklaruje chęć wzięcia udziału w takim programie. Jest to istotnie mniej w porównaniu do ogółu migrantów.

referowaną formą pomocy w adaptacji po powrocie, którą według Rozwojowych zaraz po urzędzie pracy (73%) powinny oferować fundacje, organizacje pozarządowe (26%) oraz psychologowie (13%) byłaby oprócz pomocy w znalezieniu miejsca pracy (65%), pomoc w założeniu własnej działalności gospodarczej (24%) oraz pomoc prawna (14%).

gólnie stosunek do migracji Rozwojowych jest pozytywny. Około 85% Rozwojowych wskazuje na możliwość poznania podczas wyjazdu innej kultury, zobaczenia świata. Istotnie więcej badanych wspomina o zdobytej podczas wyjazdu pewności siebie (około 80%).

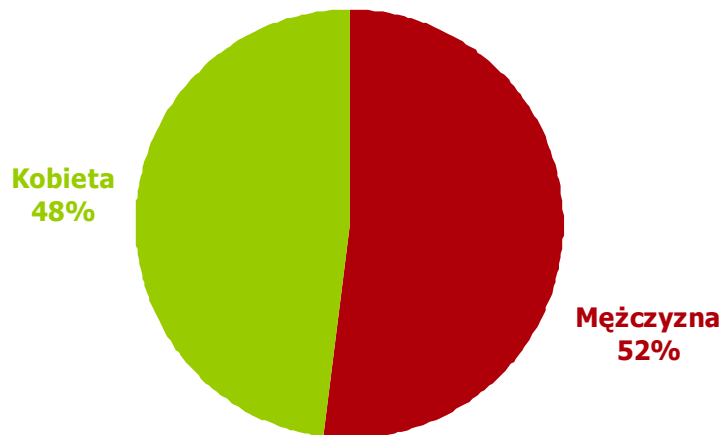

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych i poszczególnych segmentów

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych

płeć

Podstawa: cała próba N=2101

wykształcenie

Podstawa: cała próba N=2101

W równym stopniu migrują kobiety i mężczyźni. Przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (34%) oraz ukończonym średnim zawodowym lub technicznym (1/5 wszystkich badanych). Spory odsetek stanowi grupa z wykształceniem podstawowym (19%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Z1. Płeć

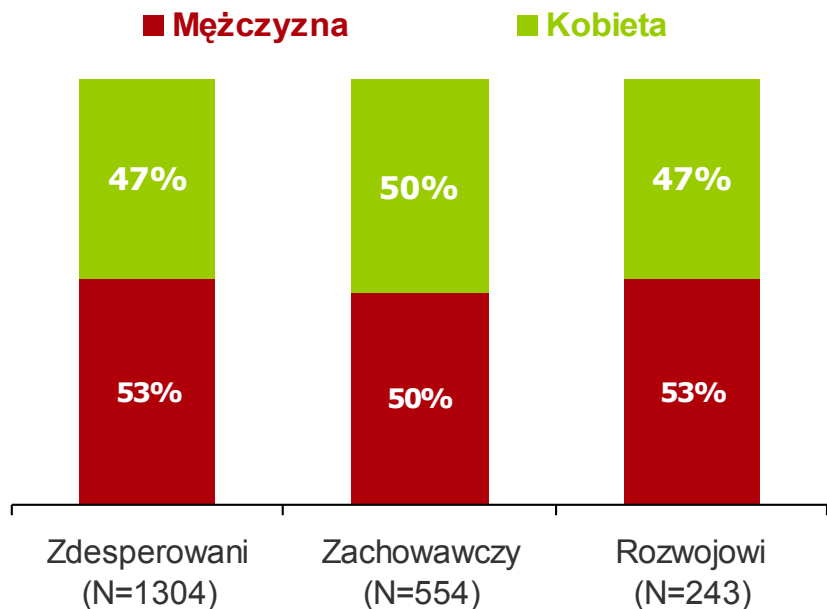
Z2. Wykształcenie

Charakterystyka demograficzna segmentów

płeć

Podstawa: cała próba

wykształcenie

Podstawa: cała próba

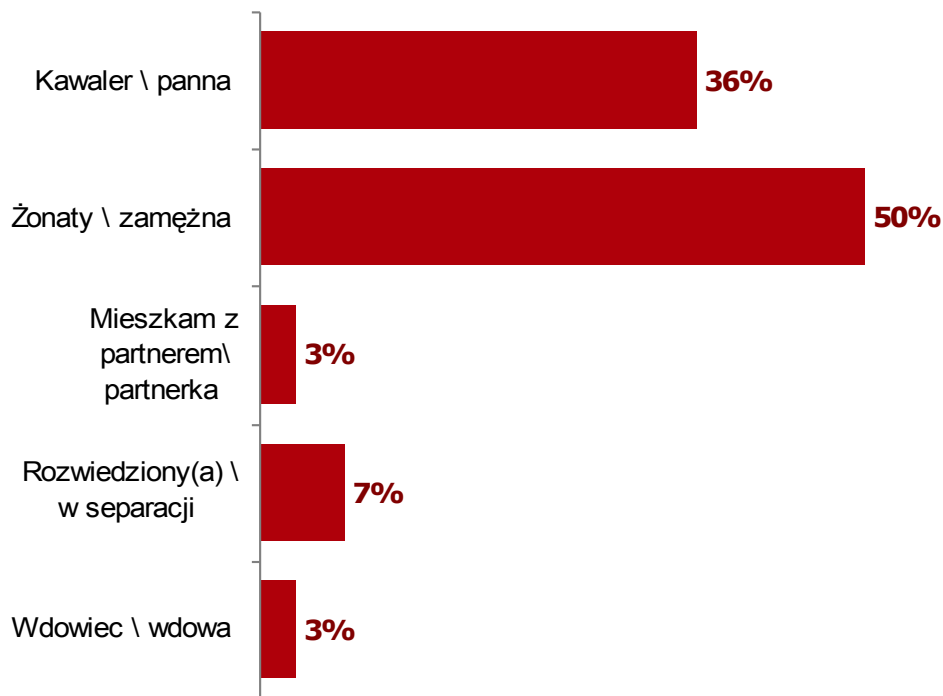
W segmencie Zdesperowanych przeważają osoby z wykształceniem niższym – podstawowym oraz zasadniczym zawodowym.
Wśród Zachowawczych istotnie więcej osób posiada wykształcenie policealne, pomaturalne (6%) oraz licencjackie wyższe (7%).
Rozwojowi to rzadziej osoby z wykształceniem niższym, są w trakcie nauki, zdobywają wykształcenie wyższe.

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych cd

Stan cywilny

Podstawa: cała próba N=2101

Połowa migrantów jest w związkach małżeńskich. Ponad 1/3 to kawalerowie/panny.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

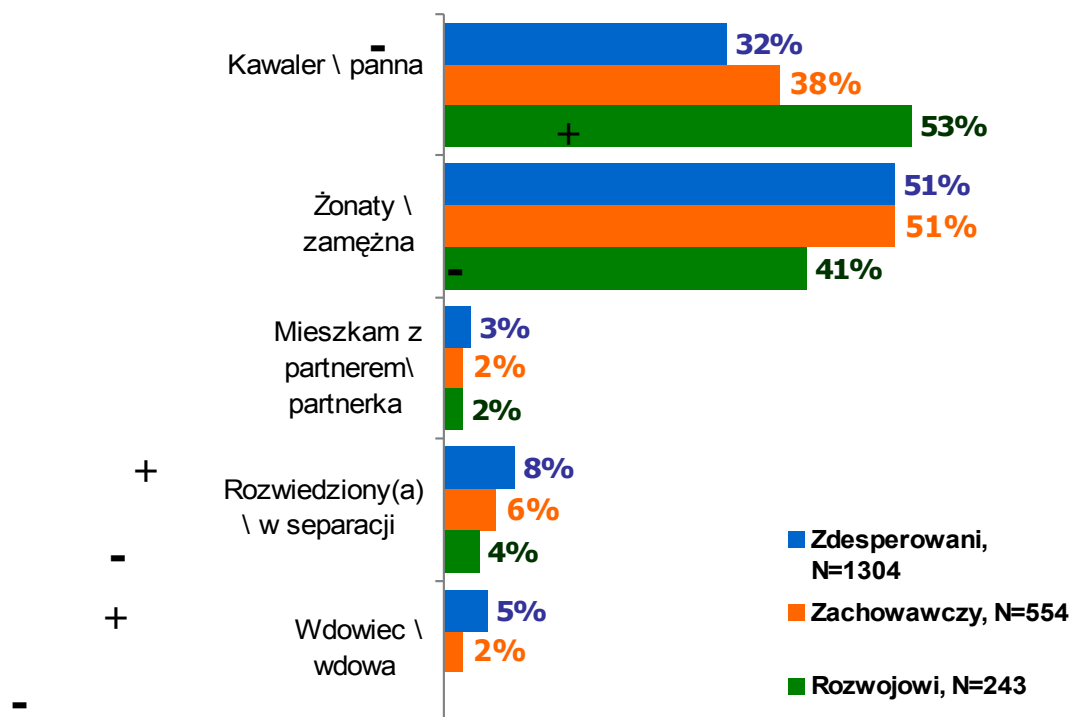

Charakterystyka demograficzna segmentów cd

Stan cywilny

Podstawa: cała próba

Istotnie więcej spośród Rozwojowych deklaruje bycie kawalerem lub panną (53%), istotnie mniej od próby ogółem jest w stałych związkach (41%) oraz po rozwodzie/w separacji (4%).

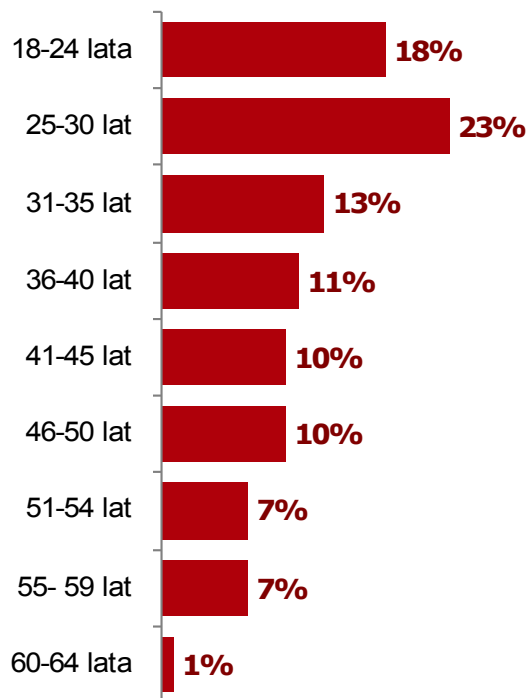
Zdesperowani oraz Zachowawczy to osoby w większości zamężne lub żonate (w obu przypadkach 51%), jednak istotnie więcej spośród Zdesperowanych jest rozwiedzionych/w separacji oraz deklaruje bycie wdowcem/wdową.

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych cd

Wiek migrantów

Sytuacja zawodowa

Podstawa: cała próba N=2101

Podstawa: cała próba N=2101

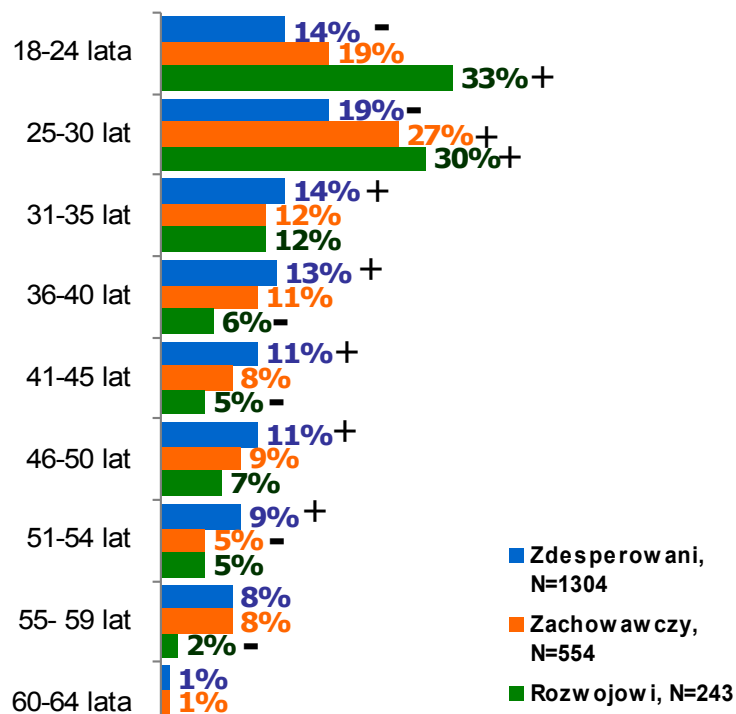
Największą liczebnościowo grupę stanowią migranci w wieku 25-30 lat (23%) oraz 18-24 lat (18%). 1/3 badanych jest zarejestrowanych jako bezrobotni, 36% ma stałą pracę.

Charakterystyka demograficzna migrantów w podziale na segmenty cd

Wiek migrantów

Podstawa: cała próba

Sytuacja zawodowa

Podstawa: cała próba

Rozwojowi to grupa młodsza – istotnie więcej osób z tego segmentu jest w wieku 18-30 lat. Również Zachowawczy to segment składających się z osób młodszych do 30 lat. Zdesperowani z kolei to osoby głównie starsze, istotnie więcej osób w wieku od 30 do 54 lat.

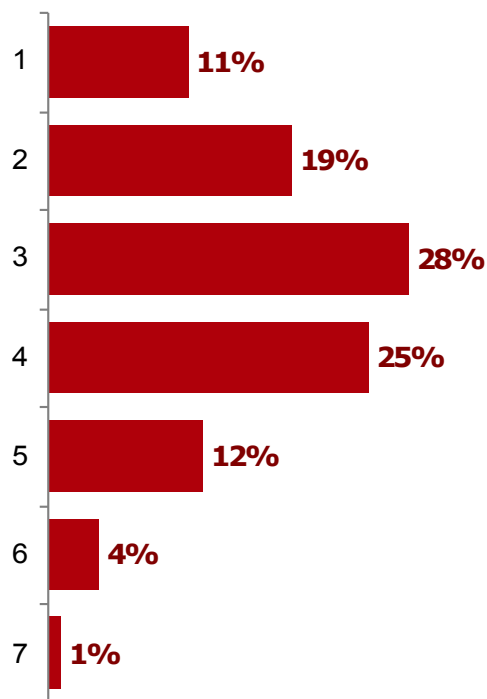
Zdesperowani w większości są osobami bezrobotnymi (38%), Zachowawczy z kolei to osoby posiadające stałą pracę (44%). W segmencie Rozwojowych istotnie częściej występują osoby pracujące na etacie oraz uczące się (19%).

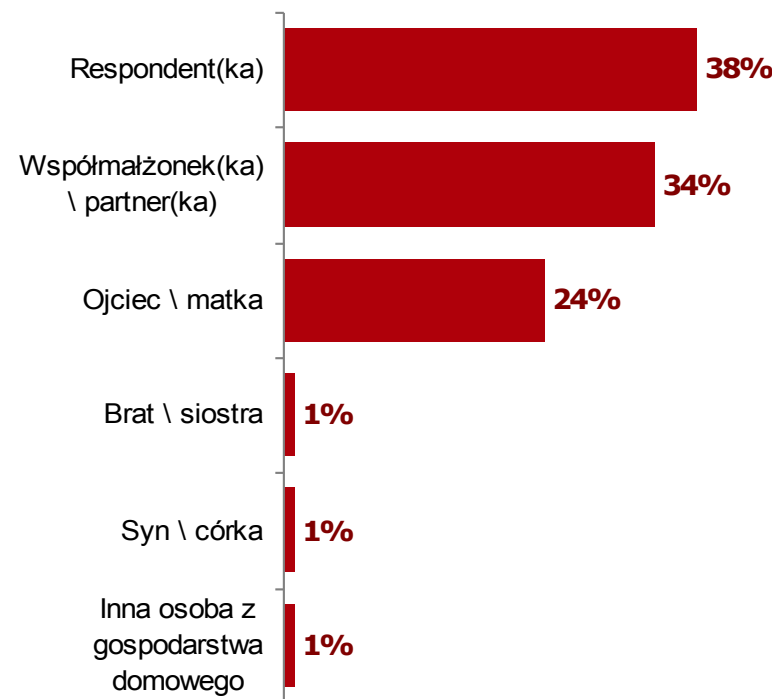

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych cd

Liczba osób w gospodarstwie domowym

Osoba w gospodarstwie wnosząca największy wkład w budżet domowy

Podstawa: cała próba N=2101

Podstawa: cała próba N=2101

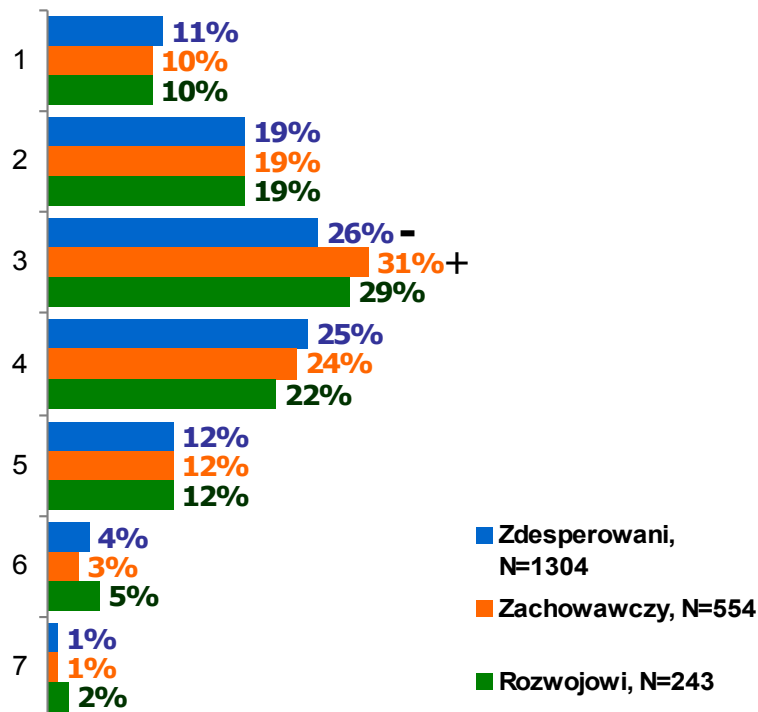
Większość migrantów mieszka w trzy-(28%) lub czteroosobowych (25%) gospodarstwach domowych, w których osobą wnoszącą największy wkład do budżetu jest na pierwszym miejscu respondent (38%), w dalszej kolejności małżonek/partner (34%) oraz w przypadku 1/4 migrantów – ojciec lub matka.

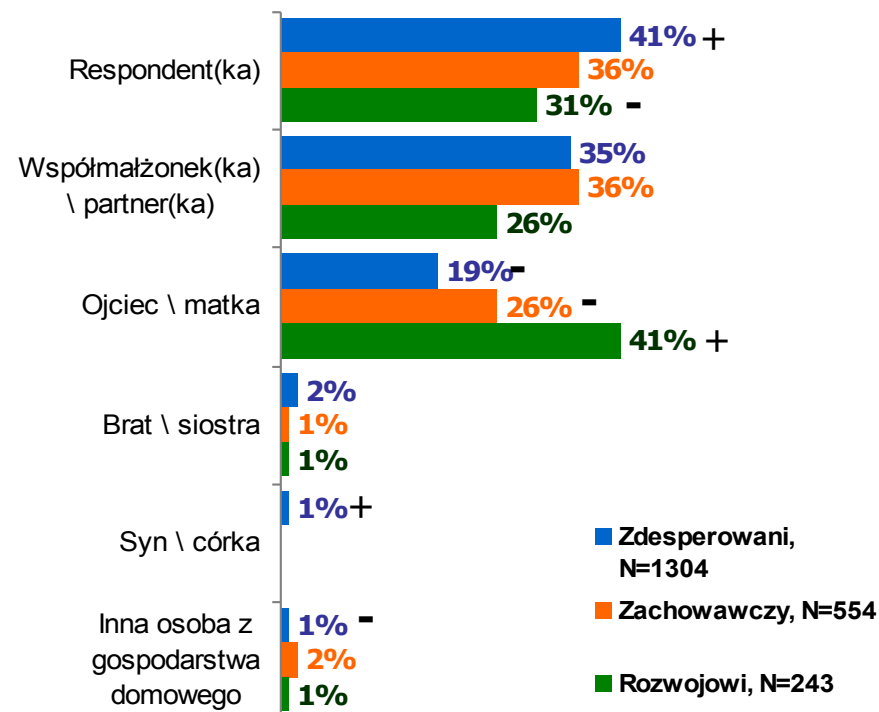
Charakterystyka demograficzna segmentów cd

Liczba osób w gospodarstwie domowym

Podstawa: cała próba

Osoba w gospodarstwie wnosząca największy wkład w budżet domowy

Podstawa: cała próba

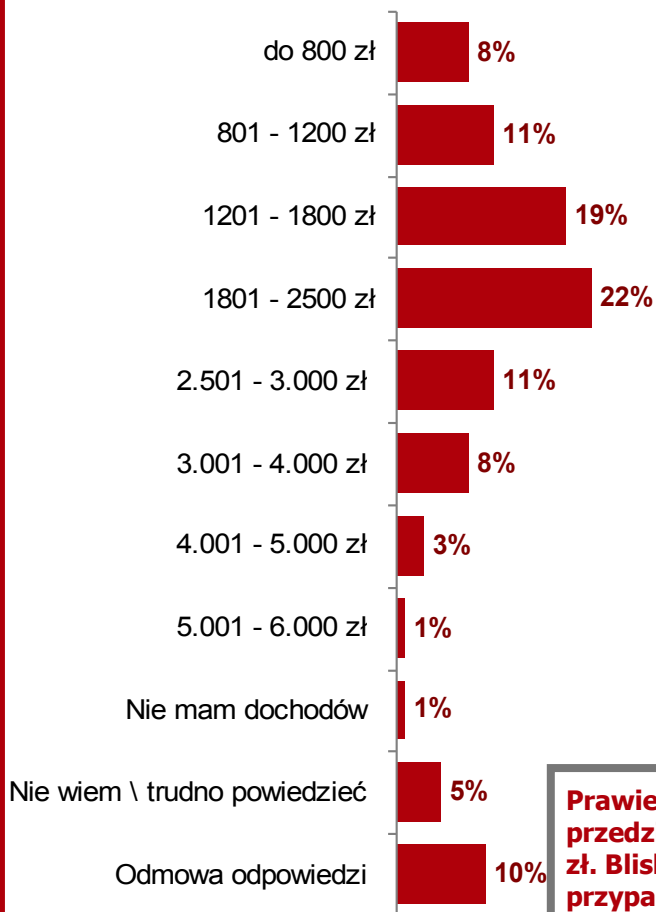
Istotnie więcej spośród Zachowawczych żyje w trzyosobowych gospodarstwach domowych, gdzie osobą zarabiającą najlepiej jest sam respondent (36%) lub jego partner/współmałżonek (36%). W segmencie Zdesperowanych osobą wnoszącą największy wkład w budżet domowy jest istotnie częściej respondent. W przypadku Rozwojowych największy wkład finansowy w gospodarstwo domowe mają rodzice – 41%, a w mniejszym stopniu sami respondenci.

Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych cd

Przeciętne miesięczne dochody i zarobki „na rękę” wszystkich członków gospodarstwa domowego zsumowane razem

Podstawa: cała próba N=2101

Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

Podstawa: cała próba N=2101

Prawie 1/5 migrantów deklaruje dochody wszystkich członków gospodarstwa domowego w przedziale 1201-1800 zł podobna liczebnie grupa wskazuje na dochody między 1801zł a 2500 zł. Blisko połowie badanych na co dzień wystarcza pieniądze, jednak problemy pojawiają się w przypadku większych wydatków.

Z8. Przeciętne miesięczne dochody i zarobki „na rękę” wszystkich członków gospodarstwa domowego zsumowane razem

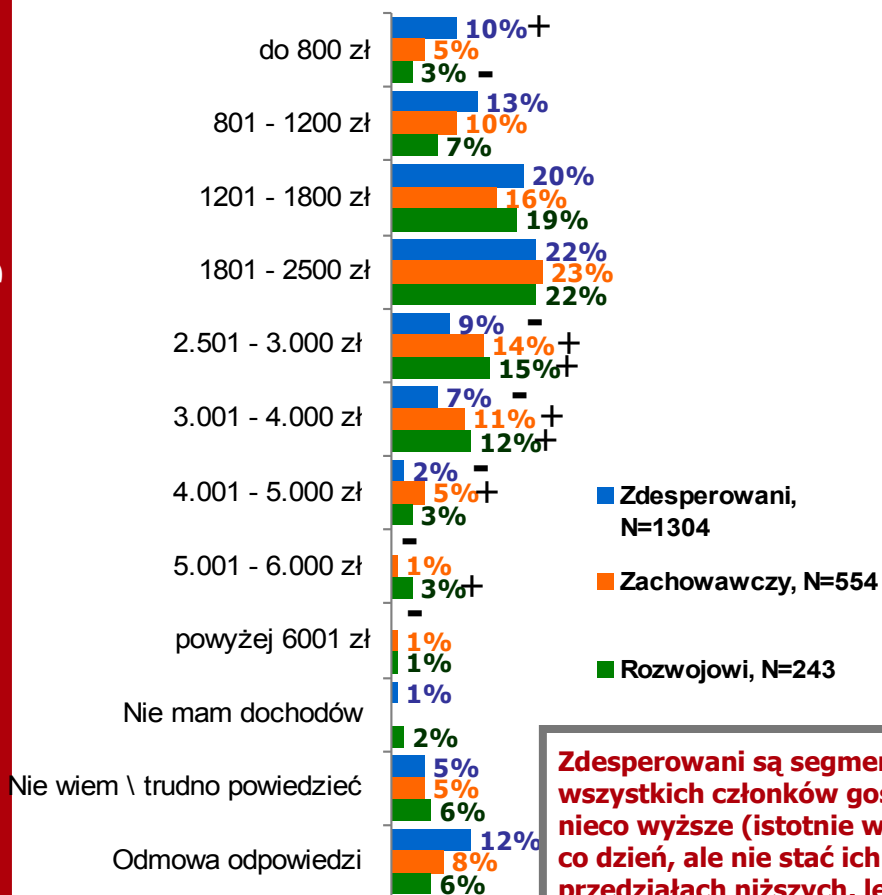
Z9. Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

Charakterystyka demograficzna segmentów cd

Przeciętne miesięczne dochody i zarobki „na rękę” wszystkich członków gospodarstwa domowego zsumowane razem

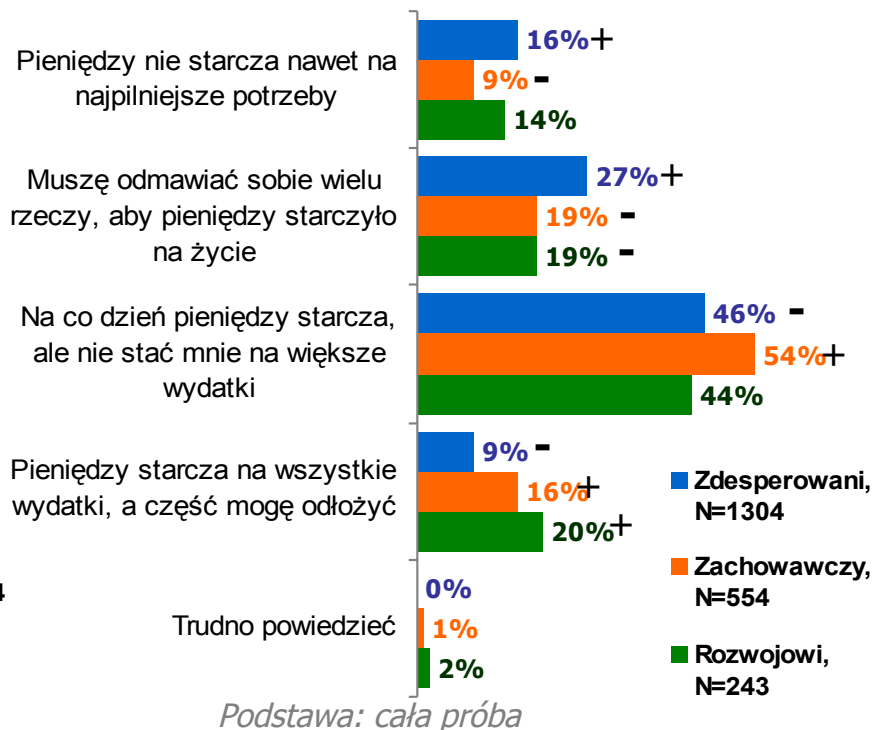
Podstawa: cała próba

Z8. Przeciętne miesięczne dochody i zarobki „na rękę” wszystkich członków gospodarstwa domowego zsumowane razem

Z9. Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

Sytuacja materialna gospodarstwa domowego

Podstawa: cała próba

Zdesperowani są segmentem zarabiającym najmniej – istotnie więcej osób deklaruje zarobki wszystkich członków gospodarstwa w przedziale do 800 zł (10%). Zarobki Zachowawczych są nieco wyższe (istotnie więcej deklaracji dla przedziału od 2501-5000 zł), starcza im pieniędzy na co dzień, ale nie stać ich na większe wydatki (54%). Rozwojowi w większości zarabiają w przedziałach niższych, lecz nie muszą sobie odmawiać wielu rzeczy, aby pieniądze starczyło na życie.

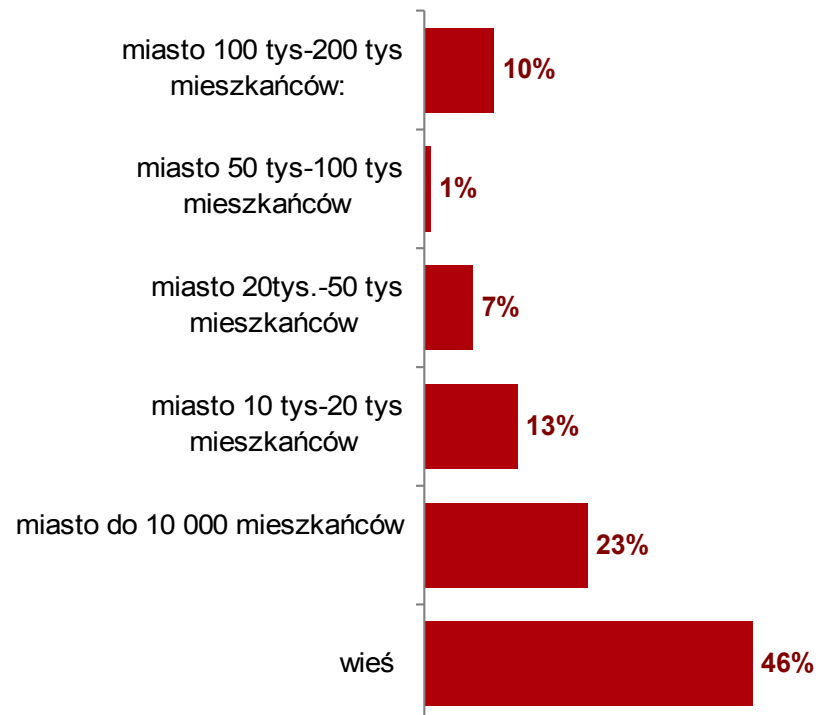
Charakterystyka demograficzna migrantów powrotnych cd

Częstotliwość korzystania z Internetu w domu lub w pracy

Podstawa: cała próba N=2101

Wielkość miejscowości zamieszkania

Podstawa: cała próba N=2101

42% migrantów korzysta z internetu codziennie, ale aż 35% nie korzysta z internetu w ogóle. Blisko 70% migrantów mieszka na wsi i w mniejszych miejscowościach do 10 tys. mieszkańców.

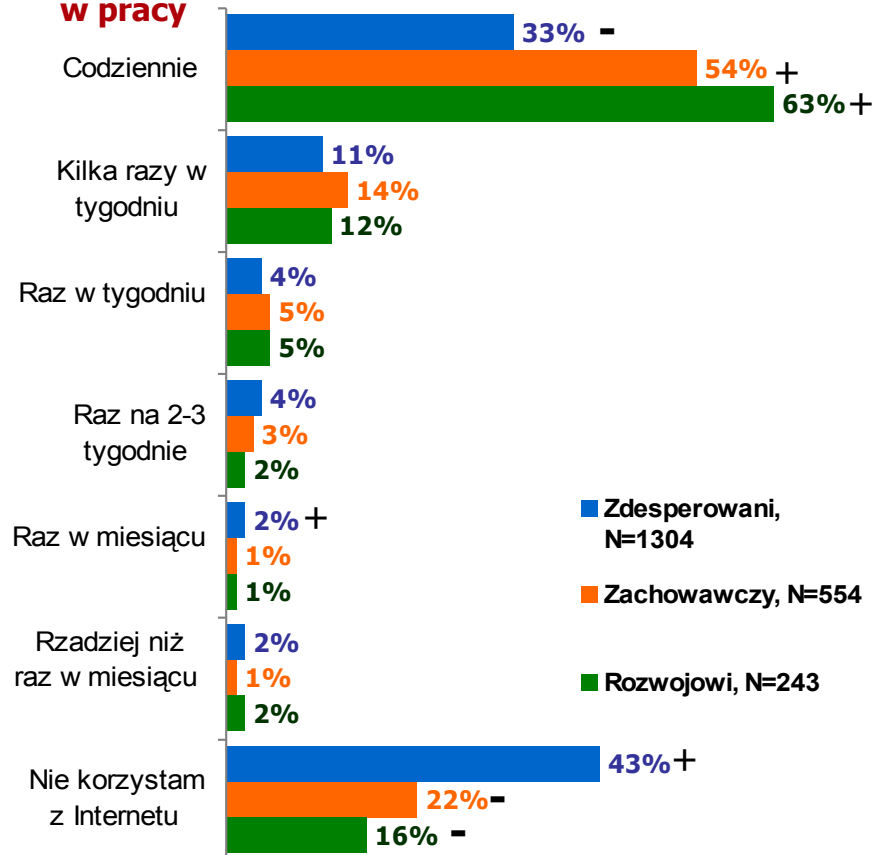
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

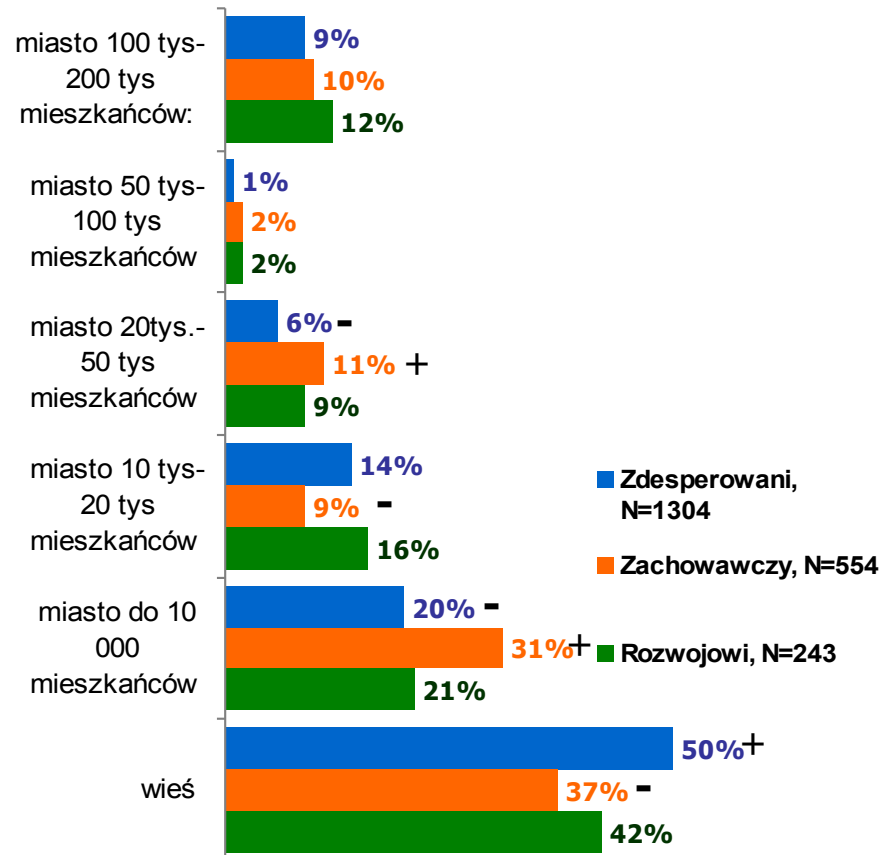
Charakterystyka demograficzna segmentów cd

Częstotliwość korzystania z Internetu w domu lub w pracy

Podstawa: cała próba

Wielkość miejscowości zamieszkania

Podstawa: cała próba

Segmentem najczęściej korzystającym z Internetu jest segment Rozwojowych (63% - codziennie) oraz Zachowawczych (54% codziennie). Z kolei istotnie więcej Zdesperowanych nie korzysta z Internetu w ogóle (43%). Istotnie więcej Zdesperowanych pochodzi ze wsi (połowa), mniej z kolei jest z większych miast. Zachowawczy to mieszkańcy większych miejscowości – miast do 10 tys mieszkańców oraz miast 20 tys -50 tys. W segmencie Rozwojowych nie ma istotnych różnic od próby ogółem.

WYJAZDY

Wyjazdy podsumowanie (1/2)

- Osoby migrujące w celach zarobkowych z terenów województwa warmińsko-mazurskiego wracają głównie z zagranicy (88%). Najczęściej wybierany przez nich kierunek to Niemcy (39%).
- Wyjazdy na 3 miesiące należą do najczęstszych (głównie Zdesperowani). Większość migrantów powrotnych ma na swoim koncie tylko jeden wyjazd. Wśród tych, którzy wyjechali kilka razy, ponad połowa wyjeżdżała cyklicznie raz w roku. Najwięcej wyjazdów ma miejsce w miesiącach wiosennych (51% wszystkich wyjazdów).
- Najpopularniejszym zajęciem na migracji jest praca sezonowa w rolnictwie (39% wszystkich wskazań). 60% podejmowanych na migracji prac to prace legalne. Większość badanych wyjeżdżała do pracy sama (58%), 22% migrantów wyjeżdżało do pracy w towarzystwie znajomych z tej samej miejscowości. Większość migrantów nie przyjeżdża do domu w czasie trwania migracji. Ci, którzy mają taką możliwość przyjeżdżają częściej niż raz w miesiącu (częściej Zdesperowani), co kilka miesięcy lub co pół roku (częściej Rozwojowi).
- Większość migrantów zarobkowych to bezrobotni zarejestrowani w urzędzie pracy bez prawa do zasiłku (39%, głównie z segmentu Zdesperowanych). 70% badanych przed podjęciem decyzji o migracji szukało pracy w swoim regionie, prawie połowa z nich szukała równocześnie pracy w wielu lokalizacjach. Czas jaki migranci poświęcili na poszukiwanie pracy przed wyjazdem to od kilku miesięcy (głównie Zachowawczy) do okresu dłuższego niż rok (Zdesperowani). Najczęściej badani szukali pracy przez PUP (78%) ale też pytali znajomych (71%). Znajomości odgrywają kluczową rolę przy poszukiwaniu pracy za granicą (75%) i w innych województwach w kraju (57%). Niemal połowa migrantów swoją ostatnią pracę na migracji znalazło właśnie dzięki znajomym.

Wyjazdy podsumowanie (2/2)

- Obok chęci zarobienia osoby migrujące zarobkowo wymieniały brak pracy w miejscu zamieszkania (57%, głównie Zdesperowani). Rozwojowi wymieniają więcej przyczyn wyjazdu a są to między innymi: chęć zdobywania nowych kwalifikacji, doświadczenia, rozwój zawodowy .
- Większość badanych zarobione pieniądze pragnie przeznaczyć na bieżące potrzeby (65%, większość Zdesperowanych), 28% deklaruje chęć remontu domu (częściej Zachowawczy), na trzecim miejscu jest spłata długów (13%, Zdesperowani).
- Do najważniejszych czynników branych pod uwagę przy planowaniu wyjazdu należy wysoki zarobek, ale także dobre warunki pracy, niskie ryzyko związane z wyjazdem (częściej Zdesperowani) i szacunek pracodawcy wobec pracowników. To, co podczas wyjazdu najbardziej odbiegało od oczekiwań odnosi się do: stosunku pracodawcy do pracowników, komfortu życia na migracji, możliwości rozwoju i zdobywania nowych kwalifikacji.

Charakterystyka wyjazdów zarobkowych mieszkańców województwa warmińsko- mazurskiego na przestrzeni ostatnich 5 lat

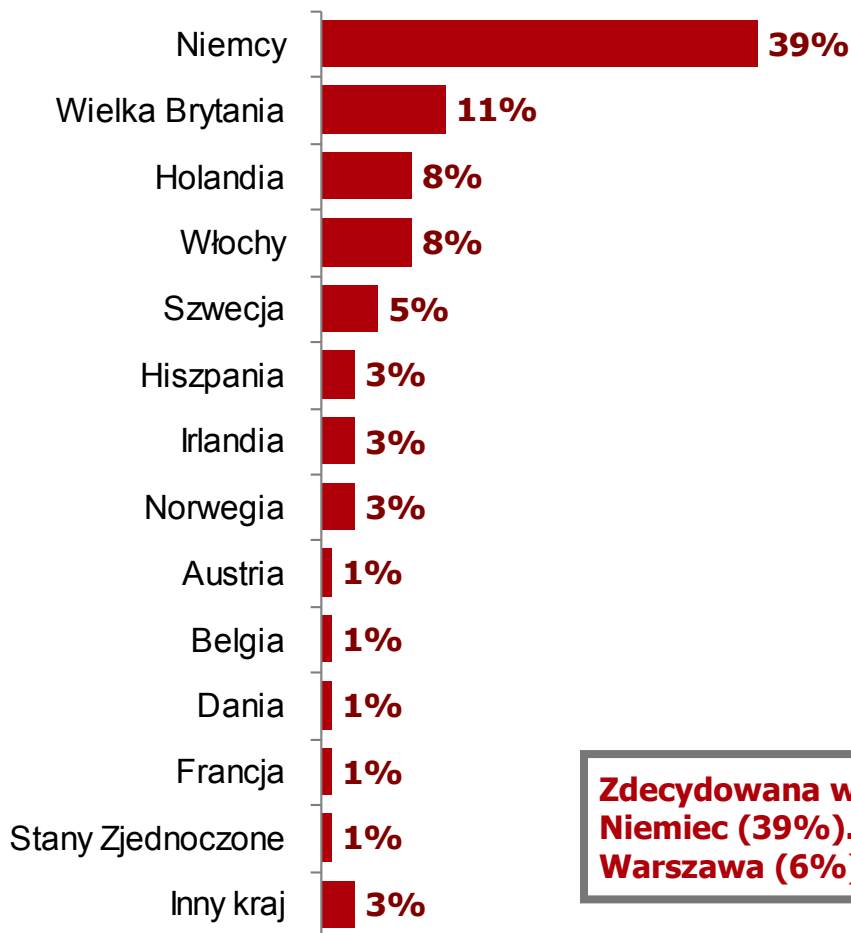
***Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy
adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu
województwa warmińsko-mazurskiego***

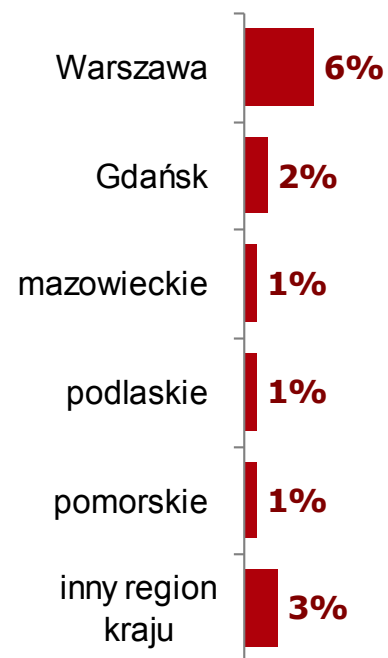

Ogółem kierunki migracji w latach 2005-2010

Migracje zagraniczne

Migracje wewnętrzne

Zdecydowana większość migrantów wyjeżdżających za granicę wyjeżdża do Niemiec (39%). Wśród migracji wewnętrznych dwa główne kierunki to Warszawa (6%) i Gdańsk (2%).

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010 N=2995

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

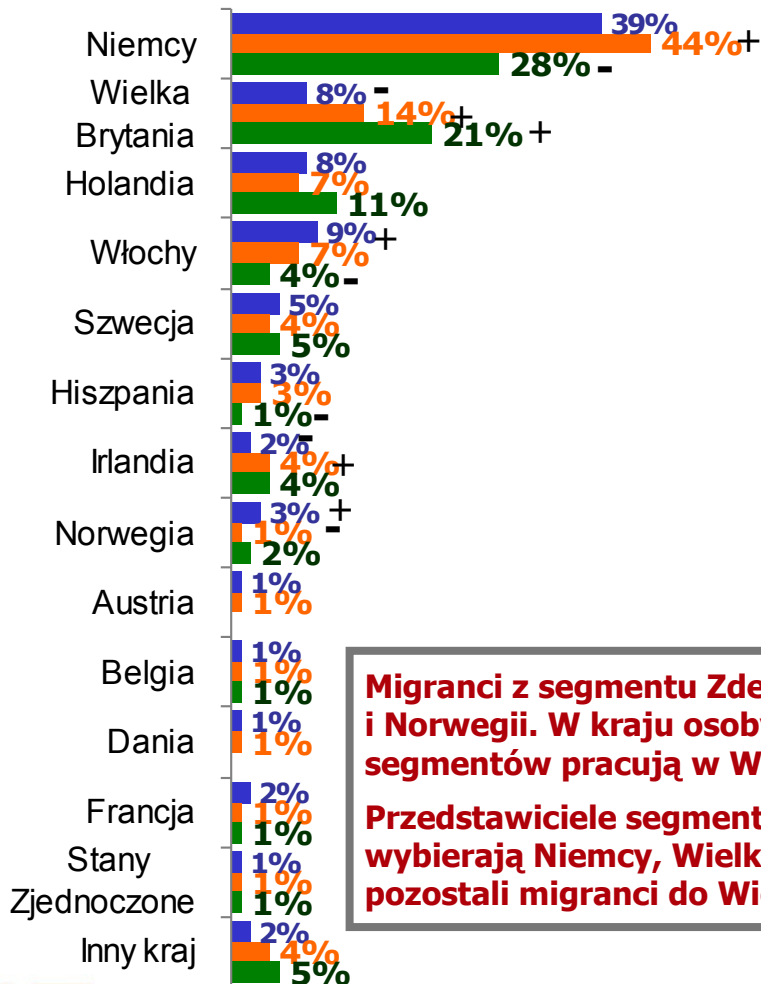

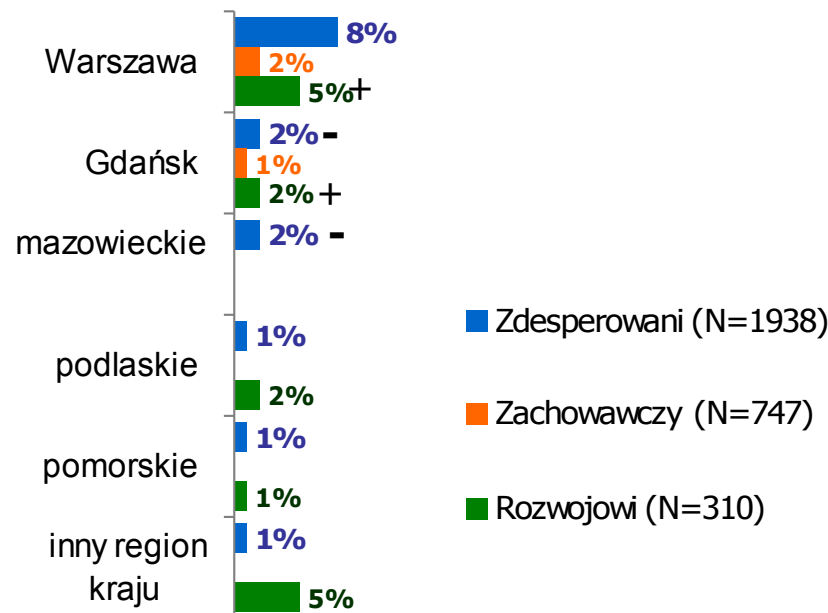

Kierunki migracji w latach 2005-2010 w podziale na segmenty

Migracje zagraniczne

Migracje wewnętrzne

Migranci z segmentu Zdesperowanych istotnie częściej wyjeżdżają za granicę do Włoch i Norwegii. W kraju osoby z tej grupy istotnie częściej niż przedstawiciele pozostałych segmentów pracują w Warszawie i Gdańsku.

Przedstawiciele segmentu Zachowawczych istotnie częściej jako kierunek migracji wybierają Niemcy, Wielką Brytanię i Irlandię. Rozwojowi wyjeżdżają częściej niż pozostali migranci do Wielkiej Brytanii oraz w różne rejony Polski.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

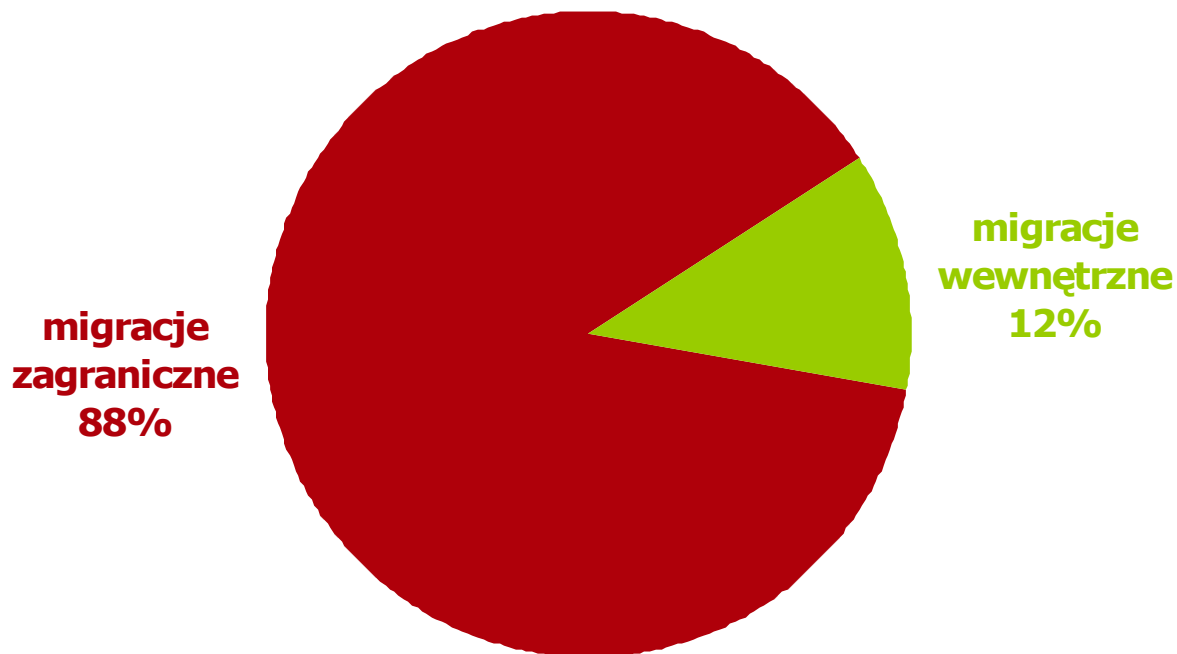
P2. Dokąd wyjeżdżał(a)?

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Ogółem powroty z migracji zagranicznych versus migracji wewnętrznych w latach 2005-2010

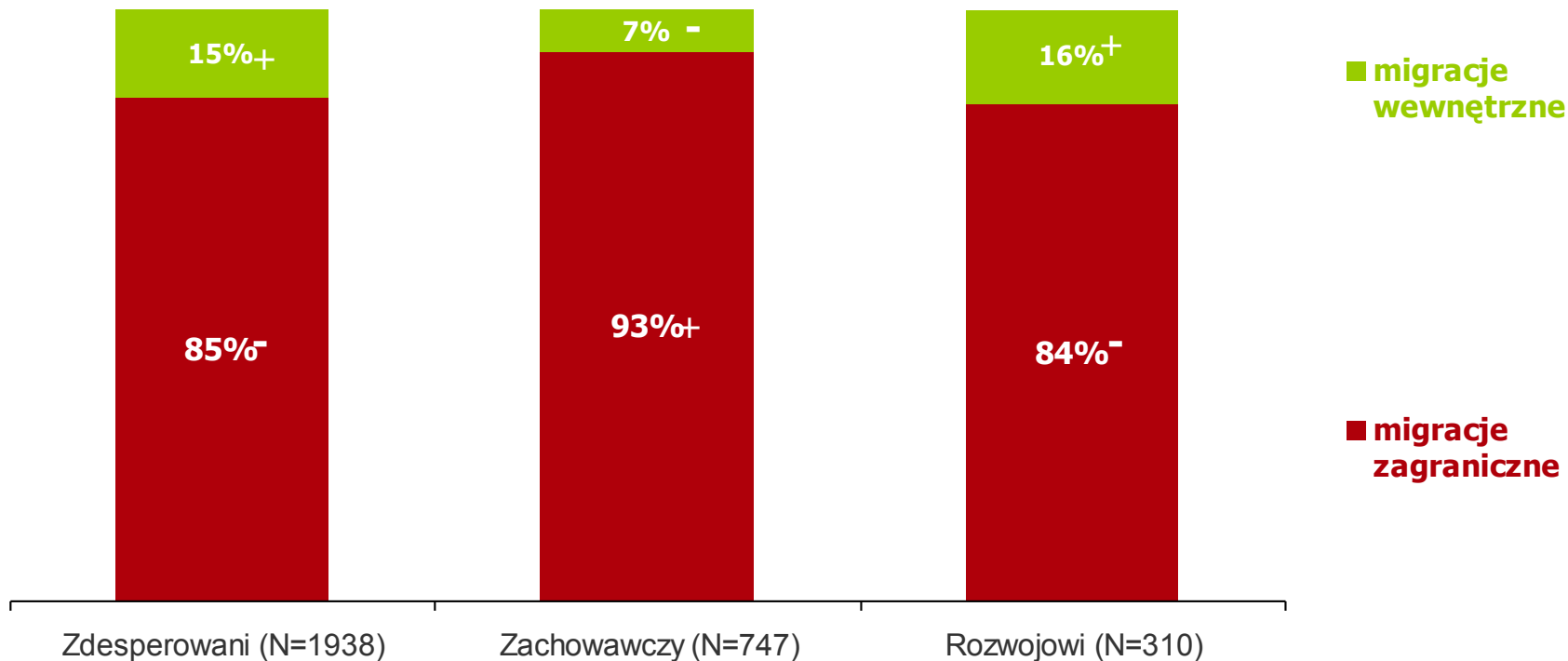
Większość wszystkich migracji w ciągu ostatnich pięciu lat stanowią migracje zagraniczne. Niewielki odsetek badanych migrował do innego regionu kraju.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010 N=2995

Migracje zagraniczne versus migracje wewnętrzne w latach 2005-2010 w podziale na segmenty

Segment Zachowawczych to przede wszystkim migracje zagraniczne (93%).

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

P2. Dokąd wyjeżdżał(a)?

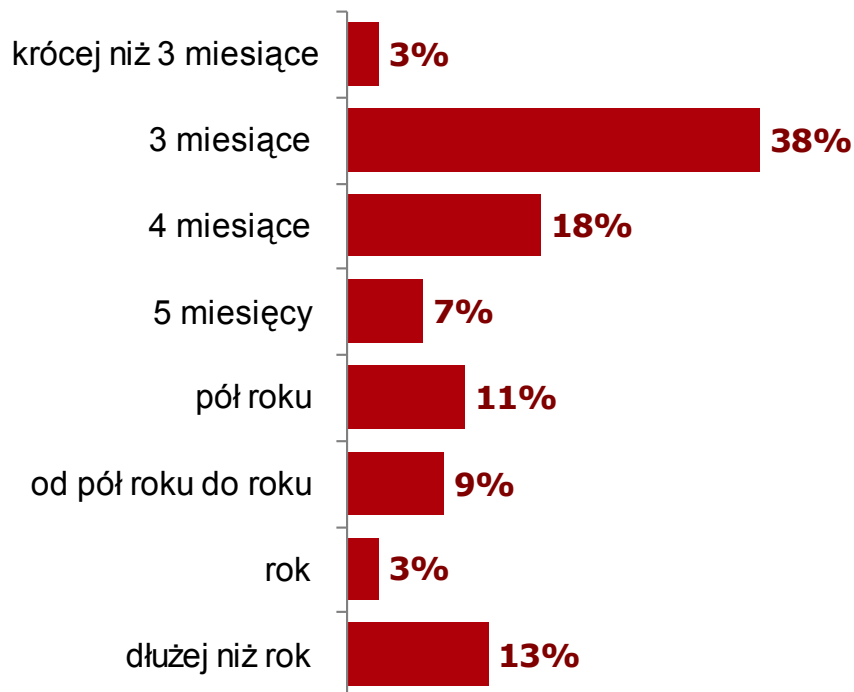

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Czas trwania migracji w podziale na segmenty

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Ostatni wyjazd

Ponad połowa wyjazdów w ciągu ostatnich 5 lat trwała 3-4 miesiące, 23% wyjazdów to wyjazdy od 6 miesięcy do roku, 13% wszystkich wyjazdów to wyjazdy dłuższe niż rok.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010 N=2995

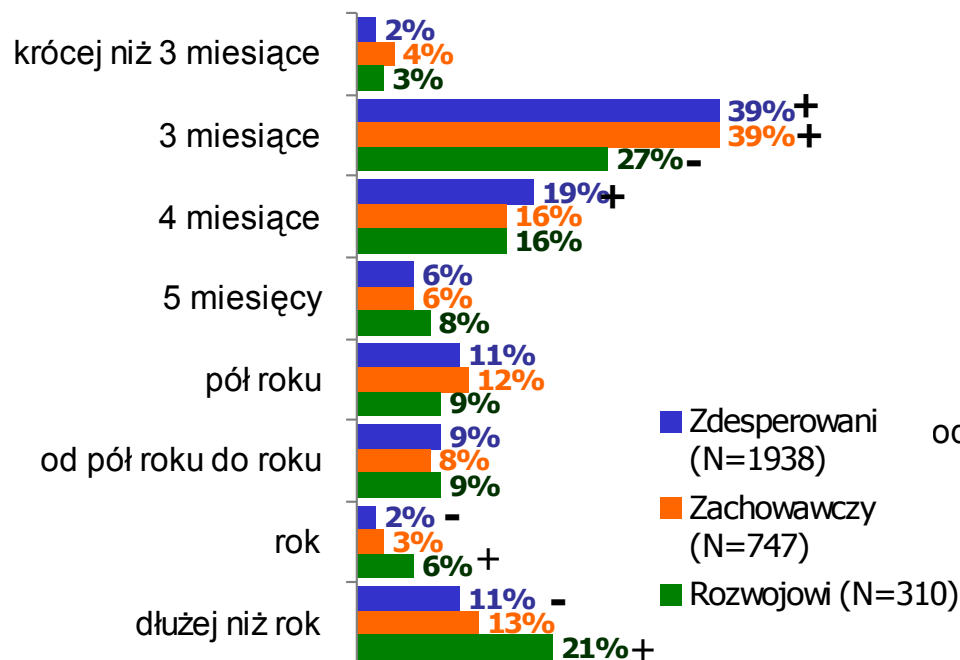
Podstawa: ostatnia migracja N=2001

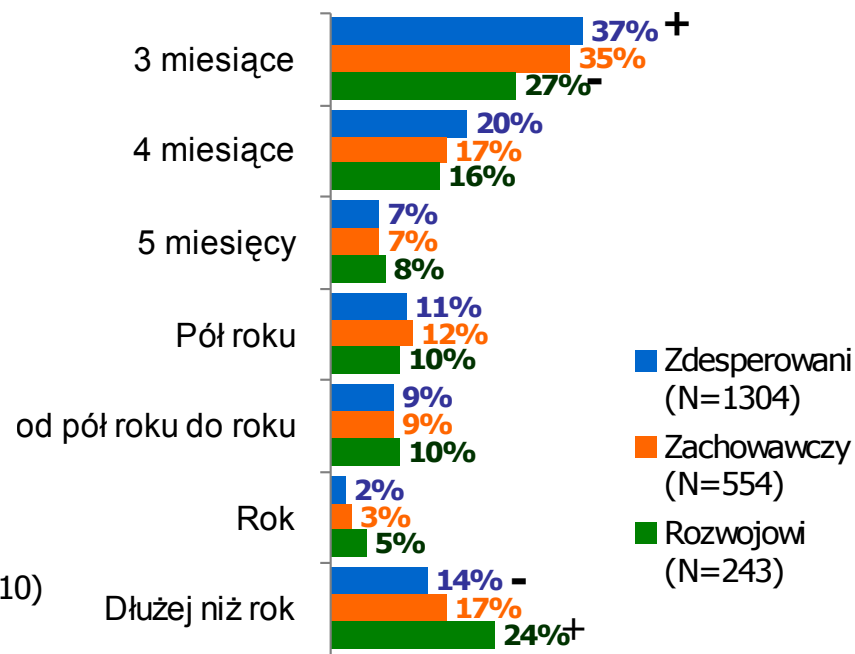
Czas trwania migracji w podziale na segmenty

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

Ostatni wyjazd

Podstawa: ostatnia migracja

Wyjazdy krótsze, głównie 3 miesięczne są domeną Zdesperowanych i Zachowawczych, osoby z segmentu Rozwojowych częściej wyjeżdżają na rok lub dłużej.

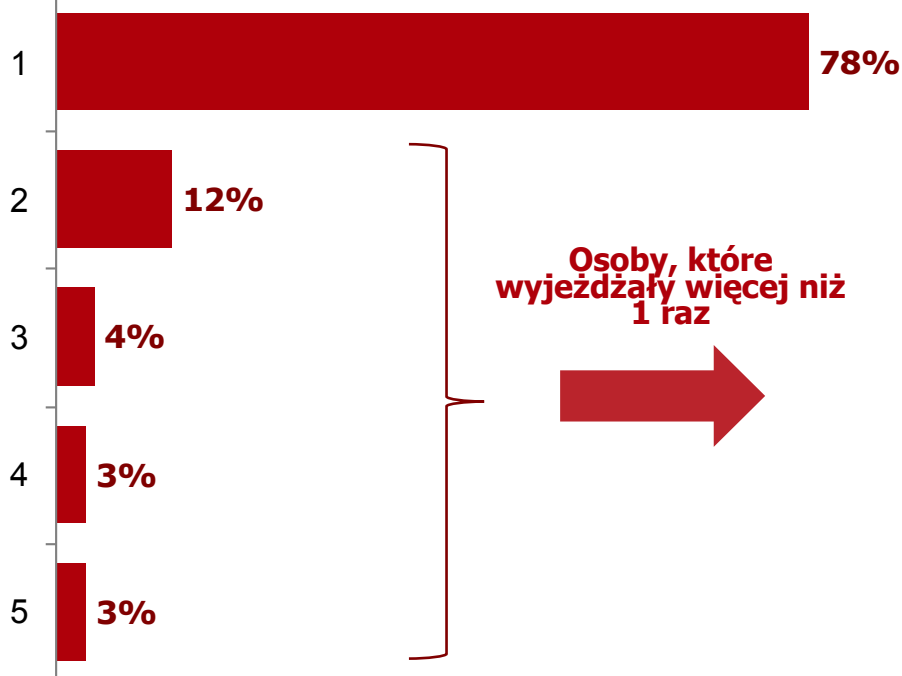
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Cykliczność migracji

Liczba wyjazdów przypadająca na jednego migranta w latach 2005-2010

Częstotliwość wyjazdów

Większość migrantów ma na swoim koncie tylko jeden wyjazd (78%). Ponad połowa osób, które wyjeżdżały więcej niż 1 raz wyjeżdżała w rocznym odstępie czasu. Większość osób podczas kolejnych wyjazdów wykonywała tą samą pracę (87%).

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010
N=2995

Podstawa: migranci, którzy wyjeżdżali więcej niż 1 raz N=470

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

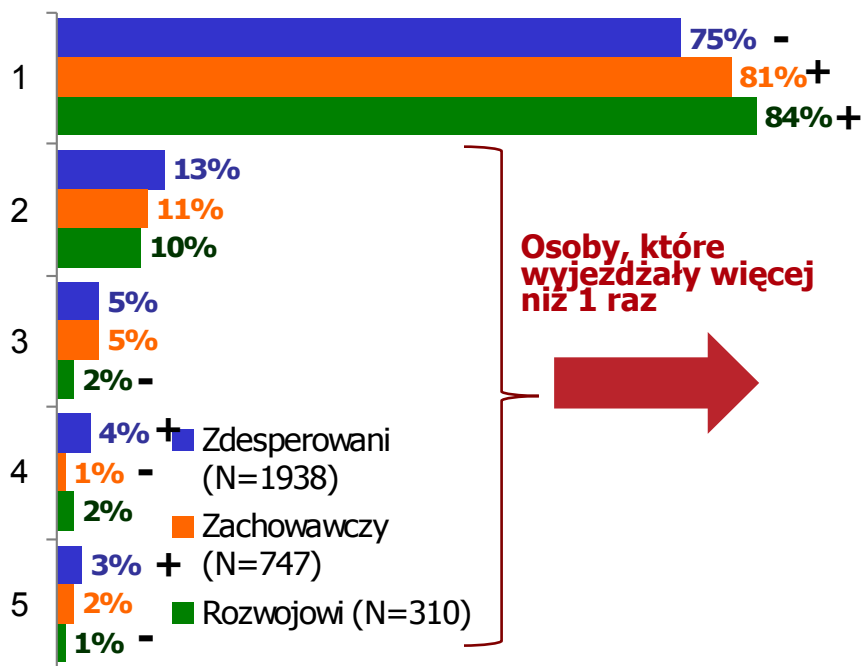
P1 Kiedy wyjechał(a)? P3. Jak długo? P8. Rodzaj pracy

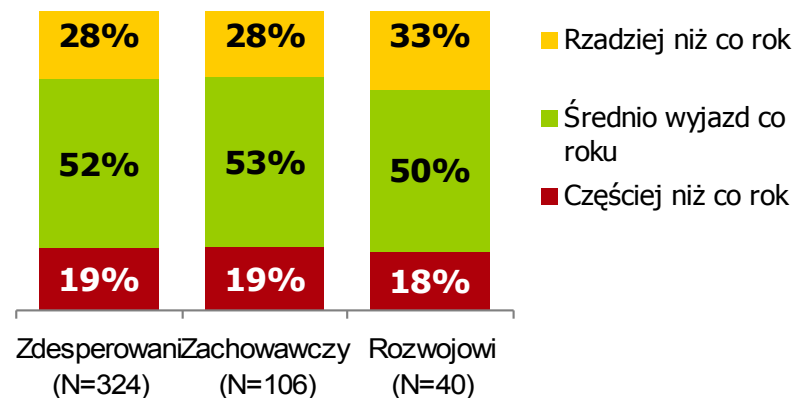

Cykliczność migracji w podziale na segmenty

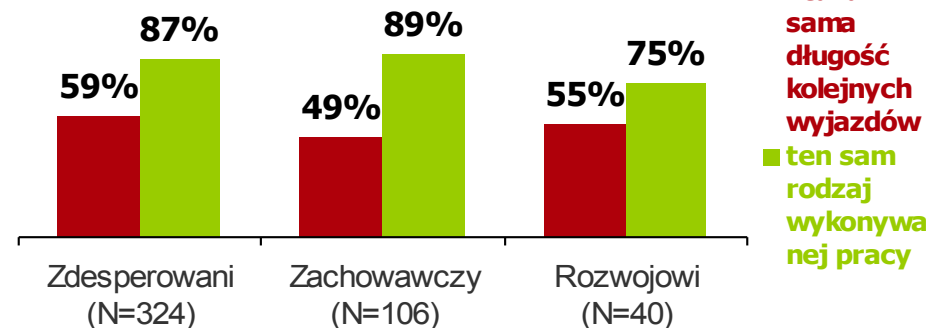
Liczba wyjazdów przypadająca na jednego migranta w latach 2005-2010

Częstotliwość wyjazdów

Długość pobytu i rodzaj wykonywanej pracy podczas kolejnych wyjazdów

Najwięcej wyjazdów w ostatnich latach jest udziałem osób z segmentu Zdesperowanych. Przedstawiciele wszystkich segmentów w znacznej części wykonują podczas kolejnych wyjazdów tę samą pracę. Odsetek ten jest nieco mniejszy wśród Rozwojowych.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

Podstawa: migranci, którzy wyjeżdżali więcej niż 1 raz

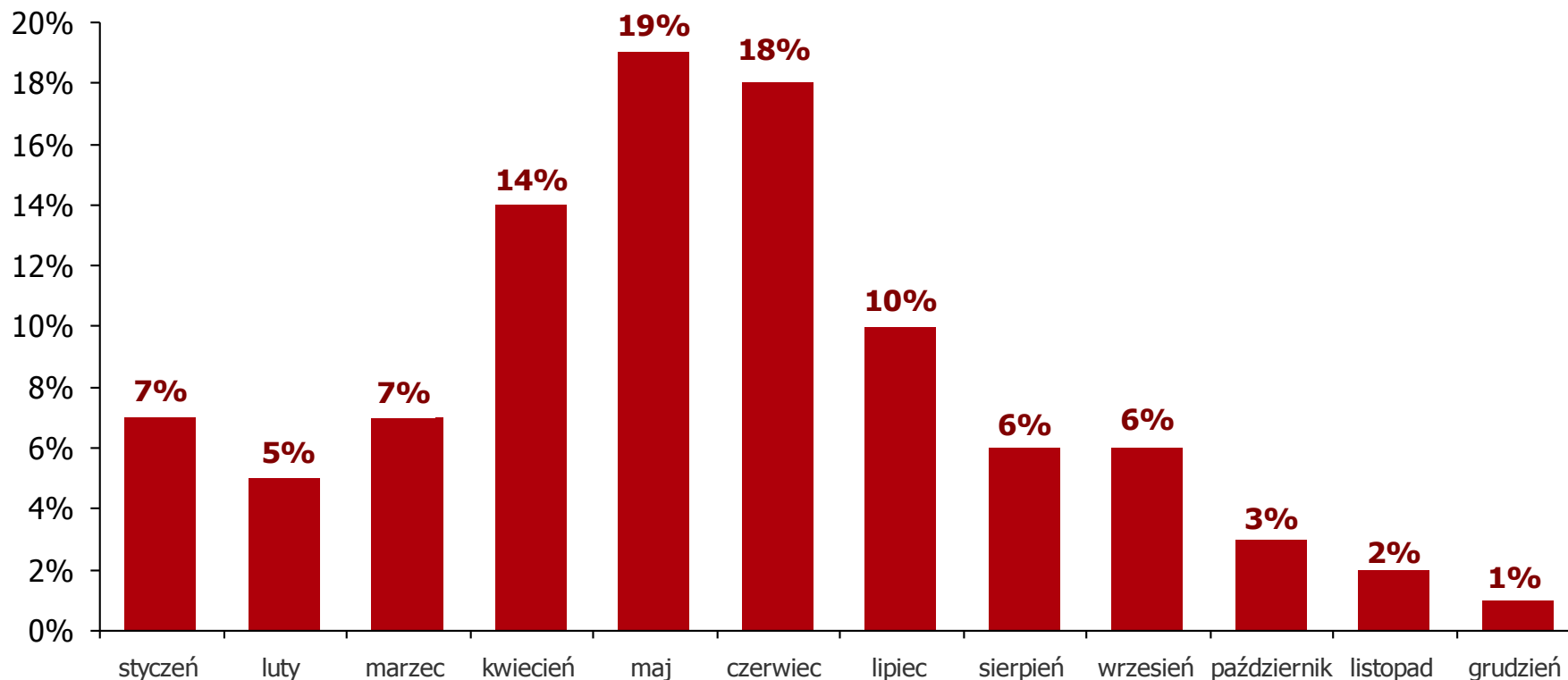
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Sezonowość migracji

Miesiąc wyjazdu - wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Najwięcej spośród migrantów powrotnych wyjeżdża w miesiącach wiosennych. Pierwszy i trzeci kwartał roku charakteryzuje się mniejszym odsetkiem wyjazdów. Najmniej wyjazdów ma miejsce od października do grudnia.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010 N=2995

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Rodzaj wykonywanej pracy na migracji

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

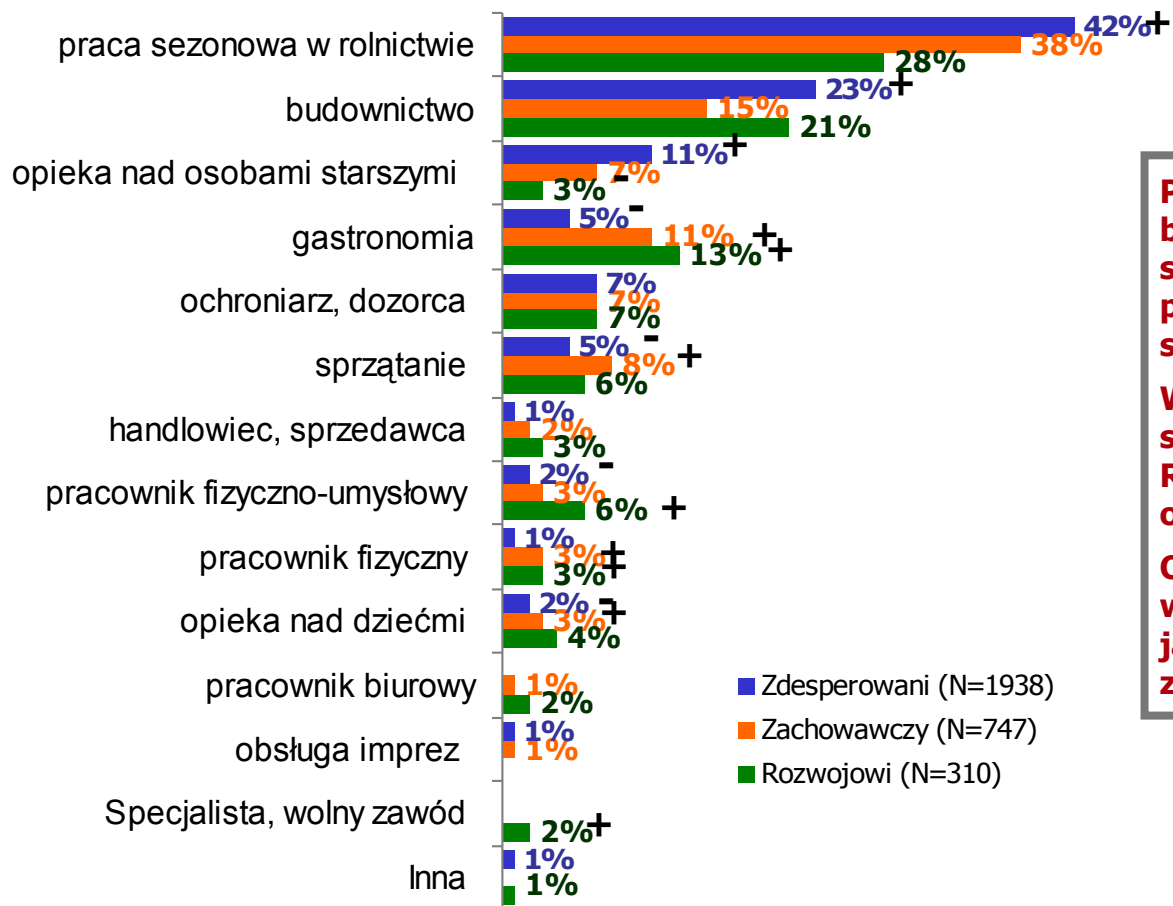
Najczęściej na migracji podejmowana jest praca sezonowa w rolnictwie (39%). Duża grupa osób wykonuje prace budowlane (21%). Kolejne wymieniane zajęcia na migracji to opieka nad osobami starszymi, praca w gastronomii, ochrona obiektów i sprzątanie.

Rodzaj wykonywanej pracy na migracji w podziale na segmenty

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Prace sezonowe w rolnictwie, prace budowlane oraz opieka nad osobami starszymi są istotnie częściej podejmowane przez przedstawicieli segmentu Zdesperowanych.

W gastronomii częściej pracują osoby z segmentów Zachowawczego i Rozwojowego. Sprzątanie jest domeną osób Zachowawczych.

Osoby z grupy Rozwojowych częściej wykonują prace fizyczno-umysłowe i jako jedyni wskazywali pracę w wolnym zawodzie lub w charakterze specjalisty.

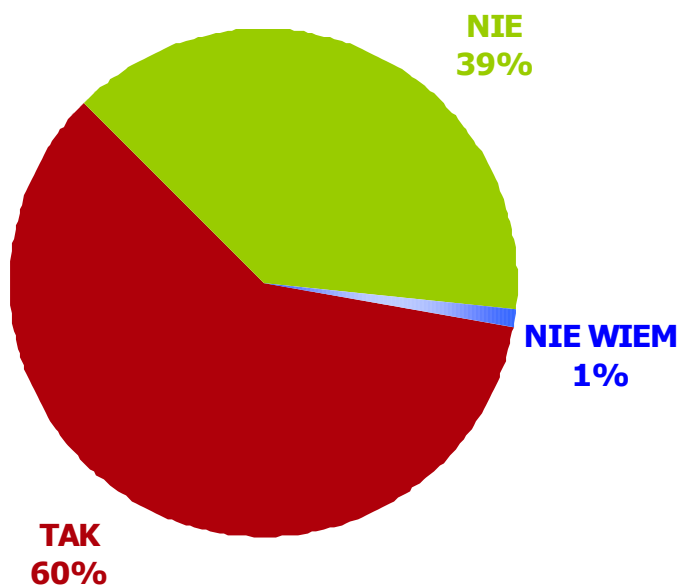
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

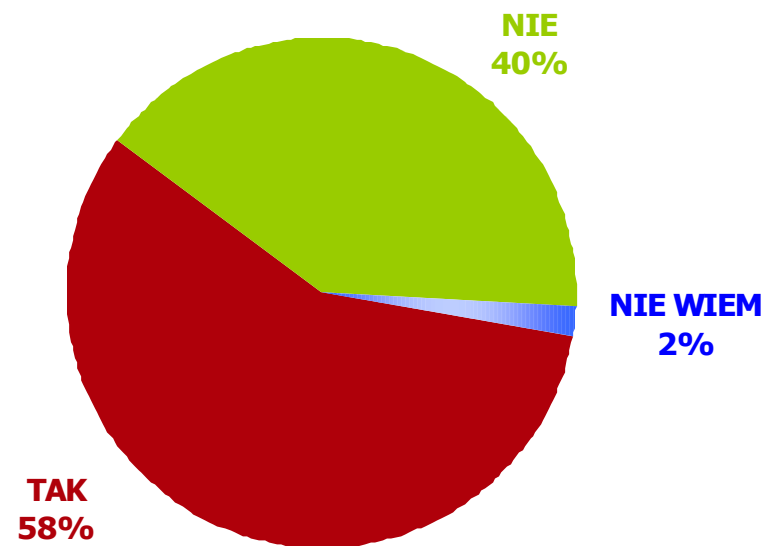

Legalność wykonywanej pracy na migracji

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Ostatni wyjazd

60% prac podejmowanych na migracji to prace legalne.

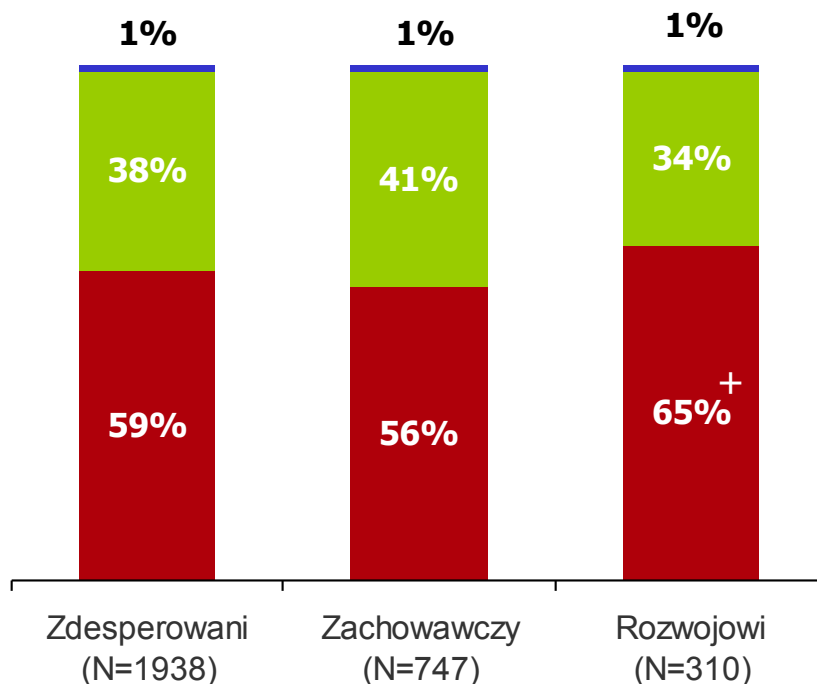
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

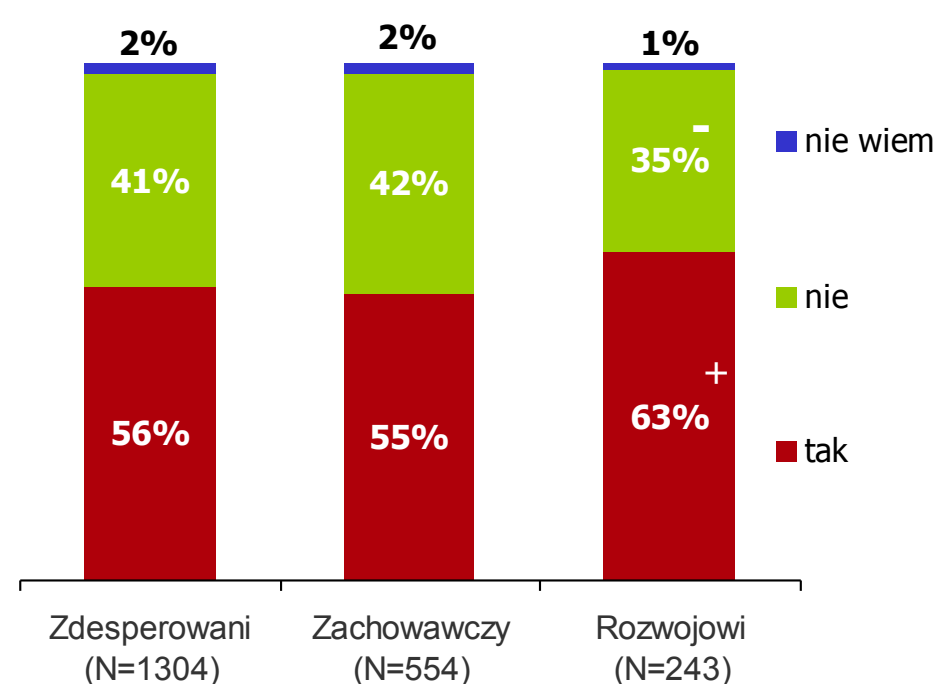

Legalność wykonywanej pracy na migracji w podziale na segmenty

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Ostatni wyjazd

Osoby z segmentu Rozwojowych istotnie częściej niż ogół badanych podejmują prace legalne (65%).

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

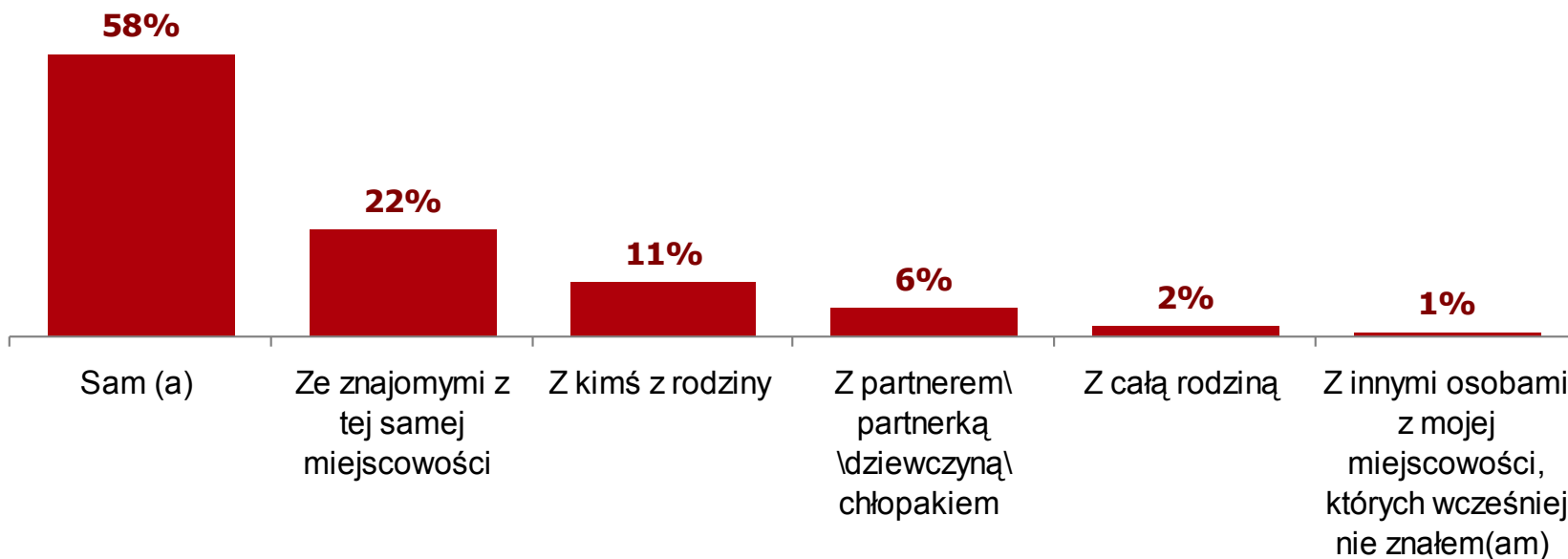

Kontakty z bliskimi w miejscu zamieszkania w trakcie migracji

Z kim wyjechał(a) do pracy?

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

W większości migranci wyjeżdżają sami. 22% badanych deklaruje, że wyjeżdża ze znajomymi z tej samej miejscowości.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

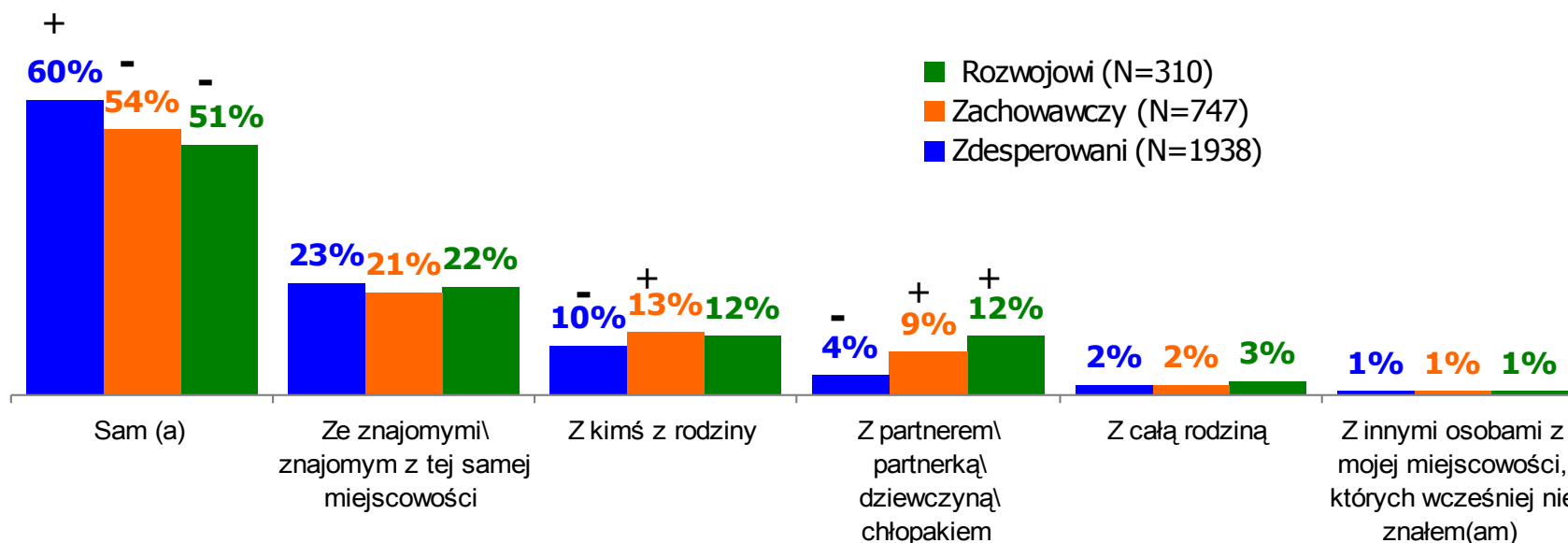

Kontakty z bliskimi w miejscu zamieszkania w trakcie migracji w podziale na segmenty

Z kim wyjechał(a) do pracy?

Wszystkie wyjazdy w latach 2005-2010

Najwięcej wyjeżdżających samotnie jest w segmencie Zdesperowanych. Osoby Zachowawcze istotnie częściej niż ogół wyjeżdżają z kimś z rodziny lub partnerem. Osoby Rozwojowe częściej niż ogół migrantów wyjeżdżają z partnerem.

Podstawa: wszystkie migracje 2005-2010

P4. Z kim wyjeżdżał(a)?

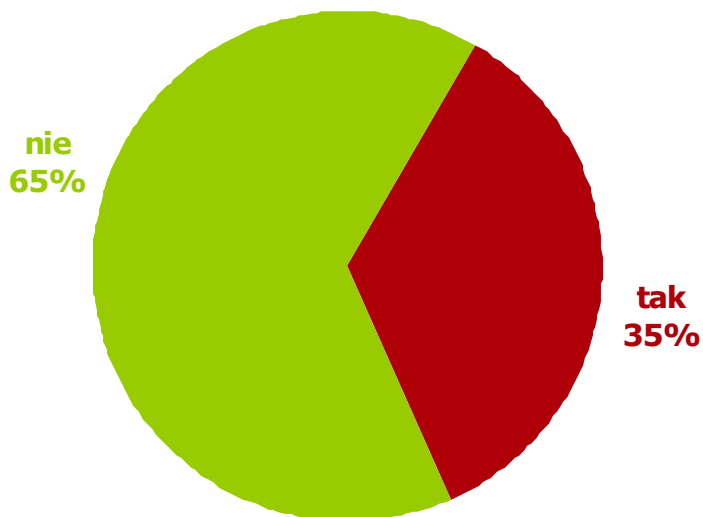

+/- różnice istotne statystycznie

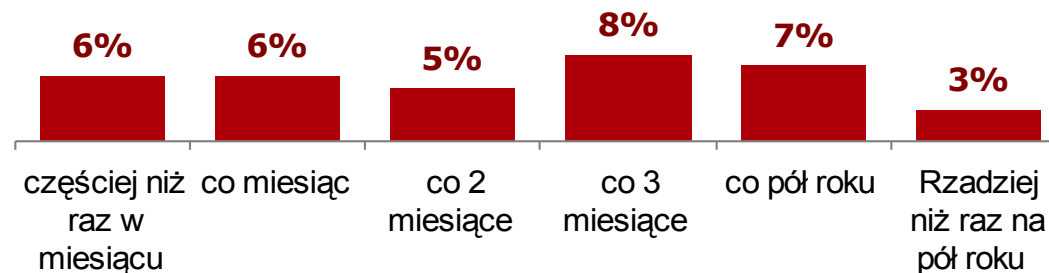

Kontakty z bliskimi w miejscu zamieszkania w trakcie migracji

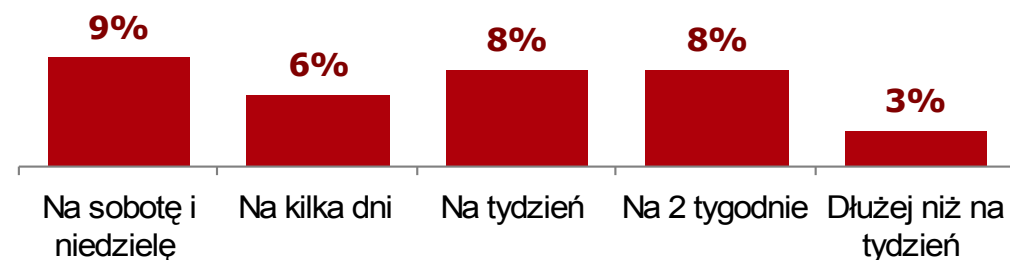
Czy przyjeżdżał(a) do domu w czasie ostatniego pobytu na migracji?

Jak często?

Na jak długo?

Większość migrantów nie odwiedzała domu w czasie pobytu na migracji (65%). Wśród tych, którzy mieli możliwość odwiedzenia swojego miejsca zamieszkania najczęściej było osób, które przyjeżdżały na tydzień lub dwa tygodnie, druga znaczna grupa to osoby przyjeżdżające do domu na sobotę i niedzielę.

Podstawa: cała próba N=2101

P5. Czy przyjeżdżał do domu w czasie migracji?
P6. Jak często? P7. Na jak długo?

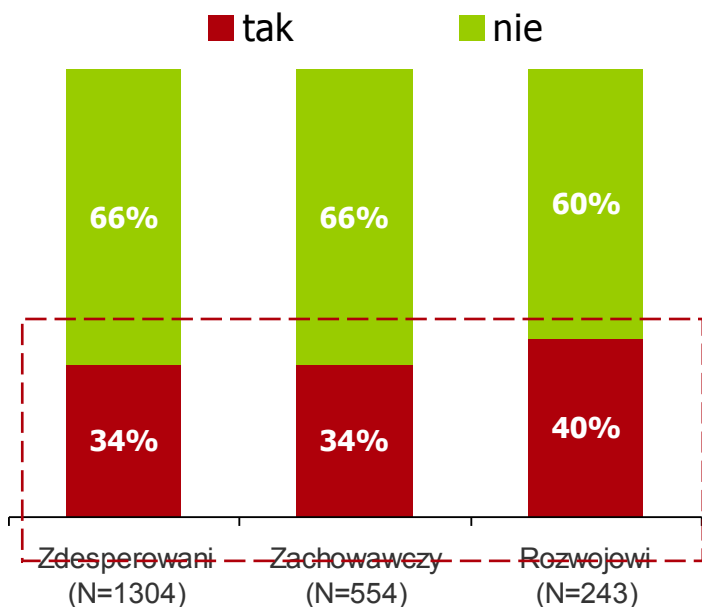

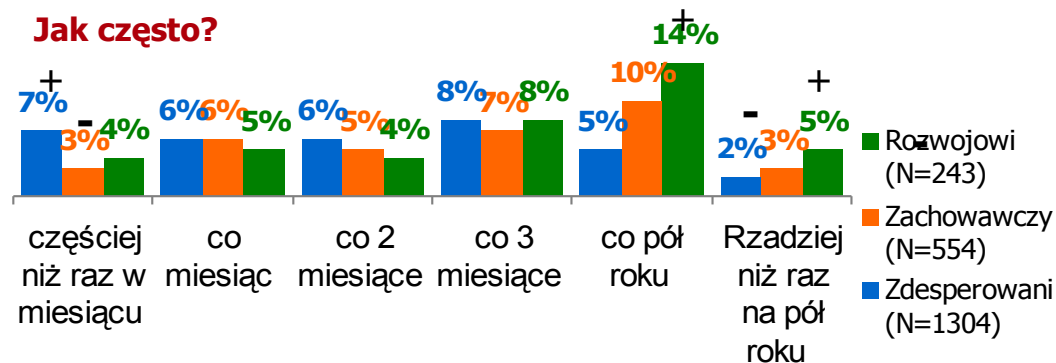

Kontakty z bliskimi w miejscu zamieszkania w trakcie migracji w podziale na segmenty

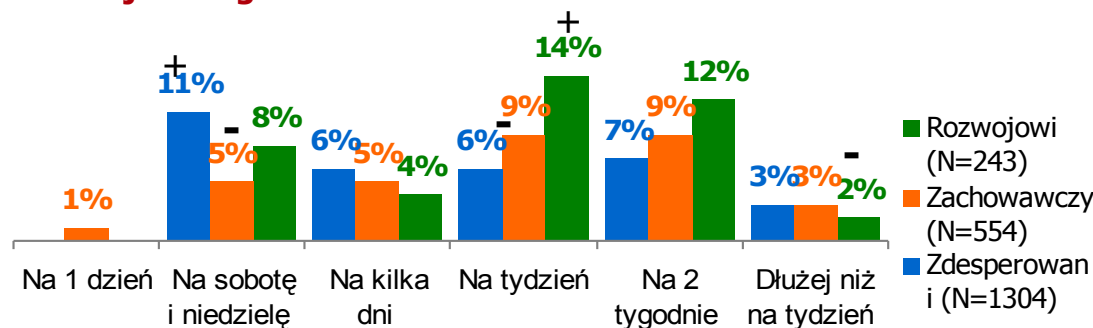
Czy przyjeżdżał(a) do domu w czasie ostatniego pobytu na migracji?

Jak często?

Na jak długo?

Najwięcej osób, które odwiedzały dom w czasie trwania migracji jest w grupie osób Rozwojowych.

Migranci z tej grupy częściej niż ogół przyjeżdżali do domu co pół roku lub rzadziej i był to pobyt tygodniowy.

Częściej niż raz w miesiącu, na soboty i niedziele przyjeżdżają migranci z segmentu Zdesperowanych.

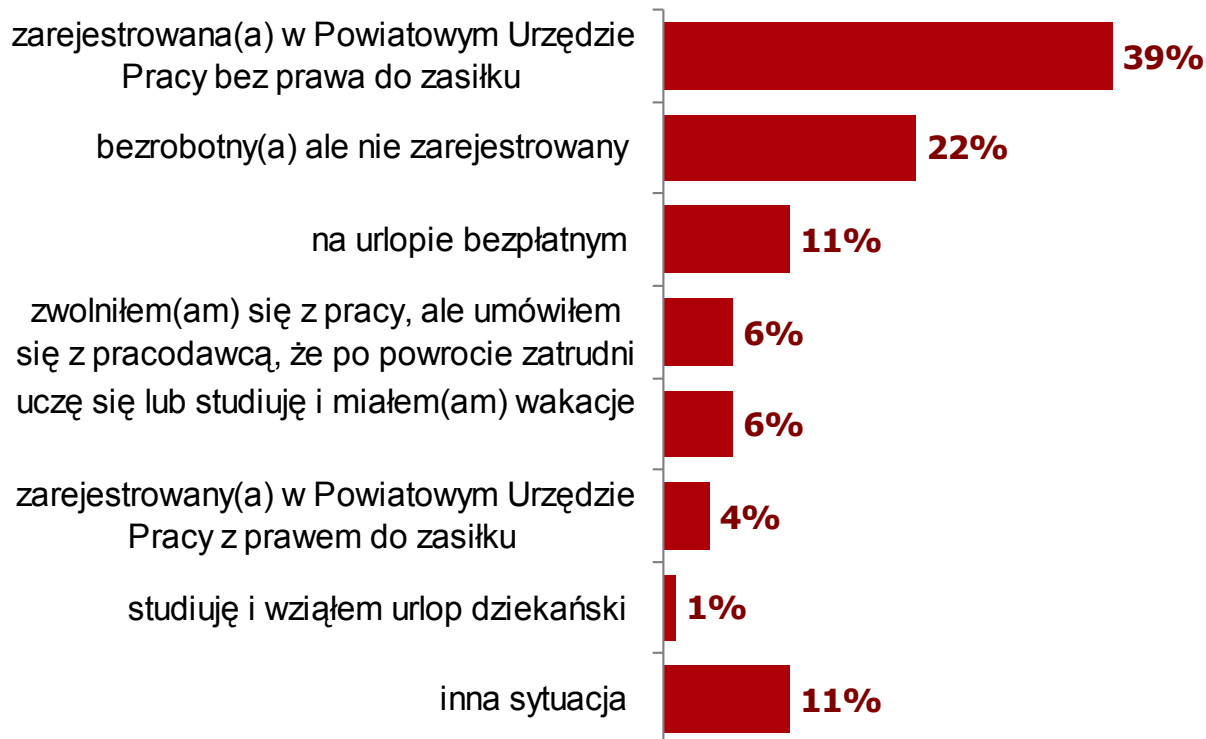

Motywy i historia poszukiwania pracy przez migrantów przed wyjazdem

Status zawodowy migrantów przed wyjazdem do pracy

Najwięcej osób, które powracają z migracji zarobkowej, to zarejestrowani w PUP jako bezrobotni, bez prawa do zasiłku (39%).

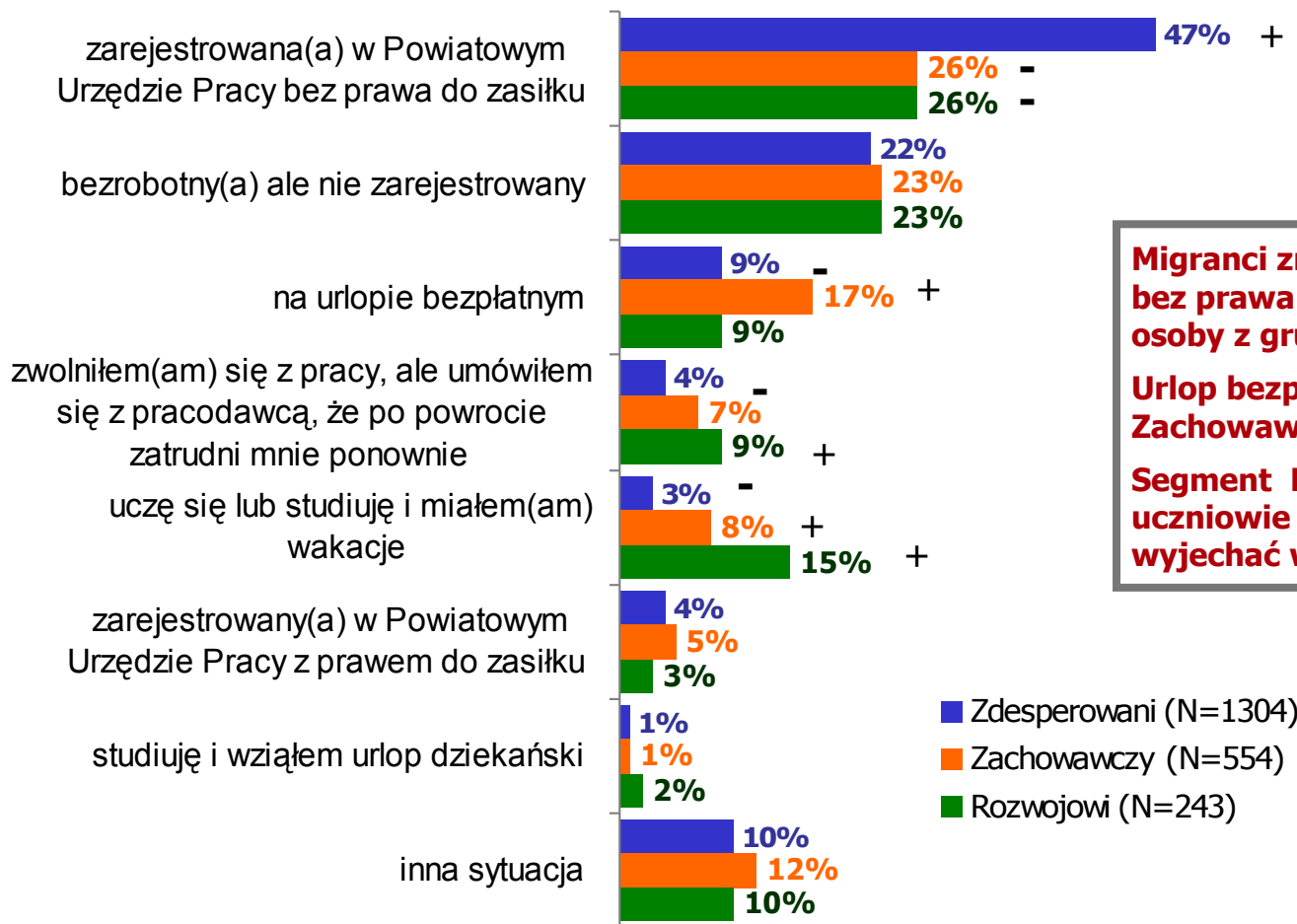
Część osób (22% ogółu) nie ma pracy i nie jest zarejestrowana w urzędzie.

Trzecia pod względem wielkości grupa to osoby, które wzięły bezpłatny urlop na czas wyjazdu (11%).

Status zawodowy migrantów przed wyjazdem do pracy w podziale na segmenty

Migranci zarejestrowani w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku to istotnie częściej osoby z grupy Zdesperowanych.

Urlop bezpłatny istotnie częściej biorą Zachowawczy.

Segment Rozwojowych to częściej uczniowie i studenci, którzy aby wyjechać wykorzystują wakacje.

■ Zdesperowani (N=1304)
■ Zachowawczy (N=554)
■ Rozwojowi (N=243)

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Podstawa: cała próba

P13. Czy wyjeżdżając do pracy poza miejsce zamieszkania był(a) Pan(i) :

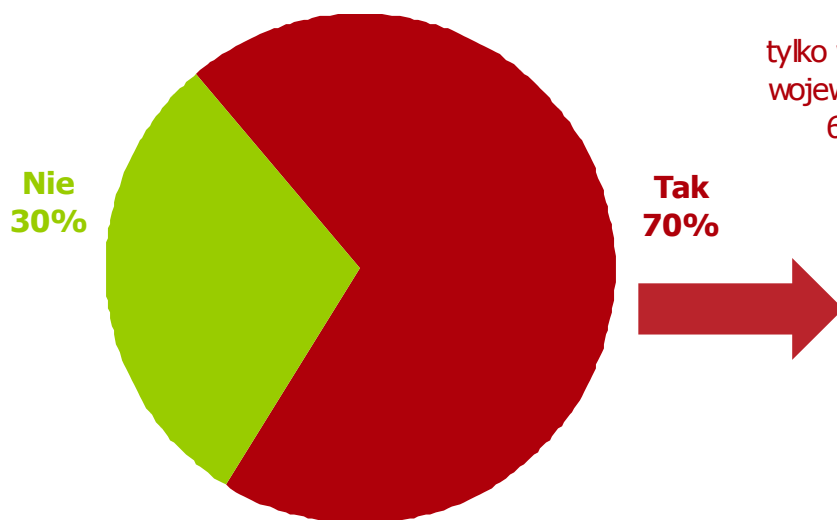
+/- różnice istotne statystycznie

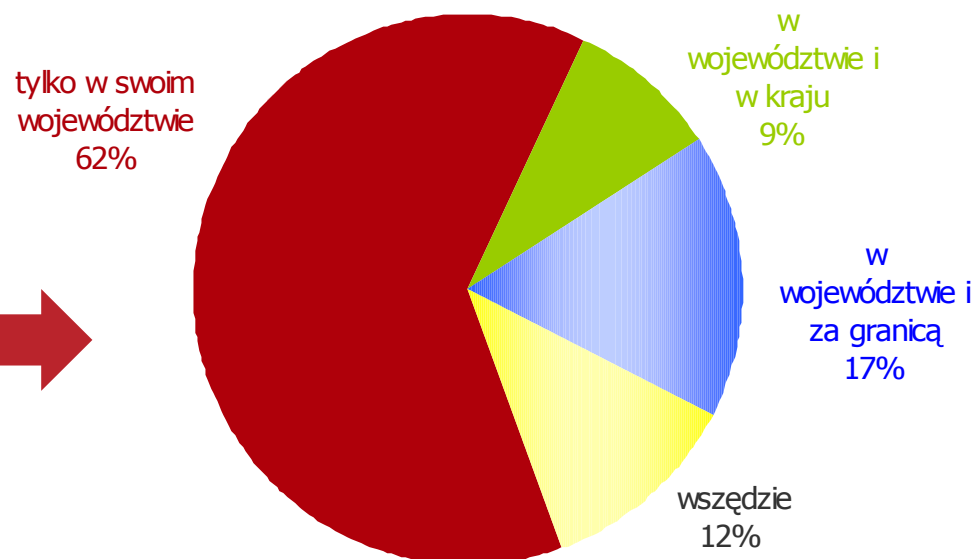
Zakres regionalny poszukiwań pracy

Czy przed podjęciem decyzji o wyjeździe szukał(a) pracy w swoim regionie?

Podstawa: osoby, które przed wyjazdem nie były zatrudnione N=1505

Gdzie szukał pracy?

Podstawa: osoby, które przed wyjazdem nie były zatrudnione i poszukiwały pracy w swoim regionie N=1060

Niemal 1/3 migrantów, którzy nie mieli pracy w swoim regionie nie szukała pracy przed wyjazdem.

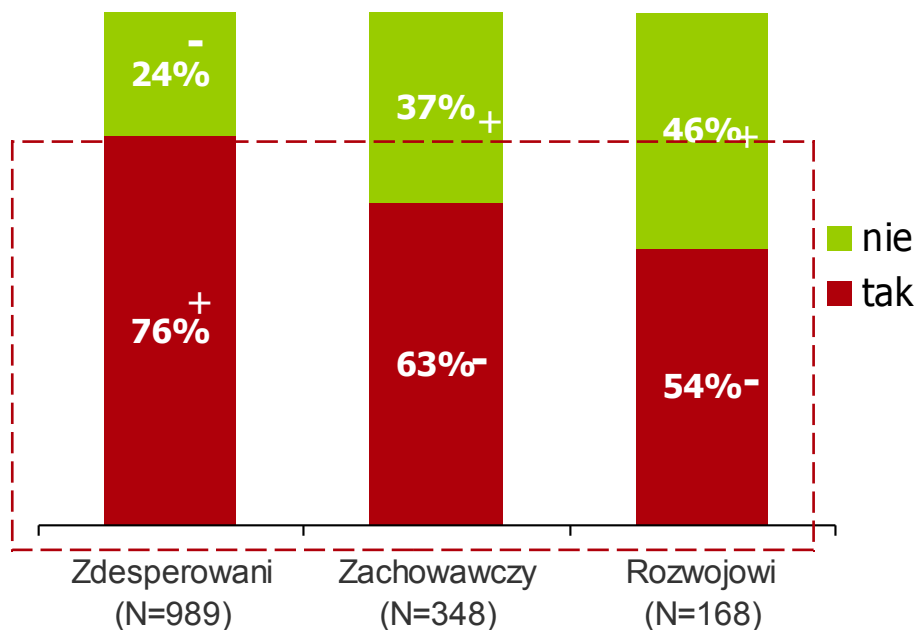
Migranci, którzy poprzedzili wyjazd poszukiwaniem pracy ograniczali się w większości do swojego województwa. Druga pod względem liczebności grupa szukała pracy w regionie i jednocześnie za granicą.

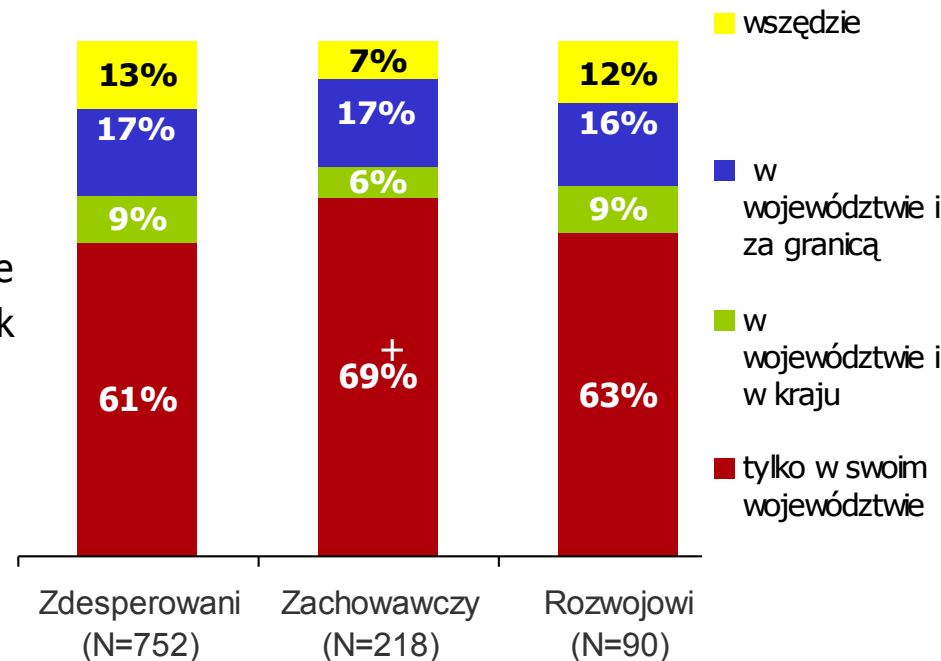
Zakres regionalny poszukiwań pracy

Czy przed podjęciem decyzji o wyjeździe szukał(a) pracy w swoim regionie?

Podstawa: osoby, które przed wyjazdem nie były zatrudnione

Gdzie szukał pracy?

Podstawa: osoby, które przed wyjazdem nie były zatrudnione i poszukiwały pracy w swoim regionie

Najwięcej osób, których wyjazd poprzedzało poszukiwanie pracy jest wśród Zdesperowanych. Najmniej prób podjęcia pracy w regionie przed wyjazdem mają na swoim koncie osoby z segmentu Rozwojowych.

Czas poświęcony na poszukiwanie pracy przed podjęciem decyzji o wyjeździe

Połowa migrantów, przed podjęciem decyzji o wyjeździe szukała pracy od kilku miesięcy do pół roku. 22% badanych deklaruje, że poszukiwało pracy dłużej niż rok.

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie N=1060

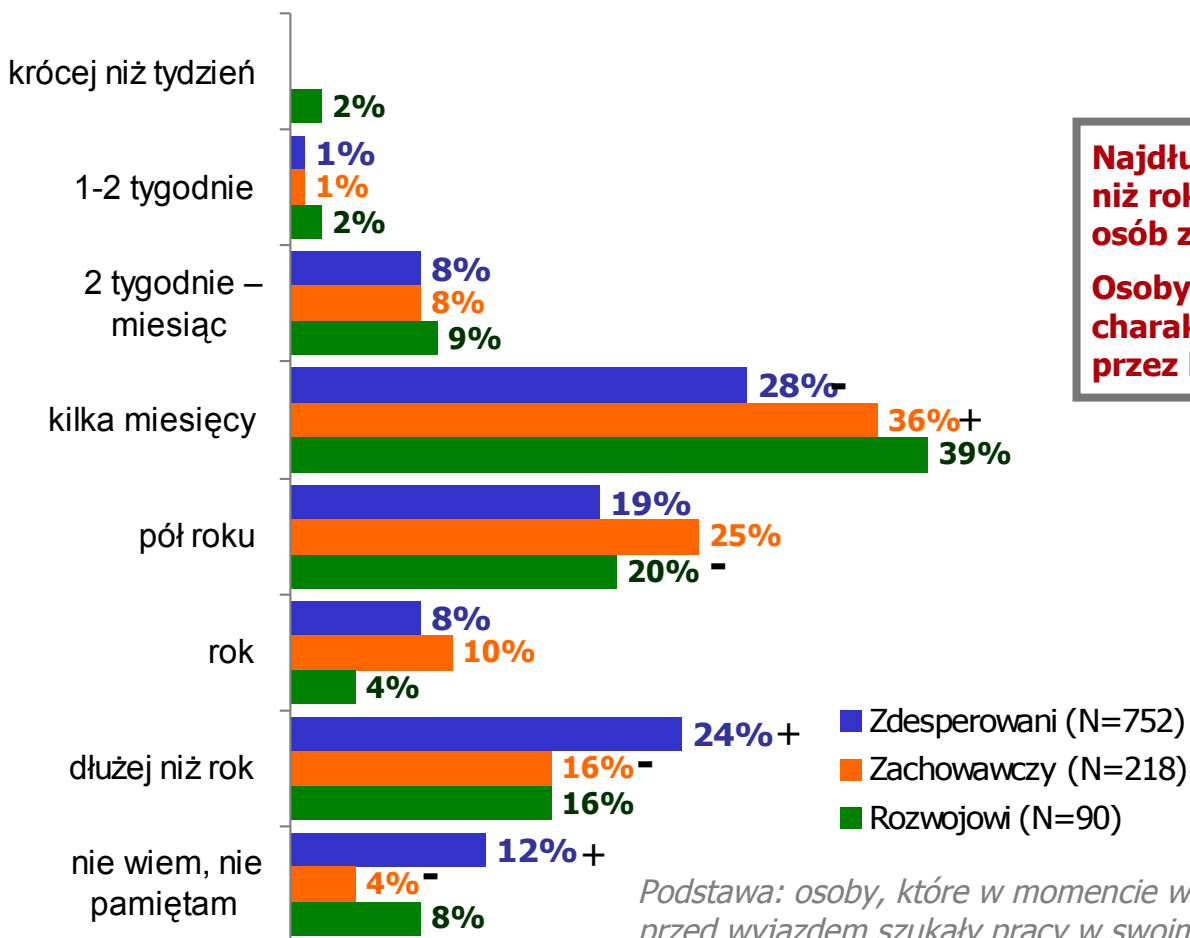
P17. Jak długo szukał(a) Pan(i) pracy zanim zdecydował(a) się Pan(i) na wyjazd?

Czas poświęcony na poszukiwanie pracy przed podjęciem decyzji o wyjeździe w podziale na segmenty

Najdłuższe poszukiwania pracy (dłużej niż rok) są istotnie częściej udziałem osób z segmentu Zdesperowanych.

Osoby z segmentu Zachowawczych charakteryzuje poszukiwanie pracy przez kilka miesięcy przed wyjazdem.

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Poszukiwania możliwości pracy w miejscu zamieszkania i poza nim

Sposoby poszukiwania pracy w województwie

Większość osób pracy w swoim województwie poszukiwało za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy. Również wysoki odsetek poszukujących pracy pytał o możliwości zatrudnienia znajomych.

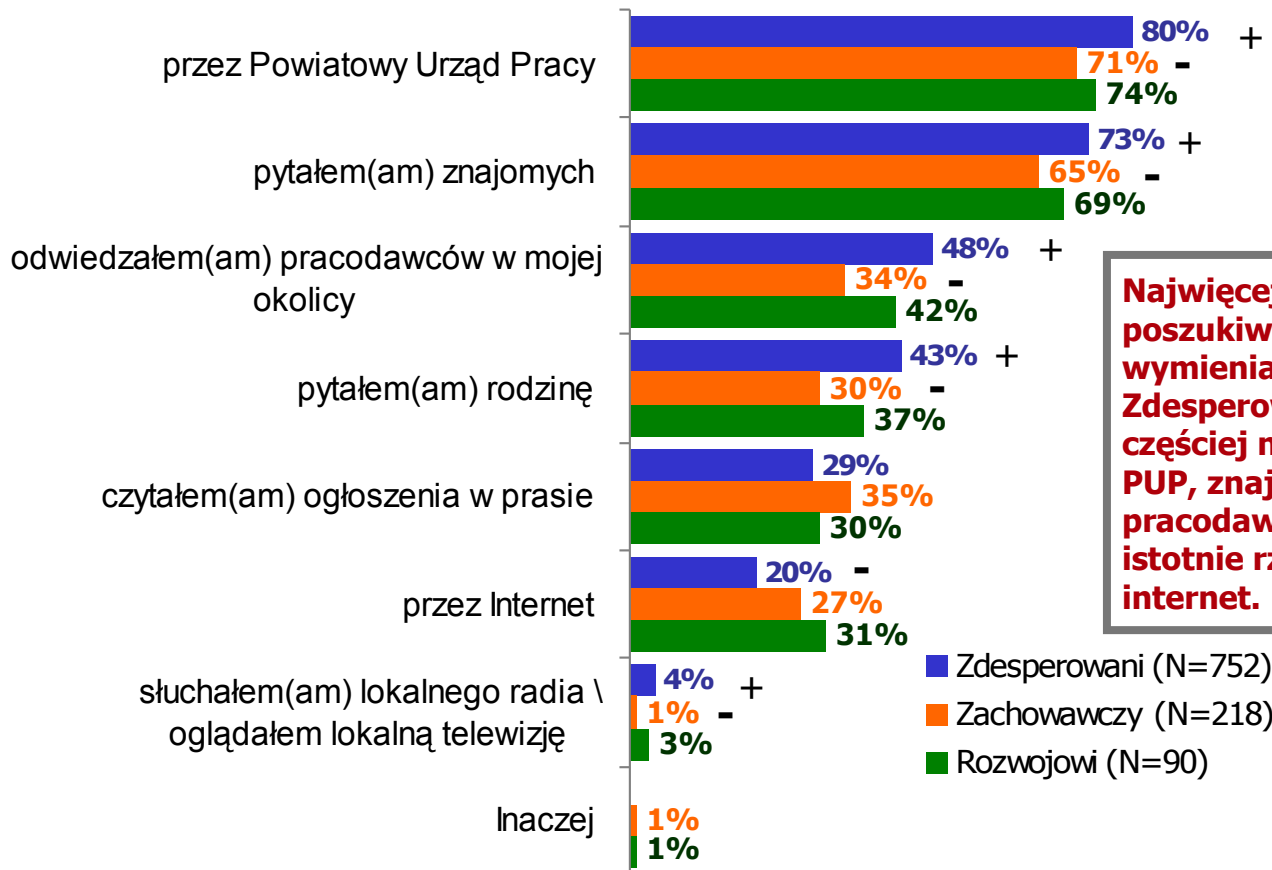
Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie N=1060

Poszukiwania możliwości pracy w miejscu zamieszkania i poza nim w podziale na segmenty

Sposoby poszukiwania pracy w województwie

Najwięcej różnych możliwości poszukiwania pracy w województwie wymieniają osoby z segmentu Zdesperowanych. Osoby z tej grupy częściej niż ogół szukają pracy przez PUP, znajomych, rodzinę, bezpośrednio pracodawców w okolicy, natomiast istotnie rzadziej niż ogół wykorzystują internet.

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie

P16 W jaki sposób szukał(a) Pan(i) pracy?

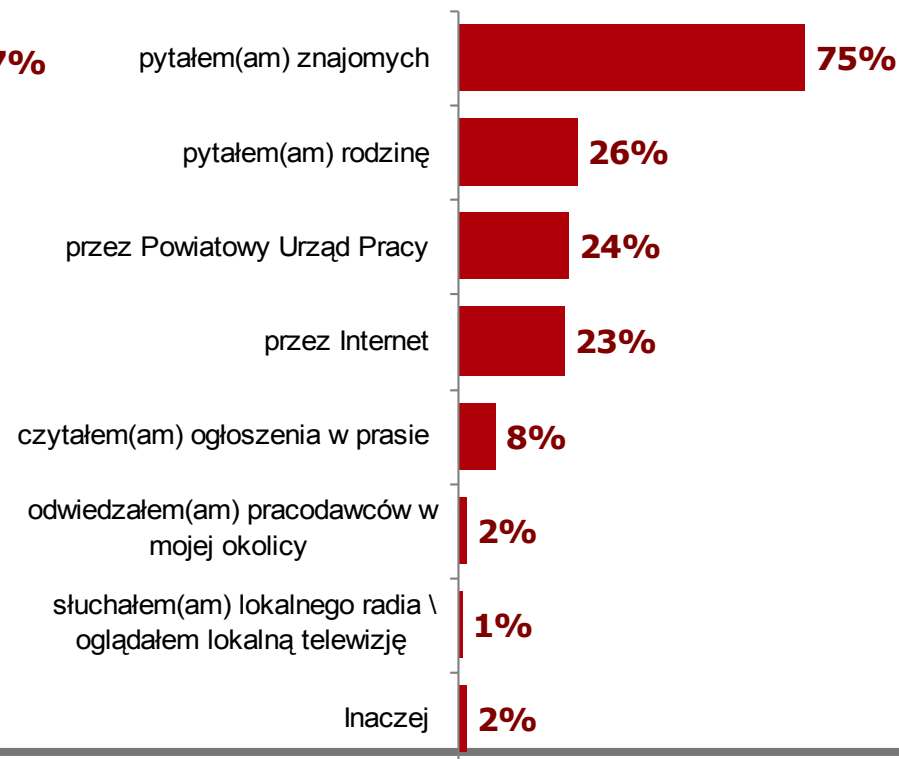

Poszukiwania możliwości pracy w miejscu zamieszkania i poza nim

Sposoby poszukiwania pracy w innych regionach kraju

Sposoby poszukiwania pracy za granicą

Poszukiwania pracy za granicą koncentruje się głównie na pytaniu o pracę znajomych, duży udział znajomych jest również w poszukiwaniu pracy w innych regionach kraju. Tutaj również migranci wykorzystują Internet, PUP, ogłoszenia prasowe.

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie i w kraju N=215

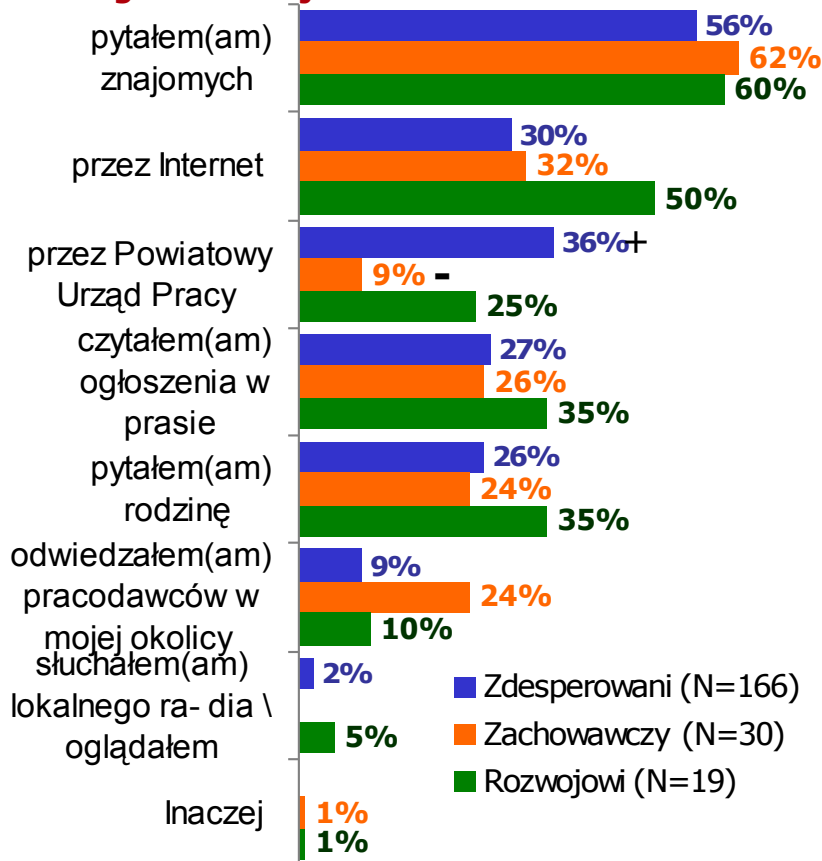
Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie i zagranicą N=299

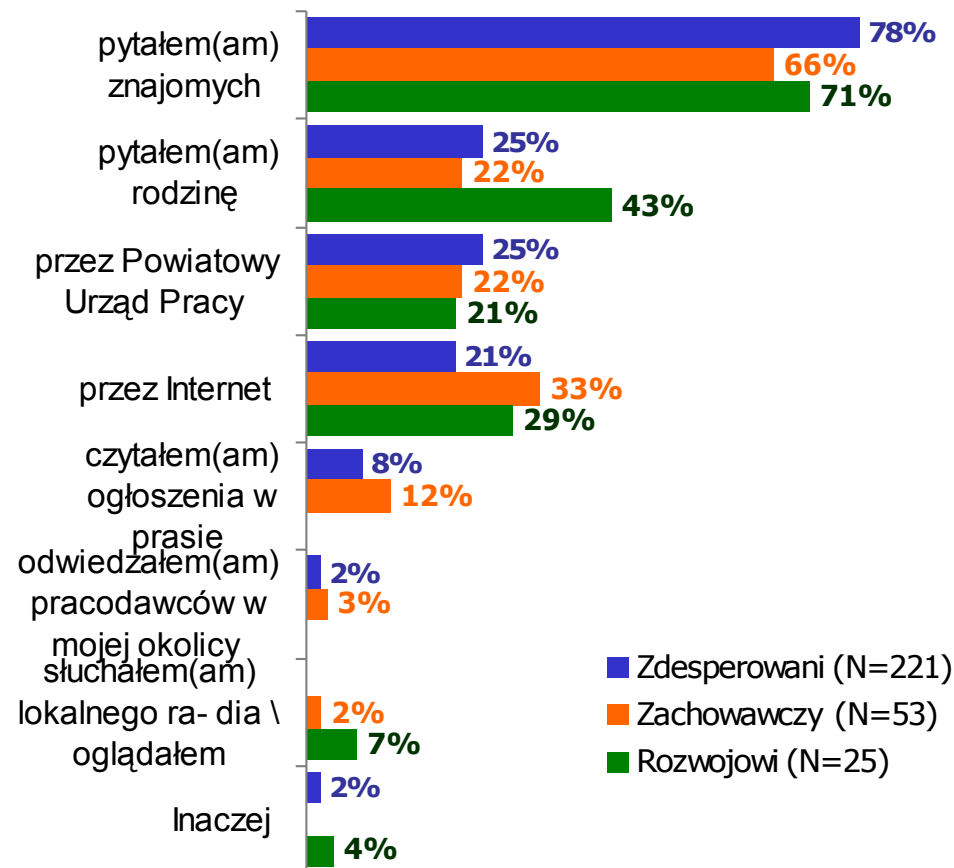
Poszukiwania możliwości pracy w miejscu zamieszkania i poza nim w podziale na segmenty

Sposoby poszukiwania pracy w innych regionach kraju

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie i w kraju

Sposoby poszukiwania pracy za granicą

Podstawa: osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione a przed wyjazdem szukały pracy w swoim regionie i zagranicą

Sposób znalezienia pracy na migracji

Prawie połowa migrantów znalazła ostatnią pracę na migracji przez znajomych, kolejnym 22% w znalezieniu pracy pomogła rodzina.

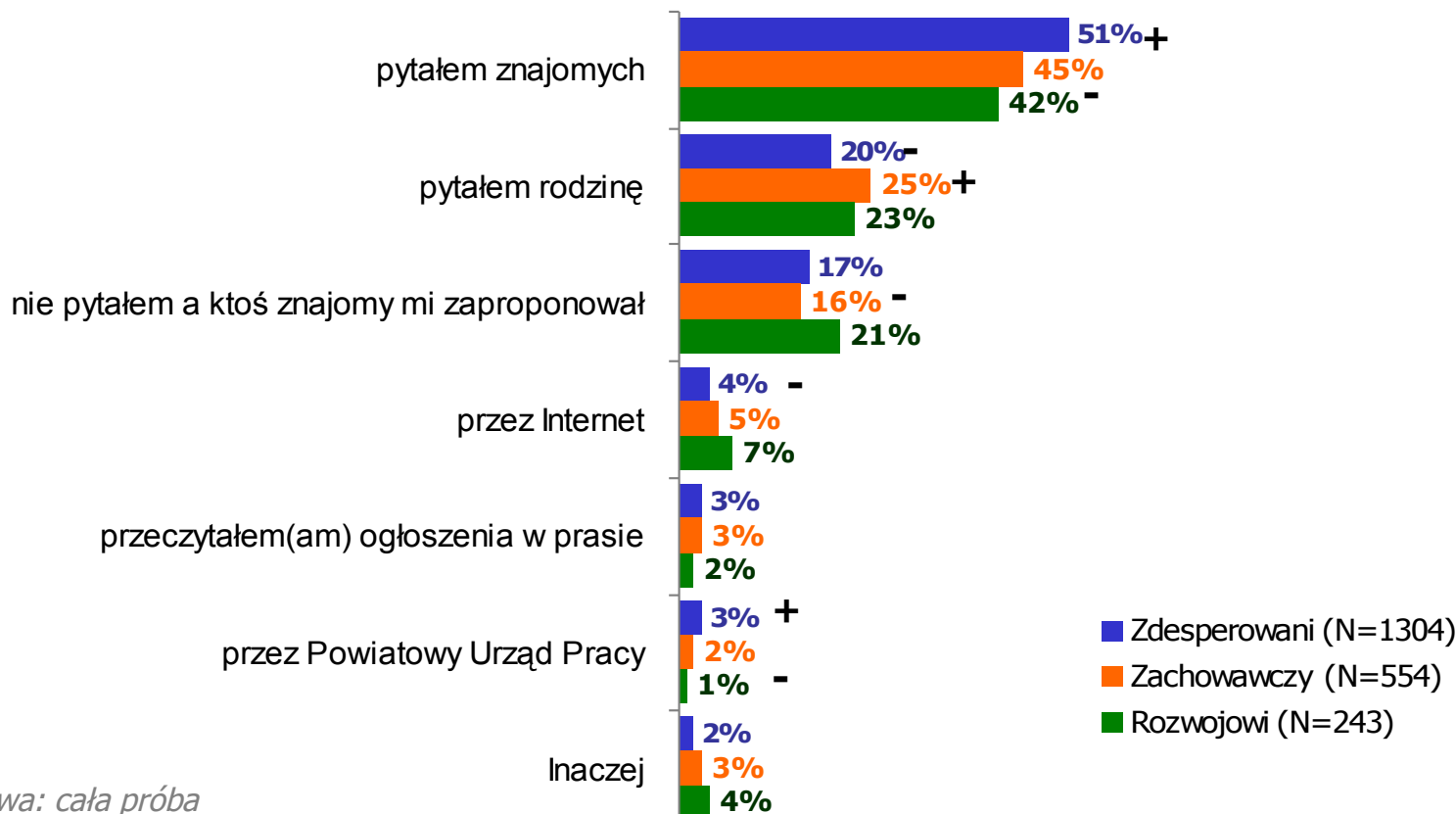
Trzecia pod względem wielkości grupa migrantów nie pytała o pracę a ktoś im zaproponował wyjazd (17%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Sposób znalezienia pracy na migracji

Podstawa: cała próba

Najwięcej osób, które wyjechały do pracy za pośrednictwem znajomych jest w segmencie Zdesperowanych (51%). W tej grupie istotnie częściej niż w przypadku ogółu w znalezieniu pracy pomógł PUP (3%).

Za pośrednictwem rodziny istotnie częściej wyjeżdżają osoby z segmentu Zachowawczych (25%).

Rozwojowi istotnie rzadziej pytają o możliwość wyjazdu znajomych, natomiast znaczny odsetek osób z tego segmentu wyjechał, bo ktoś im to zaproponował (21%).

Motywy decyzji o migracji

Spontanicznie wymieniona przyczyna wyjazdu

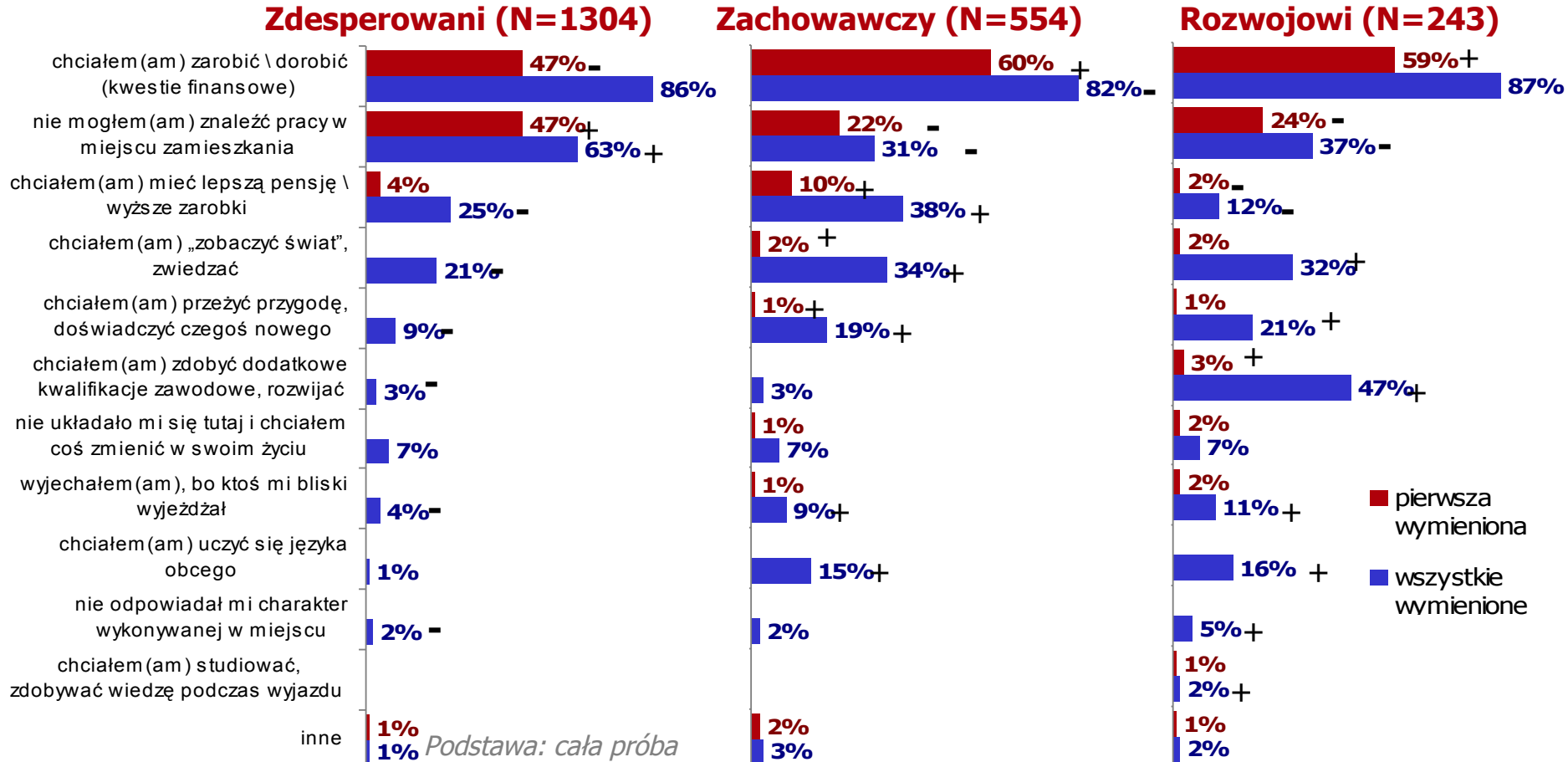
Podstawową przyczyną wyjazdu jest motyw finansowy. Drugą istotnym powodem wyjazdu jest brak pracy w miejscu zamieszkania.

Spontanicznie wymieniona przyczyna wyjazdu w podziale na segmenty

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Zdesperowani częściej niż inni wskazują jako przyczynę wyjazdu jest brak pracy w miejscu zamieszkania. Zachowawczy wskazują przede wszystkim na kwestie finansowe. Rozwojowi częściej niż ogół wymieniają chęć zdobycia nowych kwalifikacji, chęć zwiedzania, doświadczenia czegoś nowego, uczenia się języka obcego.

PI1A-B. Jaka była przyczyna wyjazdu do pracy? Dlaczego Pan(i) Wyjechał(a)?

Wszystkie wymienione przyczyny wyjazdu

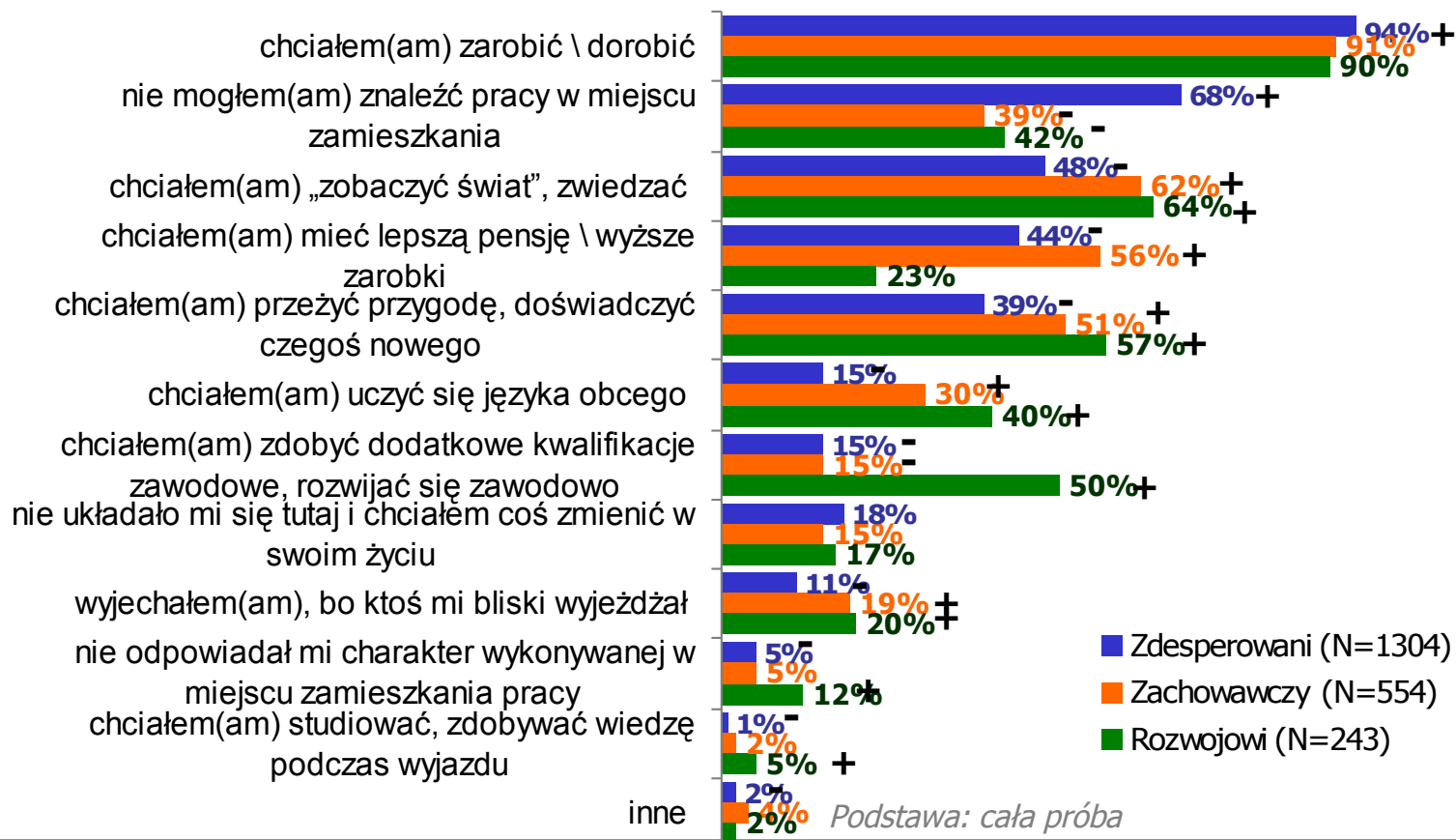

Wśród wszystkich przyczyn wyjazdu najczęściej wymieniana jest chęć zarobienia (93%), dla ponad połowy powodem jest brak pracy w miejscu zamieszkania (57%).

Wszystkie wymienione przyczyny wyjazdu

W segmencie Zdesperowanych najczęściej wymieniany powód wyjazdu to brak pracy w miejscu zamieszkania (68%) i kwestie finansowe (94%). Osoby z segmentu Zachowawczych chcą przede wszystkim więcej zarobić (91%), ale także chcą „zobaczyć świat”, doświadczyć czegoś nowego. Dla Rozwojowych istotne jest zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych, nauka języka obcego, zwiedzanie, przeżycie przygody.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P11. Proszę spojrzeć na kartę i powiedzieć, który jeszcze z wymienionych tu powodów był dla Pan(i) ważny?

+/- różnice istotne statystycznie

Planowane przeznaczenie zarobionych środków

Największą grupę migrantów stanowią osoby, które planują przeznaczyć zarobione środki na bieżące potrzeby życiowe. Druga co do wielkości grupa planowała wydać zarobione na migracji pieniądze na remont domu/ mieszkania.

Planowane przeznaczenie zarobionych środków

Zarobienie na bieżące potrzeby i spłata długów cechują osoby z grupy Zdesperowanych. Remont domu, kupno samochodu, wymiana mebli są wymieniane istotnie częściej przez osoby Zachowawcze. Rozwojowi chcą przeznaczyć zarobione pieniądze na naukę, na własne mieszkanie, na start życiowy, na założenie własnej firmy, a także na zwiedzanie i przyjemności.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu vs czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu

Najważniejszym czynnikiem brany pod uwagę przy wyjeździe jest możliwość dobrego zarobku, to oczekiwanie w większości przypadków jest spełnione. W najmniejszym stopniu spełniane jest oczekiwanie zdobycia doświadczenia zawodowego, rozwoju, nowych kwalifikacji.

P19...o każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy jest ona dla Pana(i) ważna, czy też nie...
P20.....przy każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy to pasowało do Pana(i) wyjazdu....

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu vs czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu segment Zdesperowanych

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Zdesperowanych cechuje oczekiwanie jak najmniejszego ryzyka związanego z wyjazdem. Lepiej niż pozostałe grupy oceniają szacunek pracodawcy wobec pracowników i pewność pracy.

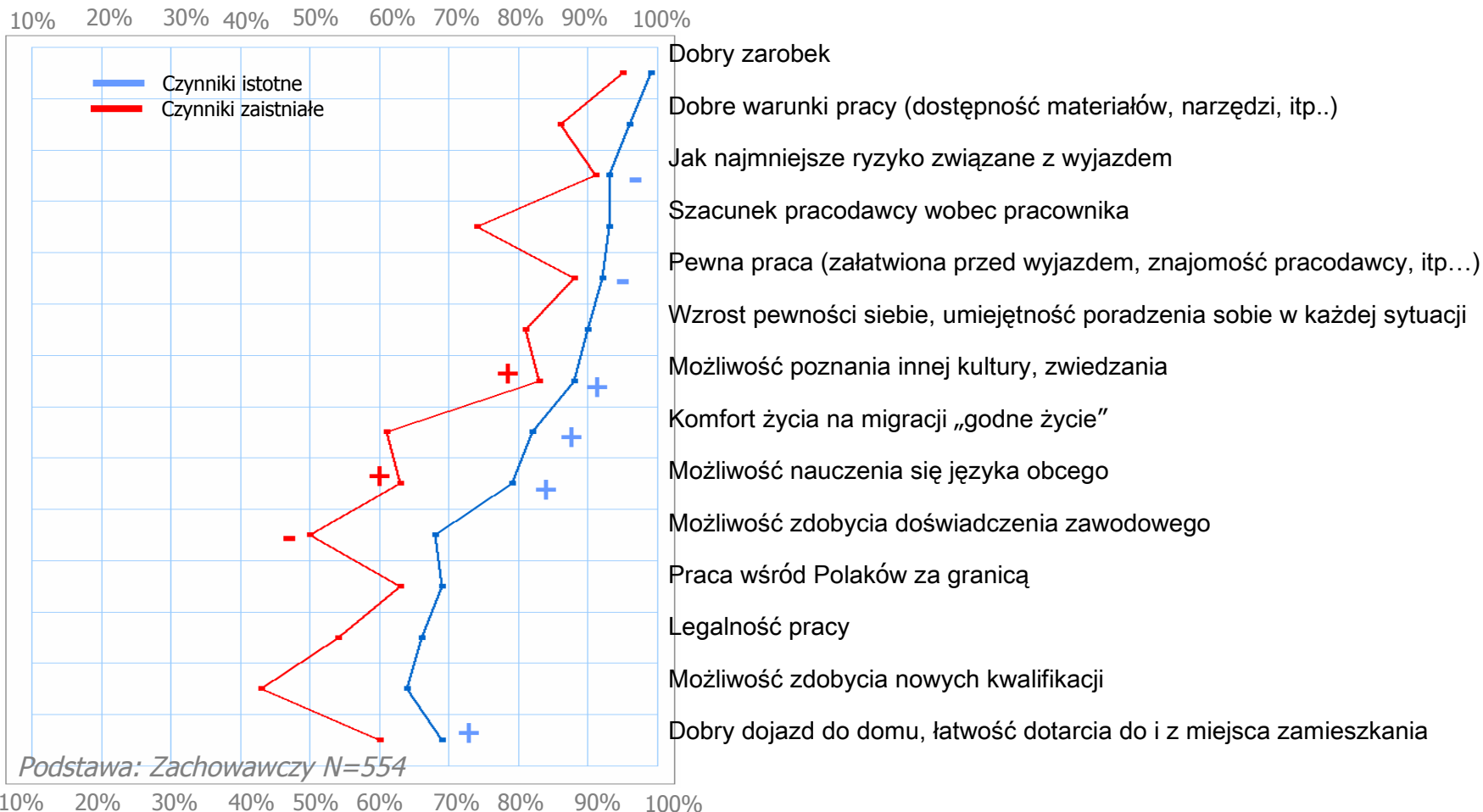
P19...o każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy jest ona dla Pana(i) ważna, czy też nie...
P20.....przy każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy to pasowało do Pana(i) wyjazdu....

+/- różnice istotne statystycznie

Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu vs czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu segment Zachowawczych

Zachowawczy istotnie częściej niż ogół oczekują, że podczas wyjazdu poznają inne kultury, nauczą się języka i będą żyć komfortowo a także będą mieć łatwy dojazd do domu. Post factum na plus oceniają tylko dwa pierwsze czynniki.

P19...o każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy jest ona dla Pana(i) ważna, czy też nie...
P20.....przy każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy to pasowało do Pana(i) wyjazdu....

+/- różnice istotne statystycznie

Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu vs czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu segment Rozwojowych

Rozwojowi planując wyjazd biorą pod uwagę własny rozwój, możliwości nauki a także komfort życia. Większość istotnych dla nich elementów jest spełnionych podczas tych wyjazdów.

P19...o każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy jest ona dla Pana(i) ważna, czy też nie....

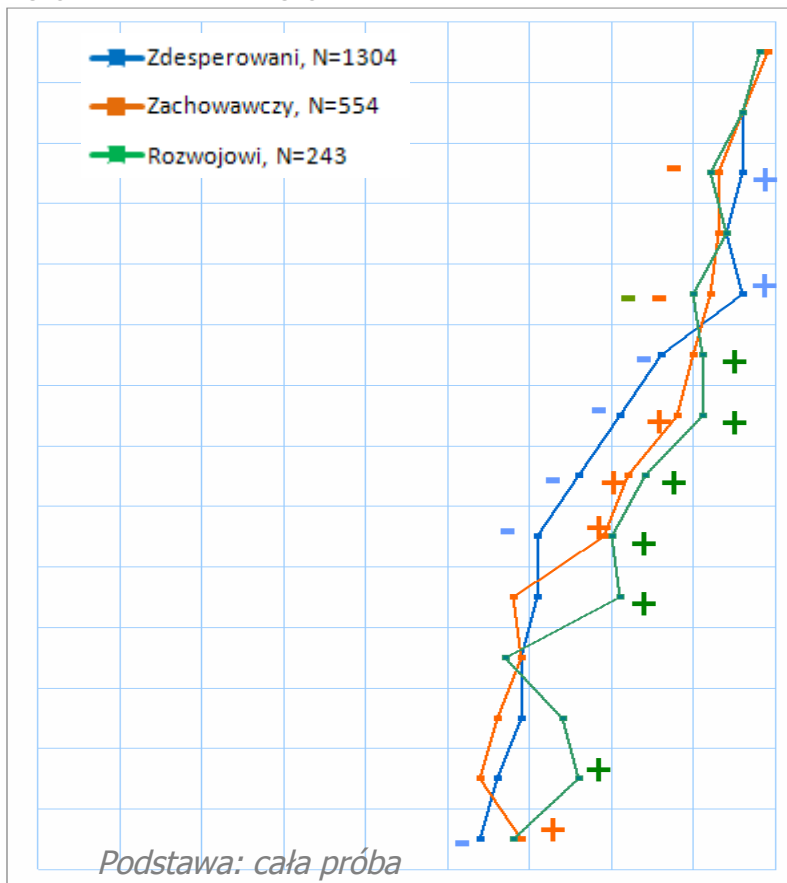
P20.....przy każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy to pasowało do Pana(i) wyjazdu....

Czynniki istotne przy planowaniu wyjazdu w podziale na segmenty

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

- Dobry zarobek
- Dobre warunki pracy (dostępność materiałów, narzędzi, itp..)
- Jak najmniejsze ryzyko związane z wyjazdem
- Szacunek pracodawcy wobec pracownika
- Pewna praca (załatwiona przed wyjazdem, znajomość pracodawcy, itp..)
- Wzrost pewności siebie, umiejętność poradzenia sobie w każdej sytuacji
- Możliwość poznania innej kultury, zwiedzania
- Komfort życia na migracji „godne życie”
- Możliwość nauczenia się języka obcego
- Możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego
- Praca wśród Polaków za granicą
- Legalność pracy
- Możliwość zdobycia nowych kwalifikacji
- Dobry dojazd do domu, łatwość dotarcia do i z miejsca zamieszkania

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Planując wyjazd Zdesperowani zwracają uwagę na pewność pracy, Zachowawczy istotnie częściej oczekują możliwości zwiedzania, nauki języka, komfortowego życia, natomiast Rozwojowi stawiają przede wszystkim na rozwój osobisty i zawodowy.

P19...o każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy jest ona dla Pana(i) ważna, czy też nie...

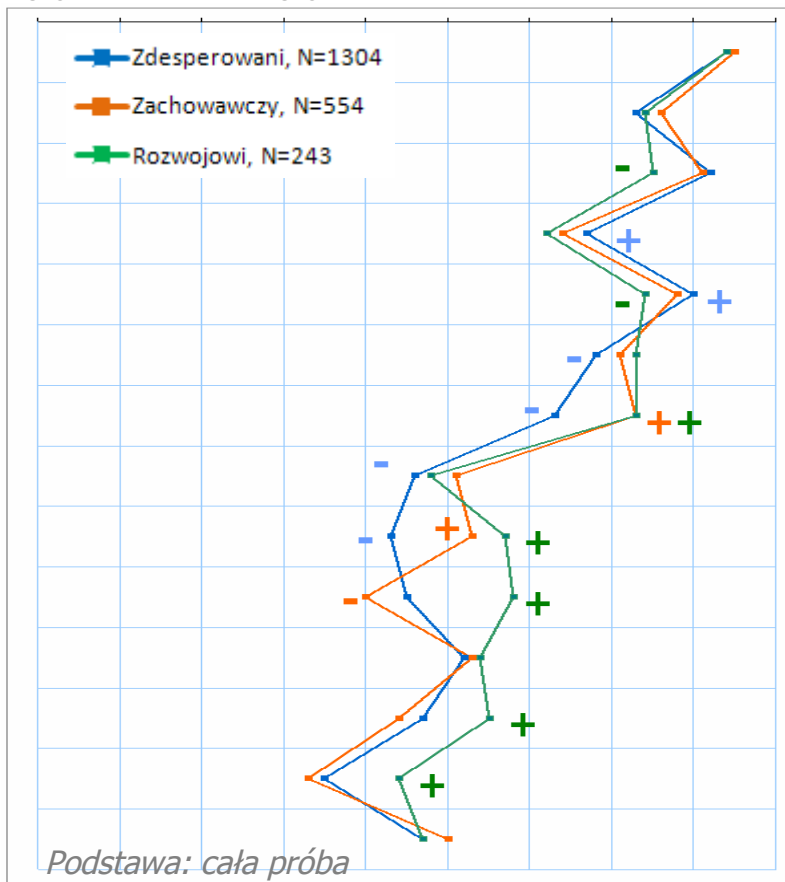
+/- różnice istotne statystycznie

Czynniki zaistniałe podczas ostatniego wyjazdu segmenty

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

- Dobry zarobek
- Dobre warunki pracy (dostępność materiałów, narzędzi, itp..)
- Jak najmniejsze ryzyko związane z wyjazdem
- Szacunek pracodawcy wobec pracownika
- Pewna praca (załatwiona przed wyjazdem, znajomość pracodawcy, itp...)
- Wzrost pewności siebie, umiejętność poradzenia sobie w każdej sytuacji
- Możliwość poznania innej kultury, zwiedzania
- Komfort życia na migracji „godne życie”
- Możliwość nauczenia się języka obcego
- Możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego
- Praca wśród Polaków za granicą
- Legalność pracy
- Możliwość zdobycia nowych kwalifikacji
- Dobry dojazd do domu, łatwość dotarcia do i z miejsca zamieszkania

Podstawa: cała próba

10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Po wyjeździe Zdesperowani częściej niż ogół pozytywnie oceniają szacunek pracodawcy i pewność pracy. Zachowawczy w czasie swoich migracji mają istotnie częściej możliwość nauki języka i zwiedzania. Natomiast Rozwojowi realizują cele związane ze zdobywaniem doświadczenia zawodowego nauką i poznawaniem innych kultur, częściej też podejmują pracę legalną.

P20.....przy każdej poruszonej kwestii proszę powiedzieć czy to pasowało do Pana(i) wyjazdu....

*Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy
adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu
województwa warmińsko-mazurskiego*

POWROTY

Powroty podsumowanie

- Największym problemem w adaptacji po powrocie jest brak pracy w miejscu zamieszkania. Pracy szuka ponad 90% migrantów, w szczególności Zdesperowani (85%) pytając głównie znajomych (67%). Jest to też segment najdłużej szukający zatrudnienia – 23% osób przeznaczyło po powrocie na poszukiwanie pracy ponad rok.
- Migranci wyjeżdżający poza miejsce zamieszkania najczęściej wracają w planowanym terminie (85% spośród 63% osób, które planowały powrót), przeznaczając zarobione środki zgodnie z planem. Nieco częściej wyjazd przedłużają Rozwojowi z uwagi na często edukacyjny charakter wyjazdu.
- Ponad 80% migrantów po powrocie zgłosiło się do Urzędu Pracy w celu znalezienia pracy (80%, głównie Zdesperowani) oraz zarejestrowania się i skorzystania z ubezpieczenia (73%).
- Większość badanych słyszała o programach pomocowych oferowanych migrantom po powrocie (82%) natomiast niewiele osób z nich korzysta (18%, istotnie więcej Zdesperowanych – 20%).
- 1/3 osób pracujących, które wzięły udział w kursach stwierdziła, że uczestnictwo w kursach zdecydowanie pomogło w znalezieniu pracy. W przypadku osób, które wzięły udział w kursach, ale nie pracują – 57% osób zadeklarowało, że odbycie kursu nie pomogło w znalezieniu pracy. Najczęściej odbywanym kursem (14%) był kurs komputerowy. Rozwojowi szukali kursów z zakresu porad prawnych i otwierania własnej działalności, Zachowawczych interesowało podniesienie kwalifikacji w swoim zawodzie natomiast Zdesperowani częściej zdobywali nowe kwalifikacje.
- Oprócz istotnego problemu braku pracy w regionie (33% badanych wskazuje ten problem na pierwszym miejscu) występuje problem z przyzwyczajeniem się do innego trybu życia (24% pierwszych wskazań). Brak pracy jest wskazywany na pierwszym miejscu wśród czynników zewnętrznych utrudniających adaptację, dodatkowo 1/3 Zachowawczych i Rozwojowych wskazuje na brak zaplecza kulturalno-gastronomicznego.
- Najwięcej migrantów spośród badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że gdyby miało możliwość pracy na miejscu, w ogóle by nie wyjeżdżało (istotnie więcej Zdesperowanych). 80% podczas wyjazdu miało możliwość poznania innej kultury, a ponad 70% wyjazd dodał pewności siebie (istotnie mniej wskazywali na tę odpowiedź Zdesperowani).

Migracja powrotna i sytuacja zawodowa migrantów po powrocie

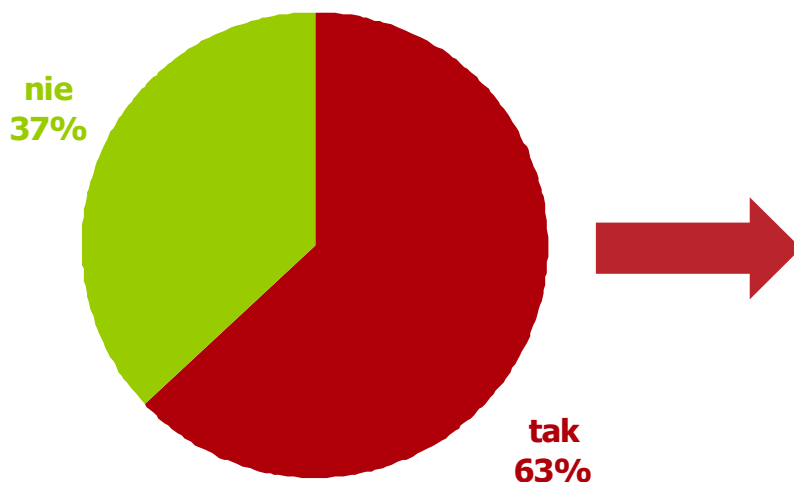

Wcześniejsze planowanie powrotu

Czy termin powrotu był zaplanowany?

Podstawa: cała próba N=2101

Czy powrót nastąpił zgodnie z planem?

Podstawa: ci, którzy zaplanowali wcześniej powrót N=1317

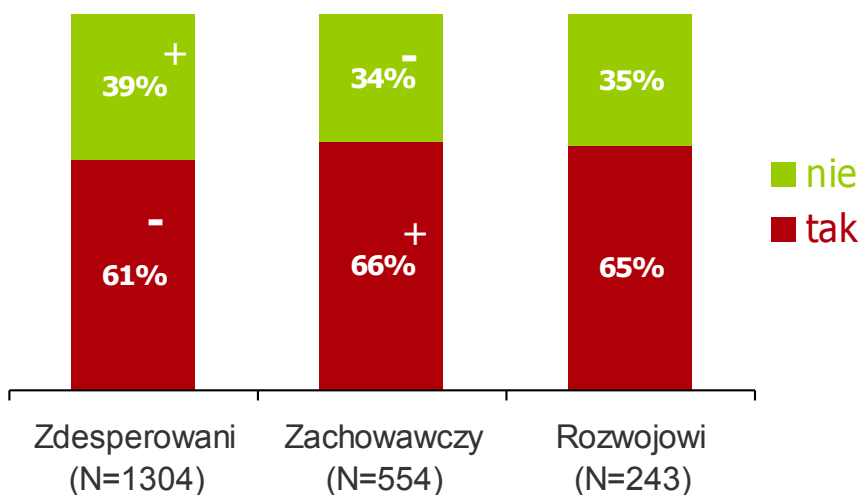
W większości przypadków (63%) termin powrotu był zaplanowany. Ci, którzy deklarowali zaplanowany powrót w większości przypadków powrócili zgodnie z planem (85%), 9% badanych zostało dłużej, a tylko 6% wróciło wcześniej.

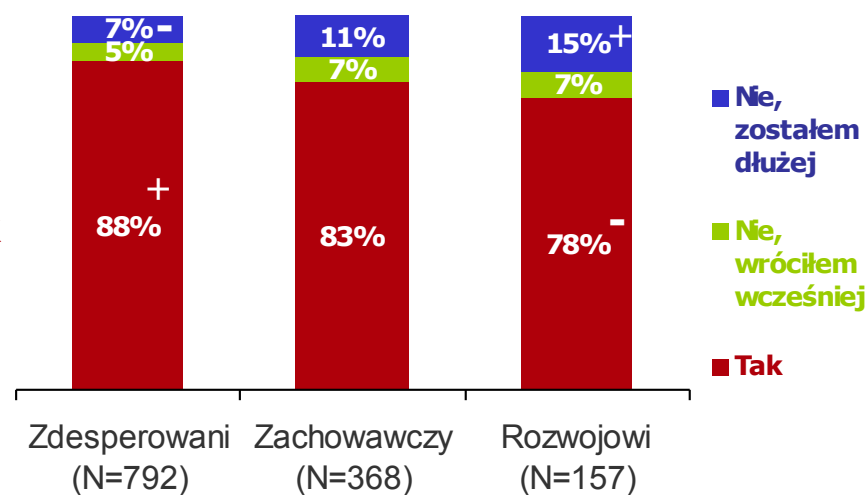
Wcześniejsze planowanie powrotu w podziale na segmenty

Czy termin powrotu był zaplanowany?

Podstawa: cała próba

Czy powrót nastąpił zgodnie z planem?

Podstawa: ci, którzy zaplanowali wcześniej powrót

Istotnie mniej Zdesperowanych stwierdziło, że termin powrotu był zaplanowany (61%), natomiast spośród osób, które zaplanowały powrót 88% zadeklarowało, że był to powrót planowy. Istotnie więcej Zachowawczych planowało termin powrotu (66%) i 83% spośród nich w tym terminie wróciło. W segmencie Rozwojowych istotnie mniej osób wróciło zgodnie z planem (78%), a istotnie więcej (15%) zostało dłużej.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P22. Czy planując wyjazd miał(a) zaplanowany również termin powrotu?

P23. Czy wrócił(a) w zaplanowanym wcześniej czasie?

+/- różnice istotne statystycznie

Przyczyna powrotu

Najwięcej migrantów jako bezpośrednią przyczynę powrotu wskazało na zakończenie pracy zgodnie z ustaleniami (46%), zdecydowanie mniej na tęsknotę za rodziną (12%) oraz inne sprawy prywatne (10%).

Przyczyna powrotu w podziale na segmenty

Istotnie więcej Zdesperowanych jako przyczynę powrotu wskazało na zakończenie pracy zgodnie w wcześniejszymi ustaleniami (52%). Tę przyczynę podawał istotnie mniejszy odsetek Zachowawczych oraz Rozwojowych (odpowiednio 39% i 34%). Zachowawczy istotnie częściej jako bezpośrednią przyczynę podawali zarobienie założonej kwoty (9%), Rozwojowi natomiast – powrót do szkoły, na studia (15%) oraz dobrą ofertę pracy w miejscu zamieszkania (4%).

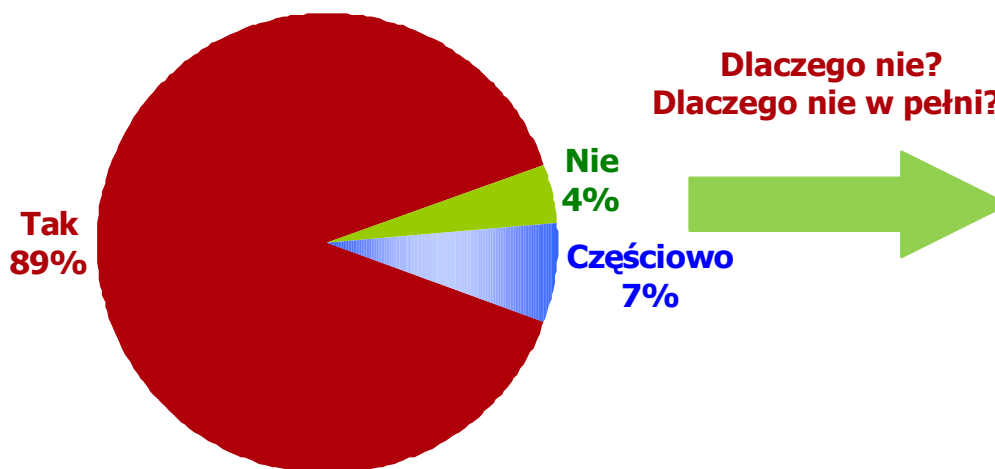
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Przeznaczenie zarobionych środków

Czy zarobione środki przeznaczył zgodnie z planem?

Podstawa: cała próba N=2101

Większość migrantów zarobione środki przeznaczyła zgodnie z planem (89%). Ci, którzy nie przeznaczyli zarobionych środków lub przeznaczyli nie w pełni na zakładany cel deklarowali, że za mało zarobili (62%) oraz że wyszły pilniejsze sprawy (24%).

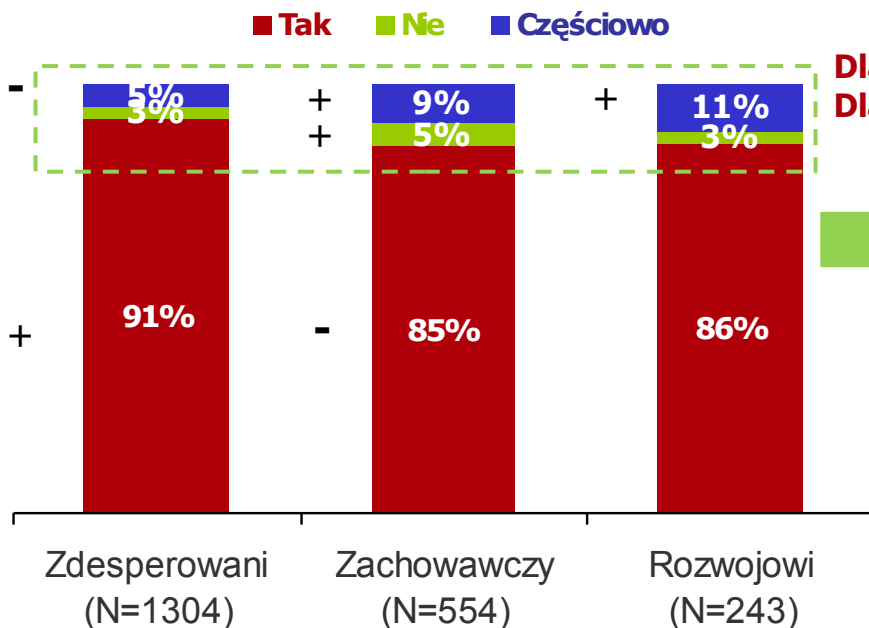
Podstawa: Tylko osoby, które zarobionych pieniędzy nie przeznaczyły lub przeznaczyły częściowo zgodnie z wcześniejszym planem, N=221

Przeznaczenie zarobionych środków w podziale na segmenty

Czy zarobione środki przeznaczył zgodnie z planem?

Dlaczego nie?
Dlaczego nie w pełni?

Istotnie więcej Zdesperowanych zadeklarowało przeznaczenie zarobionych środków zgodnie z planem (91%). Większość Zachowawczych i Rozwojowych również wydała pieniądze zgodnie z założonym celem, jednak istotnie więcej osób ze wspomnianych segmentów (odpowiednio 9% i 11%) wspomina, że wydała środki częściowo zgodnie z planem lub w przypadku Zachowawczych – niezgodnie (5%). Osoby, które rozminęły się z planem twierdziły, że za mało zarobiły (najwięcej Rozwojowych – 71%) oraz, że wyszły inne ważniejsze wydatki.

Podstawa: Tylko osoby, które zarobionych pieniędzy nie przeznaczyły lub przeznaczyły częściowo zgodnie z wcześniejszym planem

P25. Czy zarobione pieniądze przeznaczył(a) zgodnie z wcześniejszym planem?

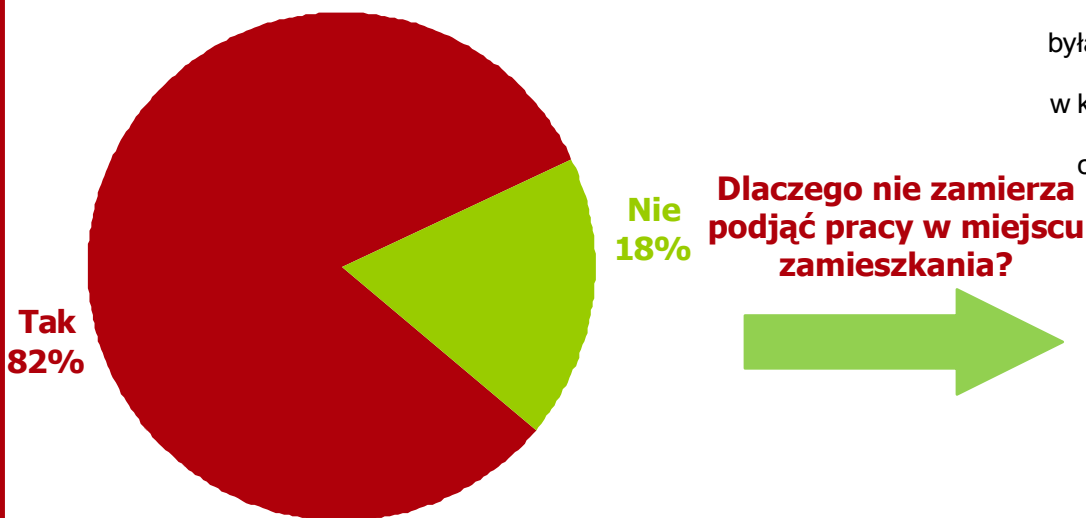
P26. Dlaczego nie? Dlaczego nie w pełni?

Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania

Czy po powrocie zamierzał podjąć pracę w swoim województwie lub w innym regionie kraju?

Podstawa: Tylko osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione. N=1505

Podstawa: Tylko osoby, które po powrocie nie zamierzały podjąć pracy w swoim województwie N=264

Zaledwie 18% osób spośród badanych, którzy w momencie wyjazdu nie byli zatrudnieni, powiedziało, że nie zamierza podjąć pracy w swoim województwie lub innym regionie w kraju, ponieważ ponad 1/3 spośród nich studiuje, uczy się, a 17% planuje wyjeżdżać jeszcze do pracy.

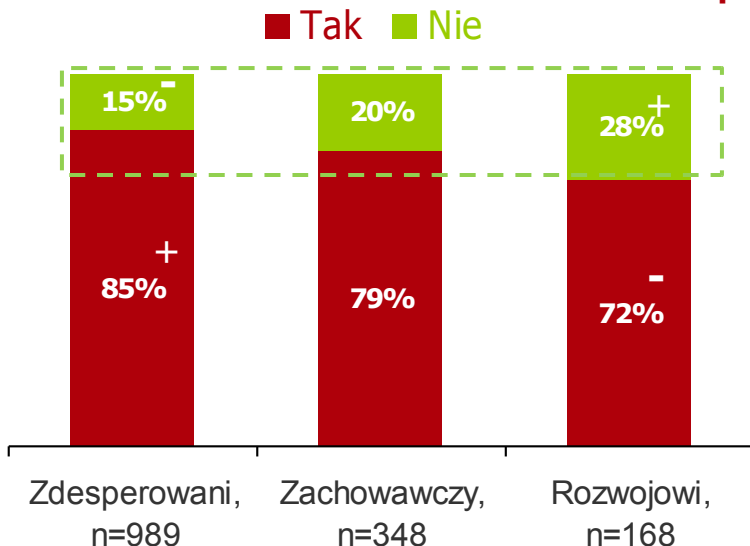

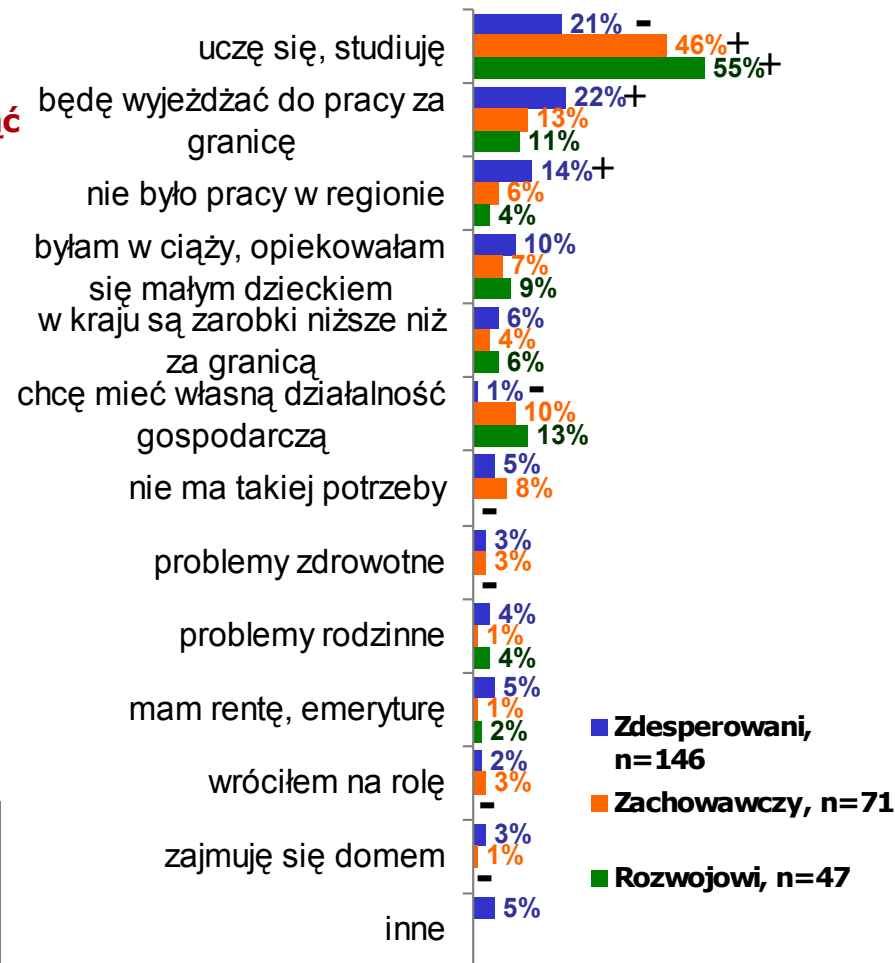
Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania

Dlaczego nie zamierzał podjąć pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które w momencie wyjazdu nie były zatrudnione

Istotnie więcej Zdesperowanych zamierza podjąć pracę po powrocie w swoim regionie (85%), podczas gdy zamiar taki deklaruje istotnie mniej Rozwojowych (72%). Istotnie więcej Zdesperowanych, którzy nie zamierzają podjąć pracy deklaruje wyjazd do pracy za granicę (22%) oraz wskazuje na fakt, że nie ma pracy w regionie (14%). Istotnie więcej Rozwojowych (55%) nie zamierzających podjąć pracy wskazuje na konieczność studiów, nauki, podobnie jak Zachowawczy (46%).

Podstawa: Tylko osoby, które po powrocie nie zamierzały podjąć pracy w swoim województwie

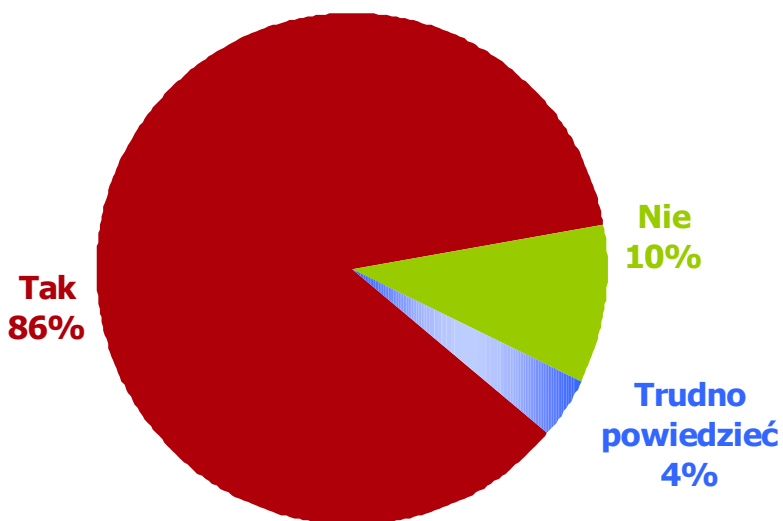

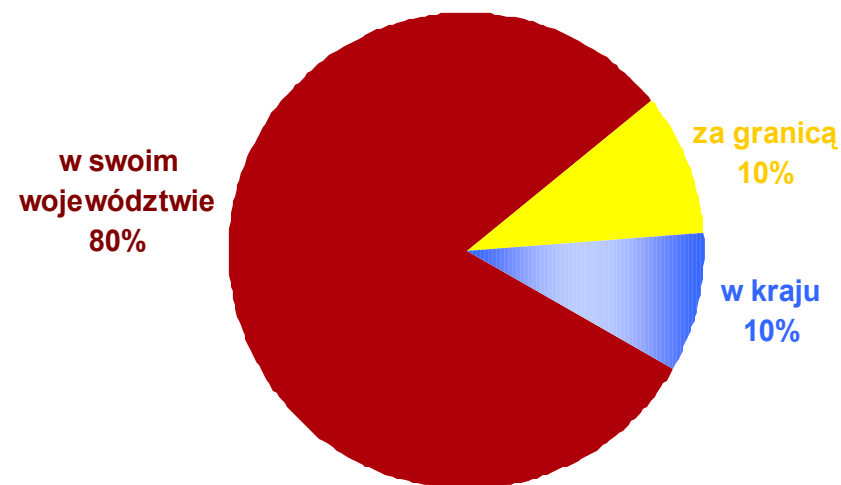
Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania oraz zakres regionalny poszukiwań pracy

Czy po powrocie zamierzał wrócić do swojej pracy, gdzie pracował przed wyjazdem?

Podstawa: Tylko osoby, które w momencie wyjazdu były zatrudnione, N=371

Miejsca poszukiwania pracy podczas pobytu na migracji

Podstawa: Tylko osoby, które zamierzały podjąć pracę po powrocie i szukały jej już podczas pobytu na migracji, N=235

86% osób zatrudnionych przed wyjazdem zamierza do swojej pracy wrócić po powrocie. 80% badanych planujących podjąć pracę zamierza podjąć ją w swoim województwie.

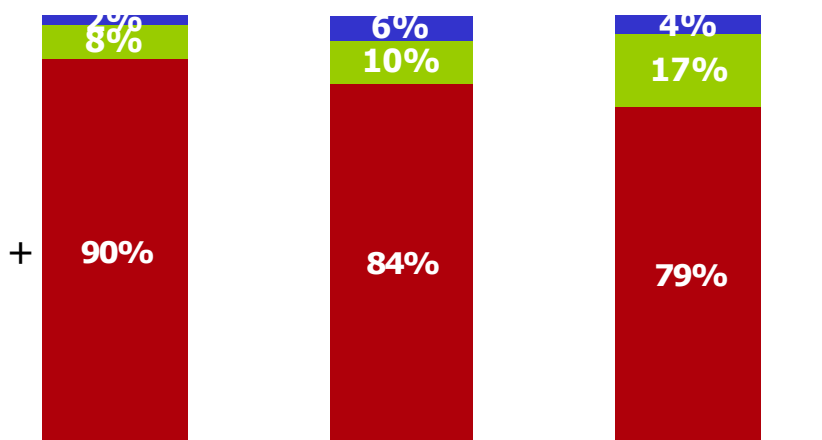

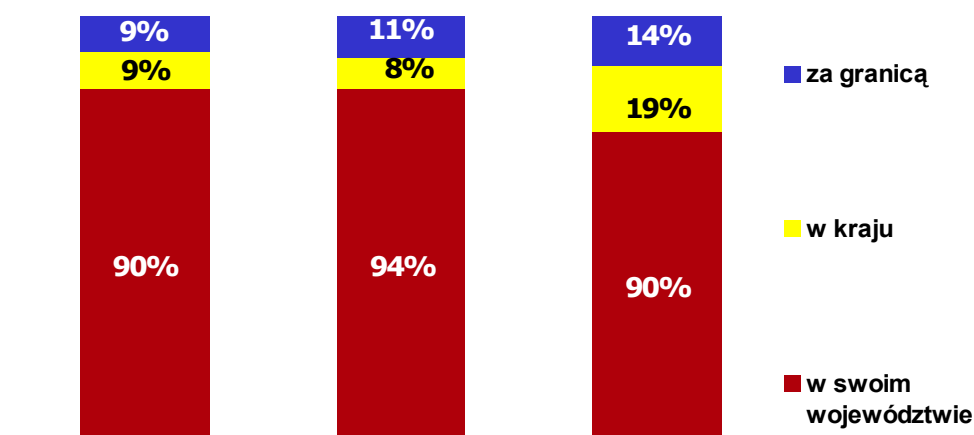
Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania oraz zakres regionalny poszukiwań pracy w podziale na segmenty.

Czy po powrocie zamierzał wrócić do swojej pracy, gdzie pracował przed wyjazdem?

■ Tak ■ Nie ■ Trudno powiedzieć

Miejsca poszukiwania pracy podczas pobytu na migracji

Zdesperowani, n=183   Zachowawczy, n=140   Rozwojowi, n=48

Zdesperowani, n=161   Zachowawczy, n=53   Rozwojowi, n=21

Podstawa: Tylko osoby, które w momencie wyjazdu były zatrudnione.

Podstawa: Tylko osoby, które zamierzały podjąć pracę po powrocie.

Istotnie więcej Zdesperowanych zamierza po przyjeździe wrócić do swojej pracy (90%) głównie w swoim województwie (90%). Również większość pracujących Zachowawczych (84%) oraz Rozwojowych (79%) ma podobne plany, z czego 19% Rozwojowych zamierza podjąć pracę w kraju.

P27. Czy po powrocie zamierzał(a) wrócić do swojej pracy, gdzie pracował(a) jeszcze przed wyjazdem?

P28. Czy szukał(a) pracy w swoim województwie lub innych miejscach w kraju lub za granicą jeszcze

podczas pobytu na migracji?

+/- różnice istotne statystycznie

Sposób poszukiwania pracy podczas pobytu na migracji

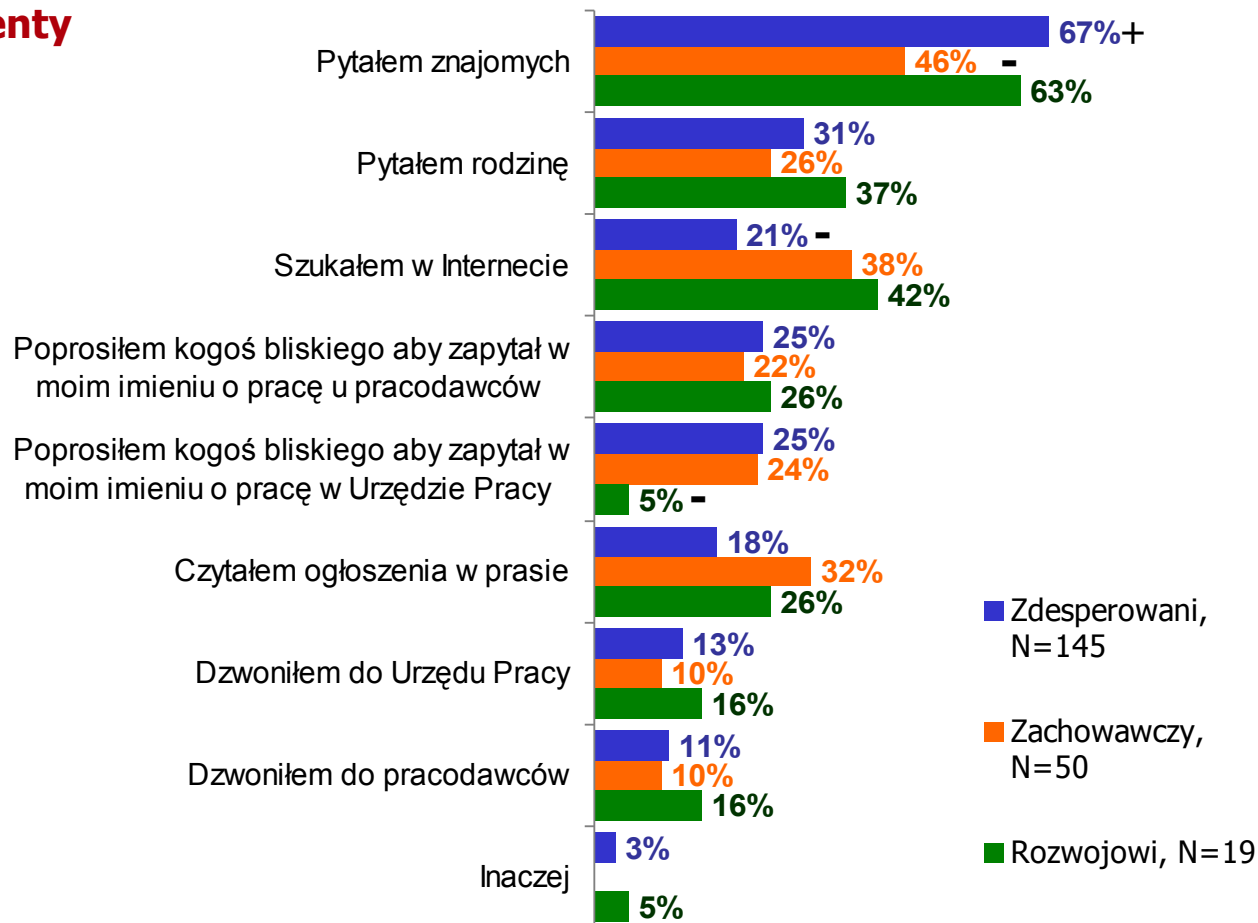
Podstawa: Tylko osoby, które szukały pracy w swoim województwie jeszcze podczas pobytu na migracji, N=214

62% migrantów będących na migracji poszukiwało pracy pytając znajomych, 1/3 badanych pytało o możliwość pracy rodzinę, a 27% szukało w internecie.

Sposób poszukiwania pracy podczas pobytu na migracji w podziale na segmenty

Podstawa: Tylko osoby, które szukały pracy w swoim województwie jeszcze podczas pobytu na migracji.

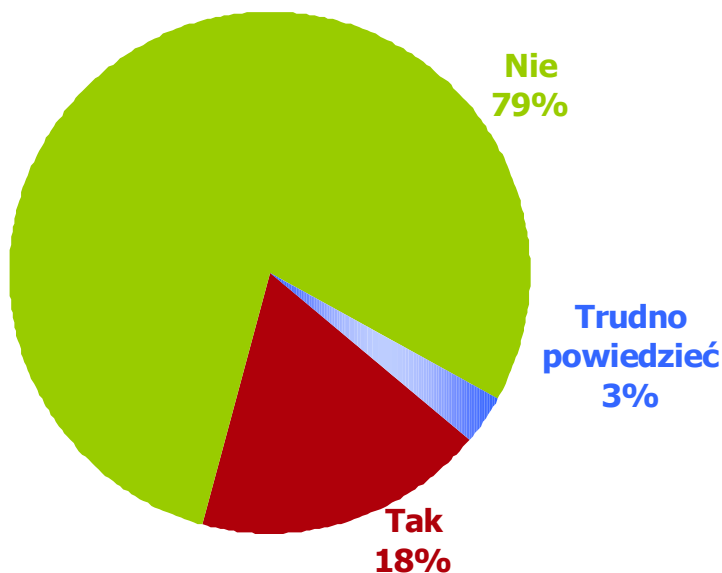
Istotnie więcej Zdesperowanych poszukiwało pracy pytając znajomych (67%). Był to sposób rzadziej stosowany przez Zachowawczych (46%). Zdesperowani istotnie rzadziej szukali pracy w Internecie (21%).

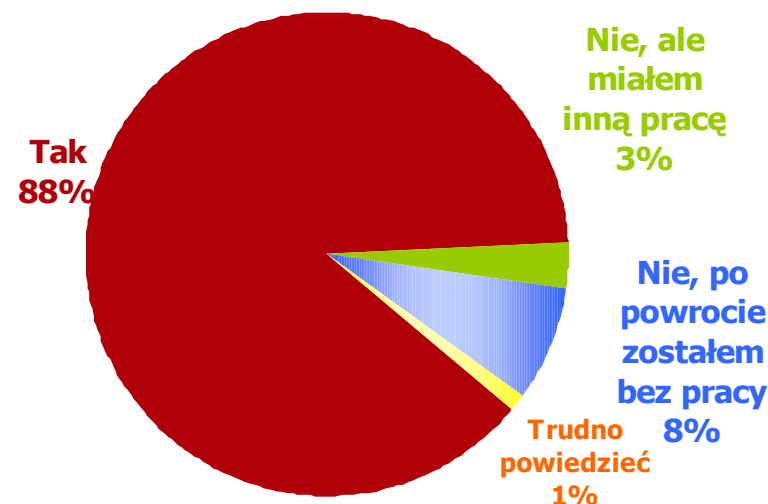
Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania

Czy znalazł Pan pracę w swoim regionie będąc jeszcze na migracji?

Podstawa: Tylko osoby, które szukały pracy w swoim województwie jeszcze podczas pobytu na migracji. N=214

Czy podjął Pan po powrocie tę samą pracę, jaką miał przed wyjazdem?

Podstawa: Tylko osoby, które po powrocie zamierzały wrócić do pracy, którą mieli przed wyjazdem, N=319

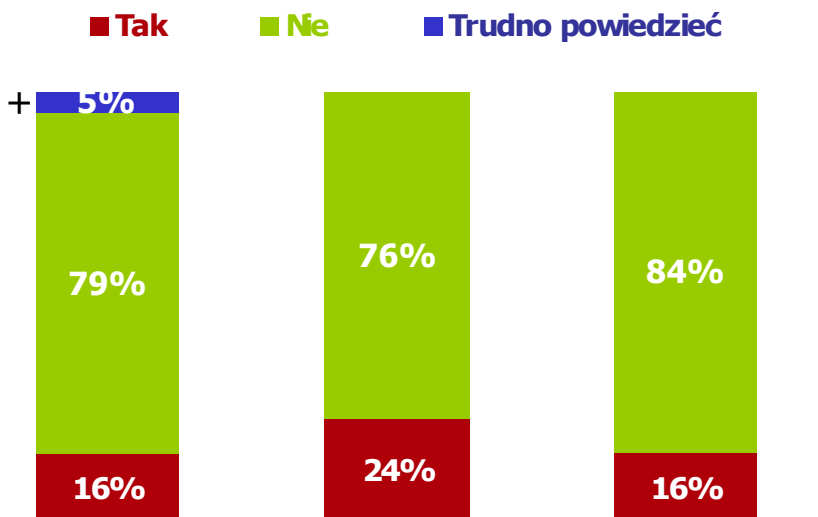
79% osób szukających pracy będąc na migracji nie znalazło jej. Natomiast 88% osób, które zamierzały podjąć tę samą pracę po powrocie do domu stwierdziło, że faktycznie ją podjęło.

Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania w podziale na segmenty

Czy znalazł Pan pracę w swoim regionie będąc jeszcze na migracji?

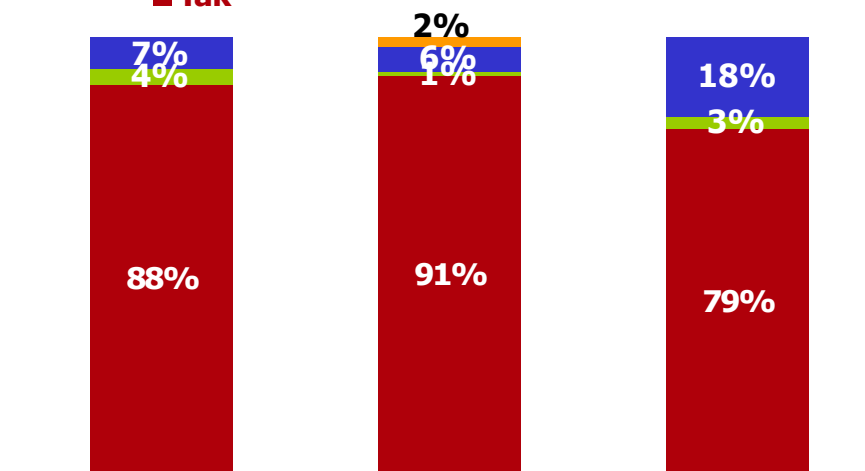

Zdesperowani, n=145   Zachowawczy, n=50   Rozwojowi, n=19

Podstawa: Tylko osoby, które szukały pracy w swoim województwie jeszcze podczas pobytu na migracji.

Czy podjął Pan po powrocie tę samą pracę, jaką miał przed wyjazdem?

Trudno powiedzieć
Ne, po powrocie zostałem bez pracy
Ne, ale miałem inną pracę
Tak

Zdesperowani, n=164   Zachowawczy, n=117   Rozwojowi, n=38

Podstawa: Tylko osoby, które po powrocie zamierzały wrócić do pracy, którą mieli przed wyjazdem.

Większość osób niezależnie od segmentu nie znalazło pracy, której szukało jeszcze podczas pobytu na migracji. Spośród tych, którzy chcieli wrócić do poprzedniej pracy jeszcze przed wyjazdem, najczęściej podjęło ją faktycznie w segmencie Zachowawczych (91%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P30. Czy znalazł(a) pracę w swoim województwie będąc jeszcze na migracji?

P30A. Czy podjął(ęła) tę samą pracę jaką miał(a) przed wyjazdem (u tego samego pracodawcy) po powrocie?

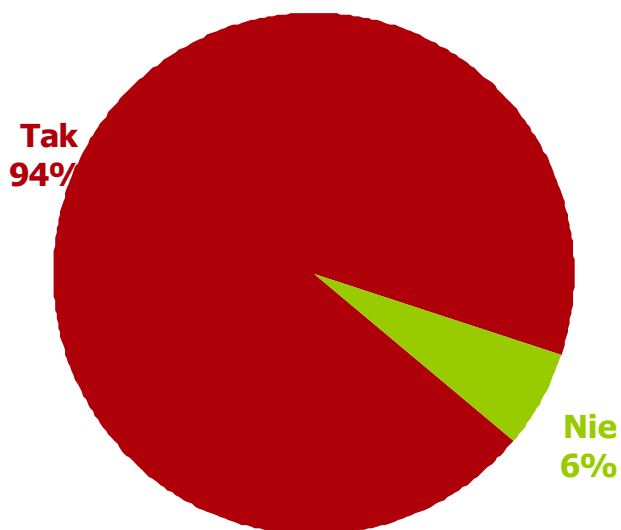
+/- różnice istotne statystycznie

Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania oraz sposób szukania pracy po powrocie

Czy po powrocie szukał pracy w swojej okolicy?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu, N=1232

W jaki sposób szukał pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu ale szukały pracy w swojej okolicy, N=1153

Aż 94% osób, które nie miało pracy po powrocie z migracji- szukało pracy w swojej okolicy. Najczęściej szukali jej przez Powiatowy Urząd Pracy (76%), pytając znajomych (67%) lub rodziny (45%).

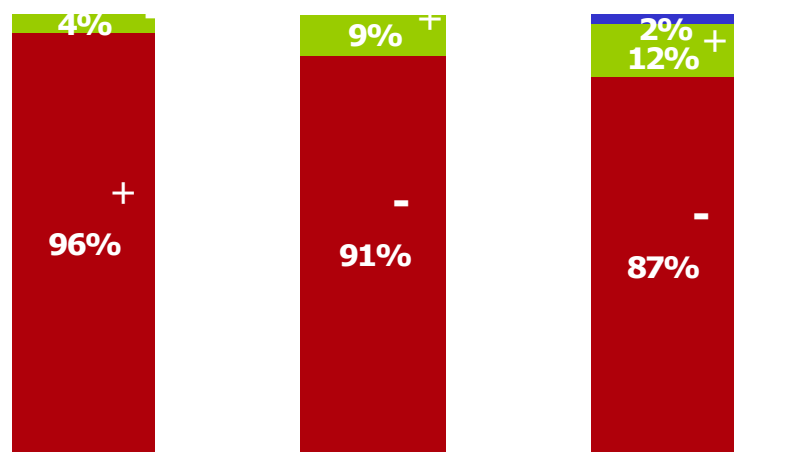

Intencja podjęcia pracy w miejscu zamieszkania oraz sposób szukania pracy po powrocie w podziale na segmenty

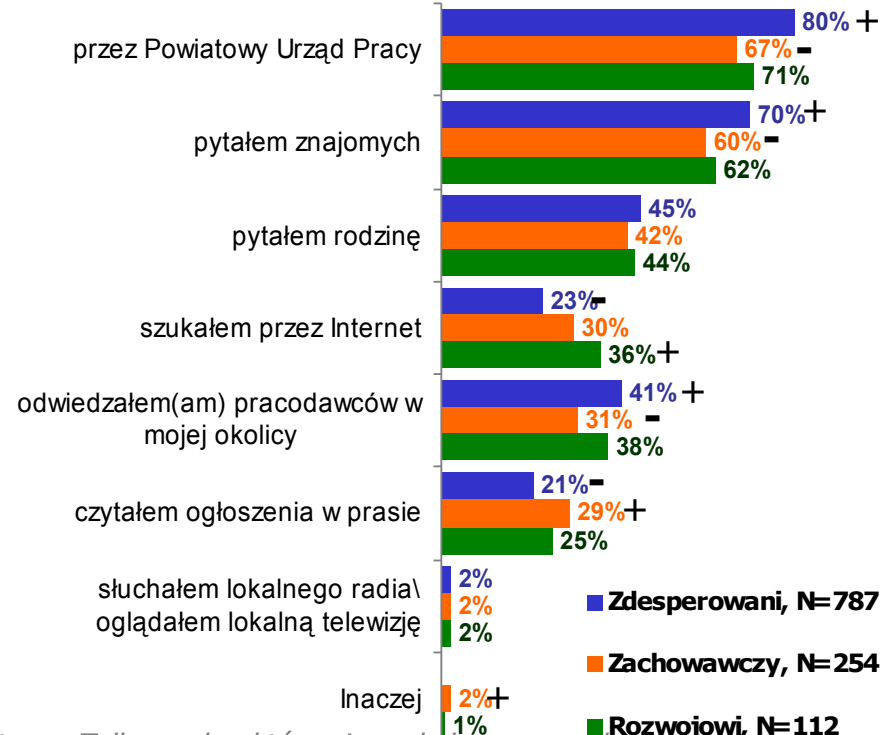
Czy po powrocie szukał pracy w swojej okolicy?

■ Tak ■ Nie ■ Trudno powiedzieć

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy z swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu

W jaki sposób szukał pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu ale szukały pracy w swojej okolicy

Istotnie więcej Zdesperowanych (96%) i istotnie mniej Zachowawczych (91%) oraz Rozwojowych (87%), którzy nie mieli pracy po powrocie z migracji - szukało pracy w swojej okolicy. Zdesperowani szukali pracy częściej przez Powiatowy Urząd Pracy (80%), pytali znajomych (70%) lub odwiedzali pracodawców w okolicy (41%). Zachowawczy częściej czytali ogłoszenia w prasie (29%), a Rozwojowi – szukali przez Internet (36%).

P31. A czy po powrocie szukał (a) pracy w swojej okolicy?

P32. W jaki sposób szukał(a) pracy?

Czas przeznaczony na poszukiwanie pracy

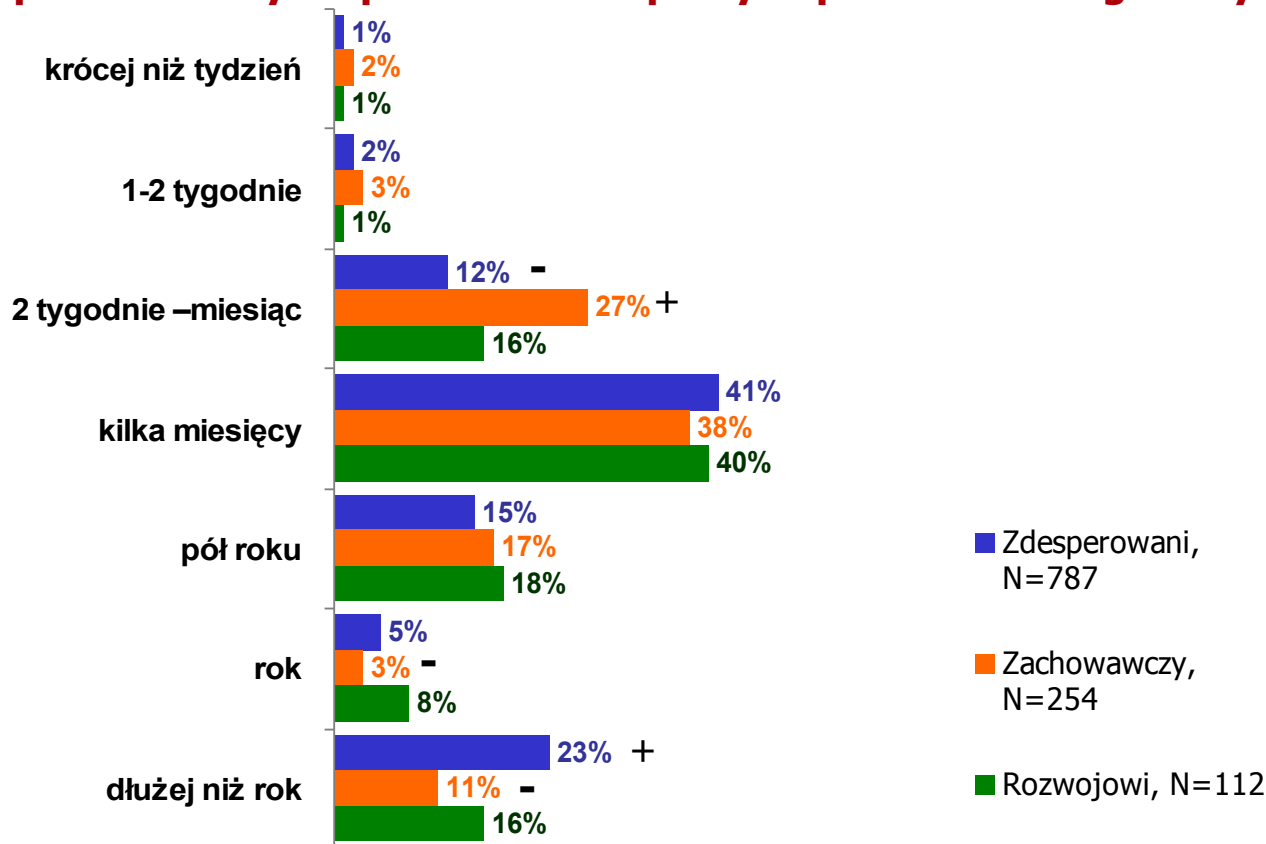
Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu, ale szukały pracy w swojej okolicy, N=1153

Najczęściej migranci po powrocie szukali pracy przez kilka miesięcy (41%).

Czas przeznaczony na poszukiwanie pracy w podziale na segmenty

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu, ale szukały pracy w swojej okolicy.

We wszystkich segmentach najczęściej szukano pracy po powrocie przez kilka miesięcy. Zdesperowani istotnie częściej szukali zajęcia dłużej niż rok (23%), rzadziej znajdowali ją po krótszym czasie. Zachowawczy częściej niż migranci ogółem znajdowali pracę po 2 tyg do miesiąca (27%).

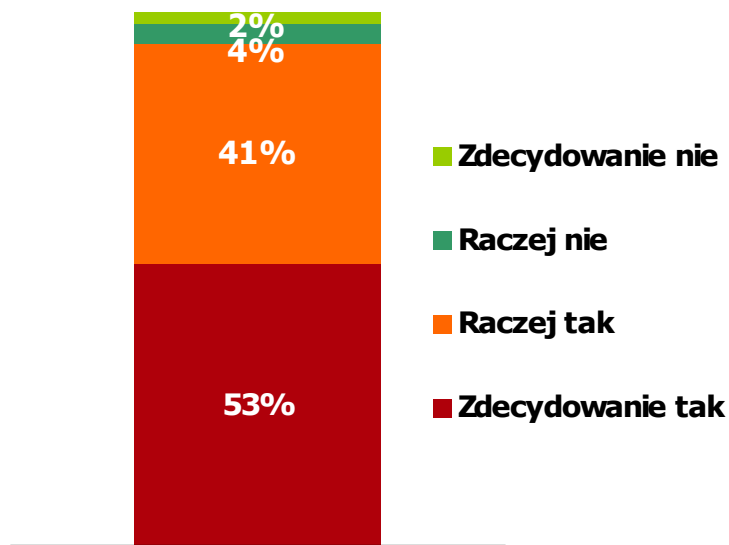
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Intencja ponownej migracji

Czy jest Pan zadowolony z ostatniego wyjazdu?

Podstawa: cała próba, N=2101

Czy planuje kolejny wyjazd zarobkowy?

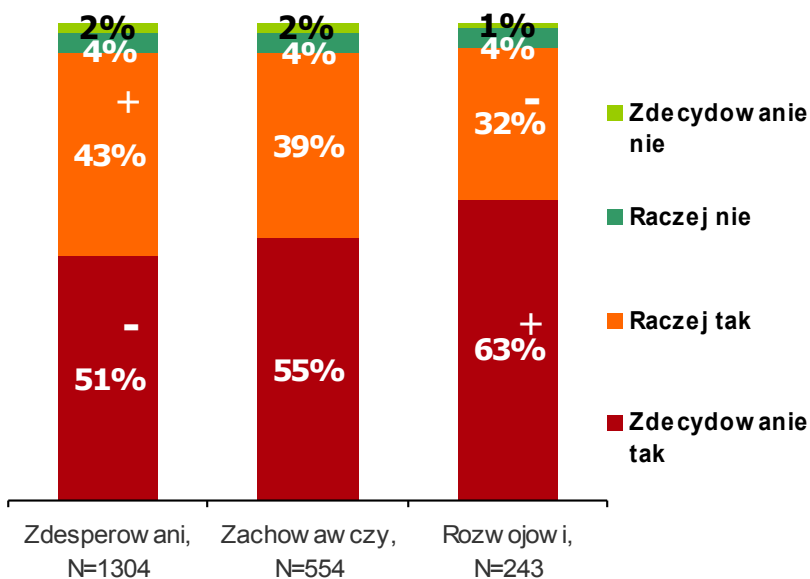
Podstawa: cała próba, N=2101

Większość respondentów zapytanych o zadowolenie z wyjazdu odpowiedziała twierdząco (94%). Nieco ponad 1/3 badanych ma już w planach kolejny wyjazd zarobkowy.

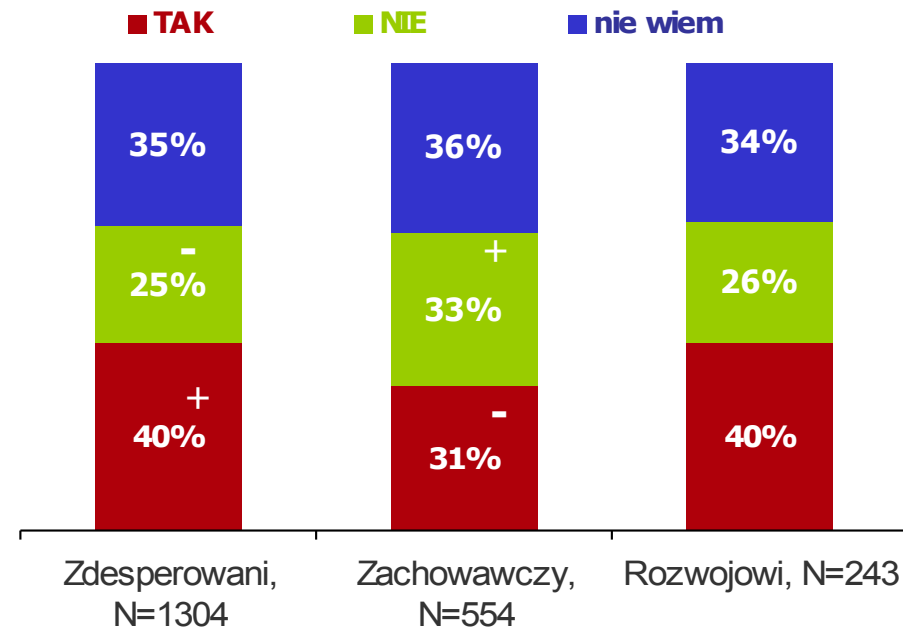
Intencja ponownej migracji w podziale na segmenty

Czy jest Pan zadowolony z ostatniego wyjazdu?

Podstawa: cała próba.

Czy planuje kolejny wyjazd zarobkowy?

Podstawa: cała próba.

Najwyższy stopień zadowolenia z wyjazdu występuje w segmencie Rozwojowych (63% odpowiedzi „zdecydowanie tak”), najniższy, choć i tak stosunkowo wysoki – segment Zdesperowanych (51%). Istotnie więcej Zdesperowanych (40%) planuje kolejny wyjazd zarobkowy, w przeciwieństwie do Zachowawczych, którzy istotnie częściej nie mają takich planów.

Intencja ponownej migracji Powody planowania kolejnego wyjazdu

Podstawa: Tylko osoby planujące kolejny wyjazd zarobkowy, N=781

Osoby planujące kolejny wyjazd zarobkowy najczęściej chcą zarobić pieniądze (45%), ponadto uważają, że za granicą mają szansę na lepsze zarobki (1/3 badanych).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Intencja ponownej migracji w podziale na segmenty

Powody planowania kolejnego wyjazdu

Podstawa: Tylko osoby planujące kolejny wyjazd zarobkowy.

Najczęstszą przyczyną planowania kolejnego wyjazdu zarobkowego niezależnie od segmentu jest chęć zarobienia pieniędzy (od 43%-45% wskazań). Zdesperowani częściej niż migranci ogółem wskazują na problem braku pracy w regionie (23%), pomoc rodzinie (3%), brak możliwości otrzymania stałej pracy, tylko dorywczej (3%) oraz gwarancję zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy (2%). Spora grupa Zachowawczych (36%) twierdzi, że za granicą jest szansa na lepsze zarobki.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Intencja ponownej migracji Powody nieplanowania kolejnego wyjazdu

Podstawa: Tylko osoby nie planujące kolejnego wyjazdu zarobkowego, N=580

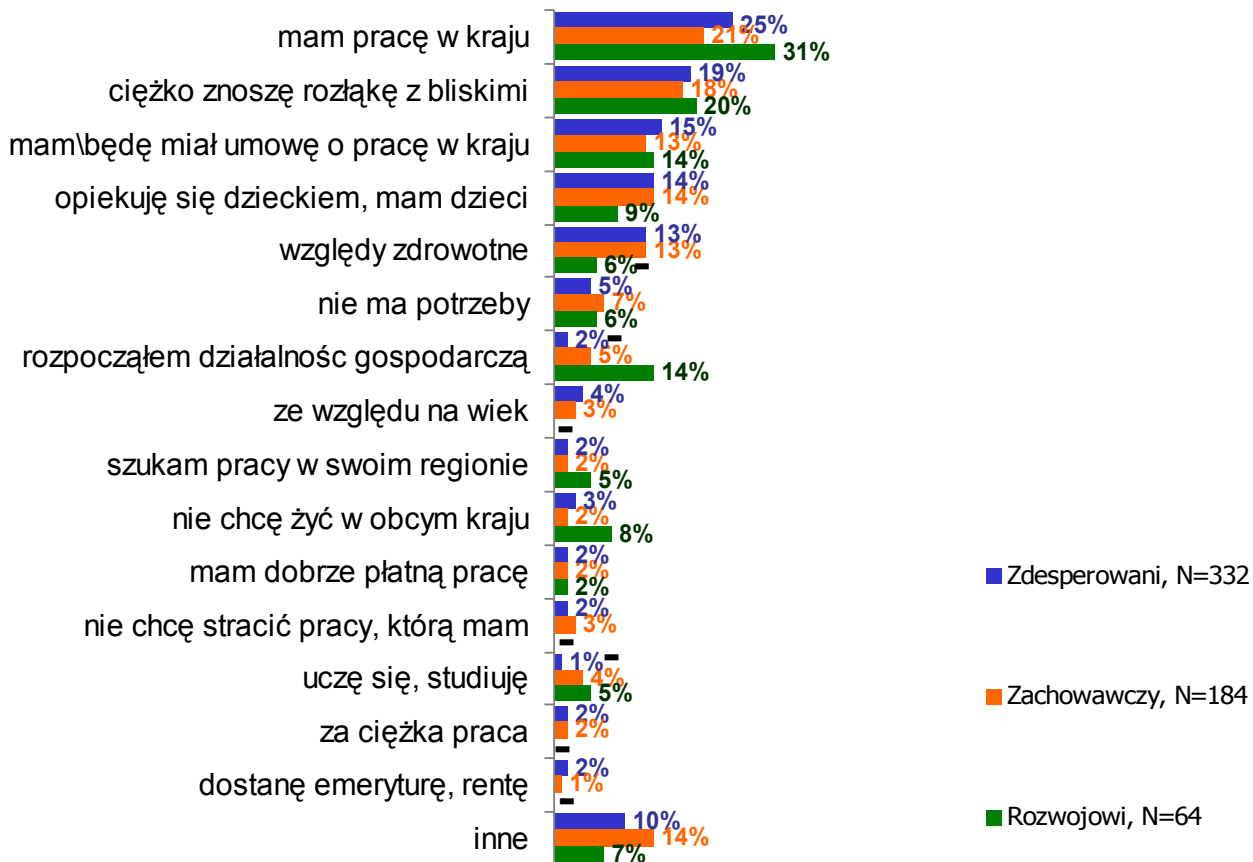
Najczęstszym powodem nieplanowania wyjazdu jest posiadanie pracy w kraju (blisko 1/4 migrantów). Drugą w kolejności przyczyną jest w przypadku blisko 1/5 badanych ciężkie znoszenie rozłąki.

Intencja ponownej migracji Powody nieplanowania kolejnego wyjazdu

Podstawa: Tylko osoby nie planujące kolejnego wyjazdu zarobkowego.

Najczęstszym powodem nieplanowania wyjazdu jest w przypadku wszystkich segmentów fakt posiadania pracy w kraju (1/4 Zdesperowanych, 21% Zachowawczych oraz najwięcej Rozwojowych – 31%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

***Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy
adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu
województwa warmińsko-mazurskiego***

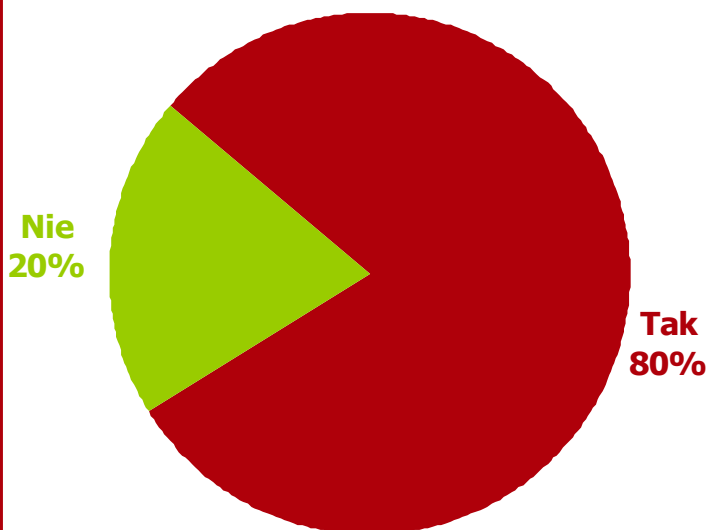
Współpraca z urzędem pracy

Kontakt oraz cel zgłoszenia się do urzędu pracy po powrocie do miejsca zamieszkania

Czy po powrocie zgłosił(a) się do Urzędu Pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu, N=1232

W jakim celu?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu, N=990

Osoby, które nie miały pracy po powrocie do swojego miejsca zamieszkania w większości zgłosiły się do Urzędu Pracy (80%) w poszukiwaniu odpowiednich ofert (80%) oraz aby się zarejestrować i zyskać tym samym ubezpieczenie (73%).

P34. Czy po powrocie zgłosił (a) się do Urzędu Pracy?

P35. W jakim celu zgłosił(a) się do Urzędu Pracy?

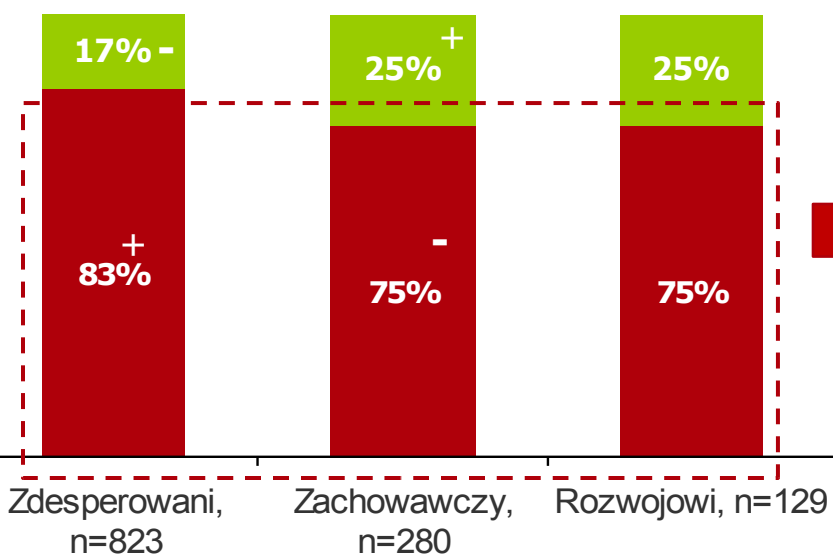

Kontakt oraz cel zgłoszenia się do urzędu pracy po powrocie do miejsca zamieszkania w podziale na segmenty

Czy po powrocie zgłosił (a) się do Urzędu Pracy?

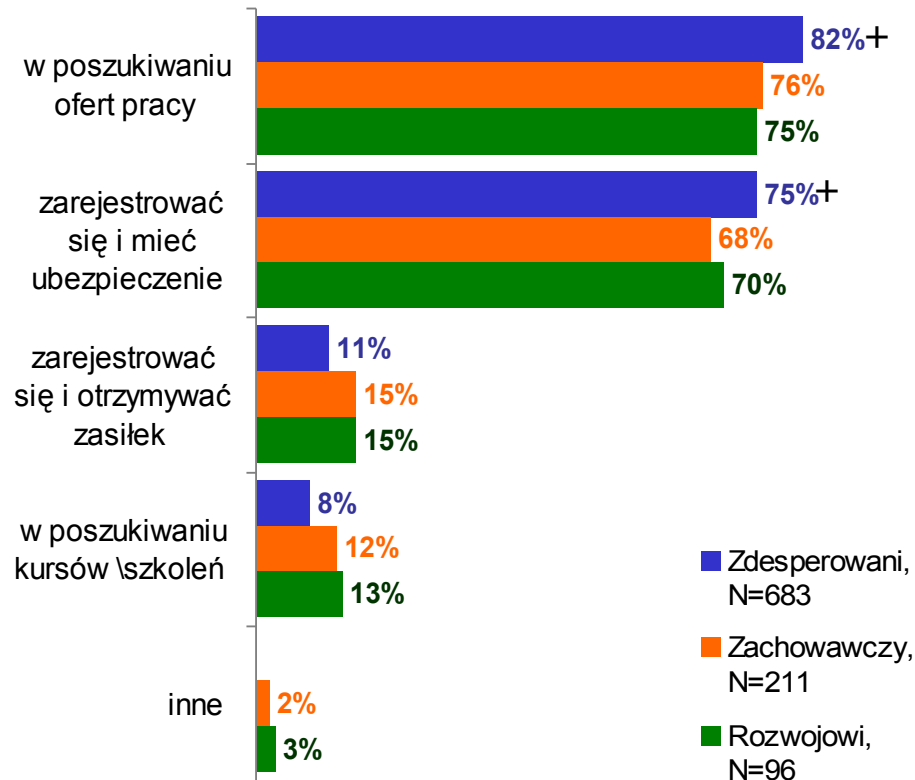
■ TAK

■ NIE

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu.

W jakim celu?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu.

Istotnie więcej osób, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub też nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu należących do segmentu Zdesperowanych (83%) zgłosiło się do Urzędu Pracy, aby szukać odpowiednich ofert (82%) i zarejestrować się w celu zdobycia ubezpieczenia (3/4 badanych). Zachowawczy istotnie rzadziej zgłaszali się do UP (75%).

P34. Czy po powrocie zgłosił (a) się do Urzędu Pracy?

P35. W jakim celu zgłosił(a) się do Urzędu Pracy?

Kontakt z urzędem pracy (UP) po powrocie do miejsca zamieszkania cd

Dlaczego nie zgłosił się do Urzędu Pracy?

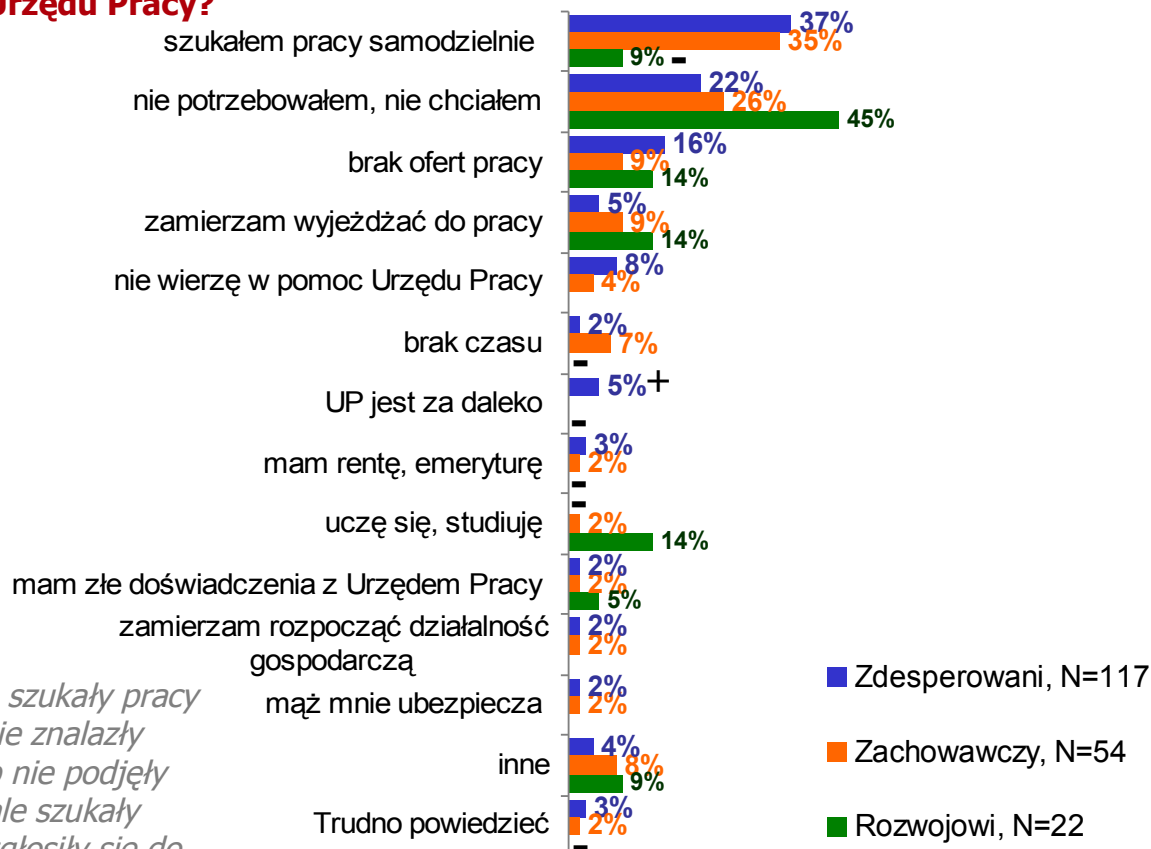

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu ale szukały pracy w swojej okolicy choć nie zgłosiły się do Urzędu Pracy, N=193

Osoby, które nie zgłosiły się do UP szukały pracy samodzielnie (33%), nie potrzebowały jej lub nie chciały (26%) oraz twierdziły, że nie ma dla nich odpowiednich ofert pracy (14%).

Kontakt z urzędem pracy po powrocie do miejsca zamieszkania w podziale na segmenty cd Dlaczego nie zgłosił się do Urzędu Pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które nie szukały pracy podczas pobytu na migracji lub nie znalazły pracy w swoim województwie lub nie podjęły tej samej pracy sprzed wyjazdu ale szukały pracy w swojej okolicy choć nie zgłosiły się do Urzędu Pracy.

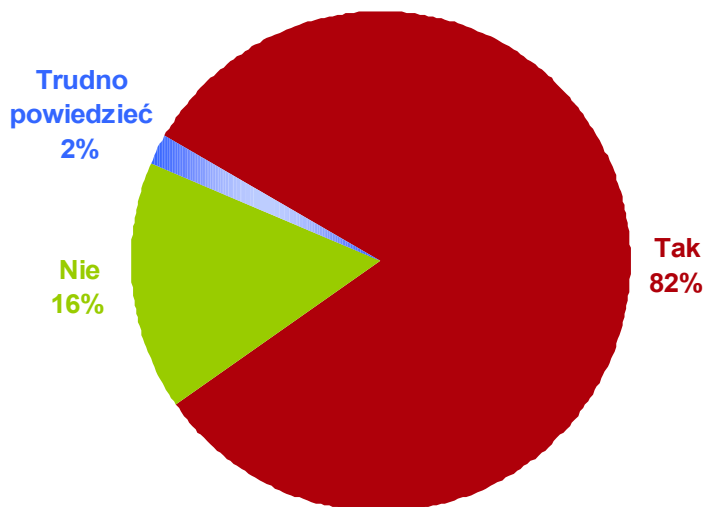
Istotnie rzadziej wymienianym powodem niezgłoszenia się do UP przez osoby należące do segmentu Rozwojowych jest samodzielne szukanie pracy (9%). Osoby należące do tego segmentu w większości deklarują, że nie szukały pracy, bo nie chciały (45%). Wśród Zdesperowanych istotnie częściej wymienianym powodem był fakt, że UP jest za daleko (5%), natomiast najwięcej z nich szukało pracy samodzielnie (37%) oraz nie potrzebowало jej/nie chciało (22%).

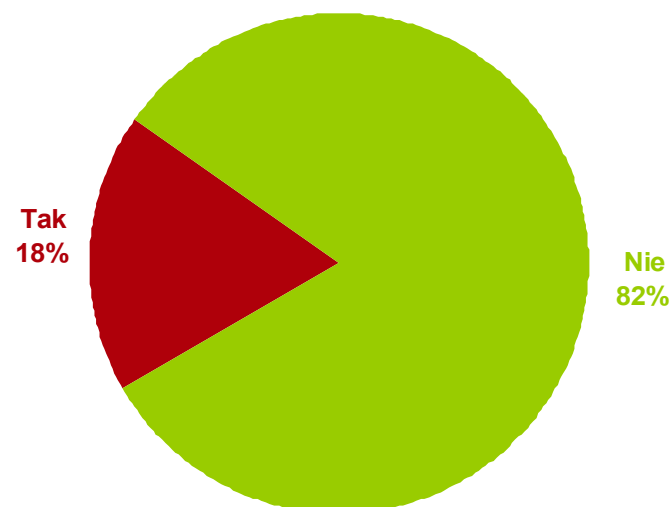
Znajomość i uczestnictwo w kursach organizowanych przez urząd pracy

Czy słyszał(a) o kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy?

Podstawa: cała próba, N=2101

Czy kiedykolwiek brał w nich udział?

Podstawa: Tylko osoby, które słyszały o kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=1730

Aż 82% respondentów słyszało o kursach, szkoleniach organizowanych przez UP, jednak tylko 18% spośród tych, którzy słyszeli brało w nich udział.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P37. Czy słyszał(a) o kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy?

P38. Czy kiedykolwiek brał (a) udział w kursach/szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy?

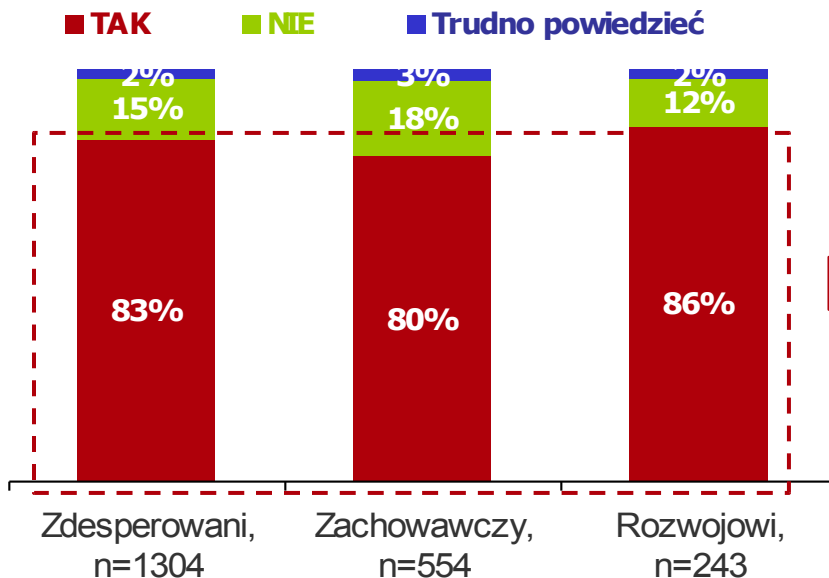

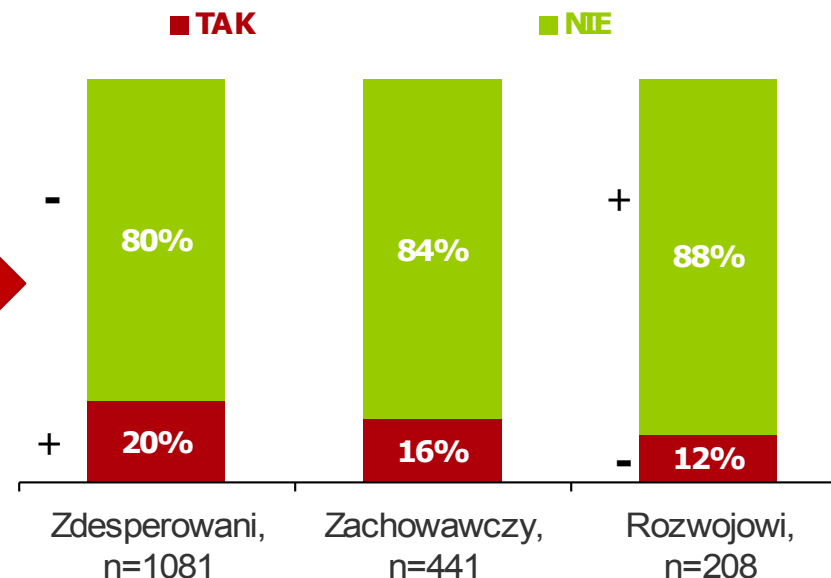
Znajomość i uczestnictwo w kursach organizowanych przez urząd pracy w podziale na segmenty

Czy słyszał(a) o kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy?

Podstawa: cała próba

Czy kiedykolwiek brał w nich udział?

Podstawa: Tylko osoby, które słyszały o kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy.

Większość respondentów bez względu na segment słyszała o kursach prowadzonych przez UP, jednak niewiele brało w nich udział - Zdesperowani istotnie częściej deklarowali swoje uczestnictwo (20%), istotnie rzadziej z kolei – segment Rozwojowych (12%).

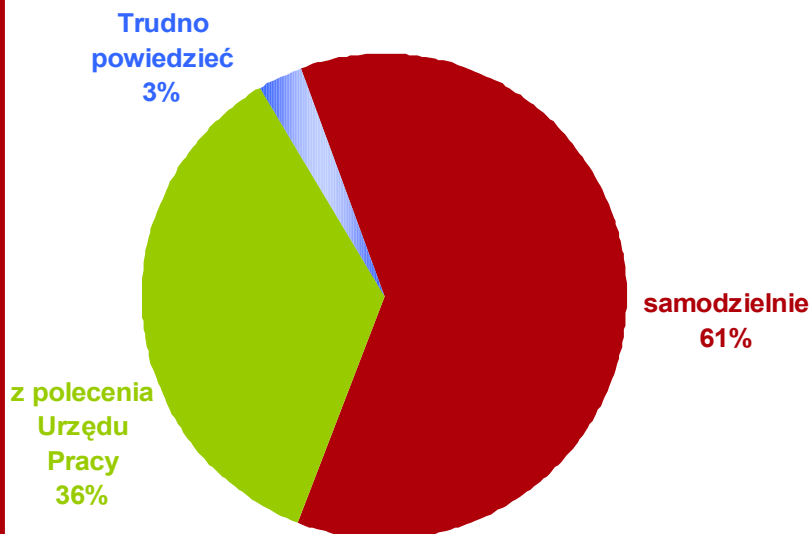
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

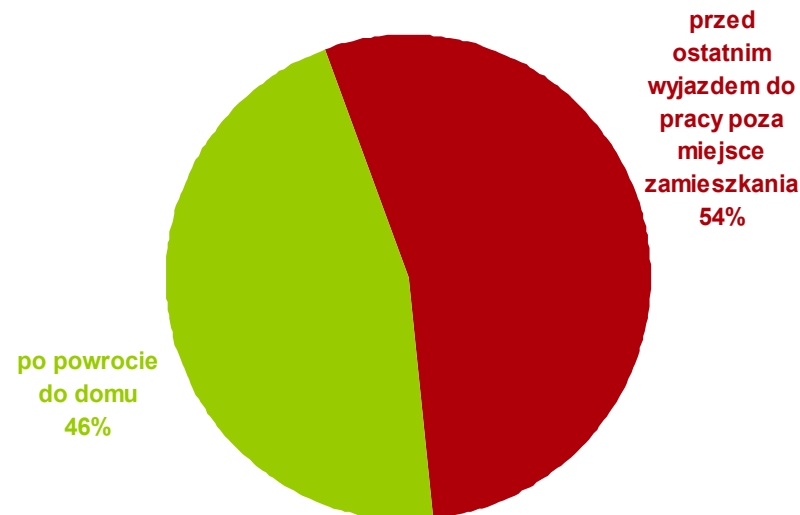
Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy

Czy zgłosił(a) się na taki kurs samodzielnie?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=316

Kiedy brał(a) udział w takim kursie?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=316

61% osób uczestniczących w kursach zgłosiło się na nie samodzielnie. Ponad połowa (54%) brało w nich udział przed ostatnią migracją.

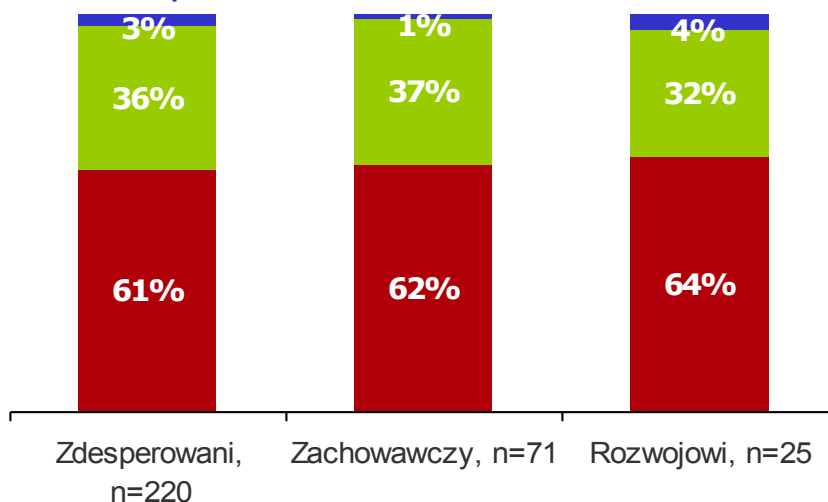
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale na segmenty

Czy zgłosił(a) się na taki kurs samodzielnie?

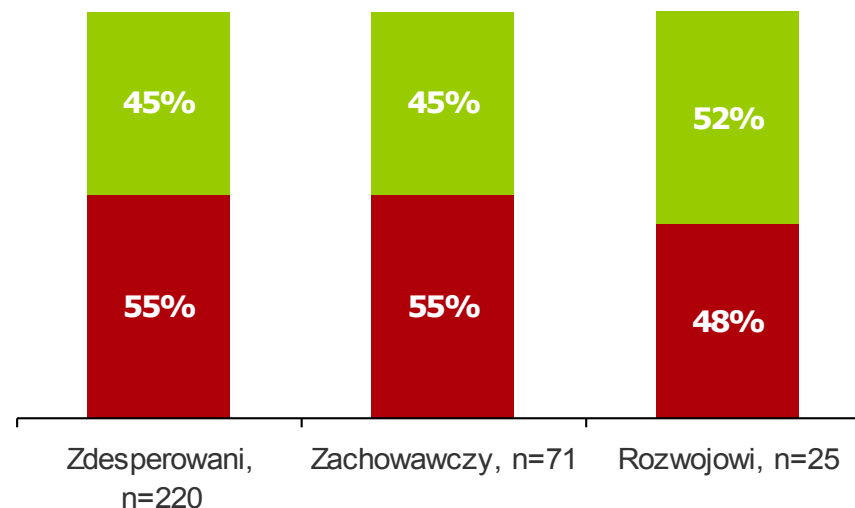
■ samodzielnie   ■ z polecenia Urzędu Pracy
■ Trudno powiedzieć

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy

Kiedy brał(a) udział w takim kursie?

■ po powrocie do domu
■ przed ostatnim wyjazdem do pracy poza miejsce zamieszkania

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy

Ponad 60% osób niezależnie od segmentu samodzielnie zgłosiło się na organizowane przez UP kursy. Większość z nich (oprócz Rozwojowych – 48%) brała w nich udział przed ostatnim wyjazdem.

P39. Czy zgłosił(a) się samodzielnie na taki kurs, czy też dostał(a) propozycję z Urzędu Pracy?

P40. Kiedy brał(a) udział w takim kursie/szkoleniu?

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy

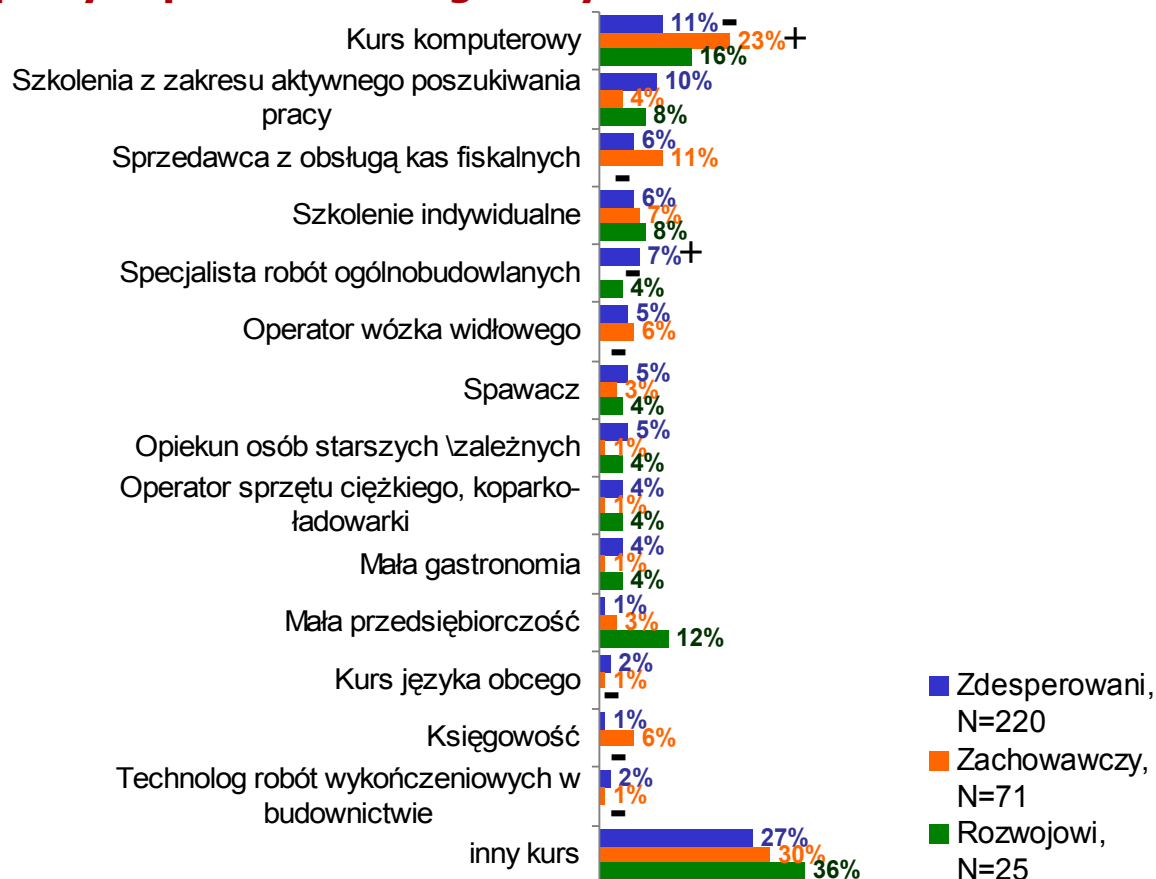
Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=316

Kursem, w którym uczestniczyło najwięcej osób był kurs komputerowy (14%), na drugim miejscu szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy (8%) oraz w dalszej kolejności – sprzedawca z obsługą kas fiskalnych oraz szkolenie indywidualne (po 7%).

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale na segmenty

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy

Zachowawczy istotnie częściej odbywali kurs komputerowy (23%). Zdesperowani z kolei istotniej częściej zdecydowali się na kurs specjalisty robót ogólnobudowlanych (7%).

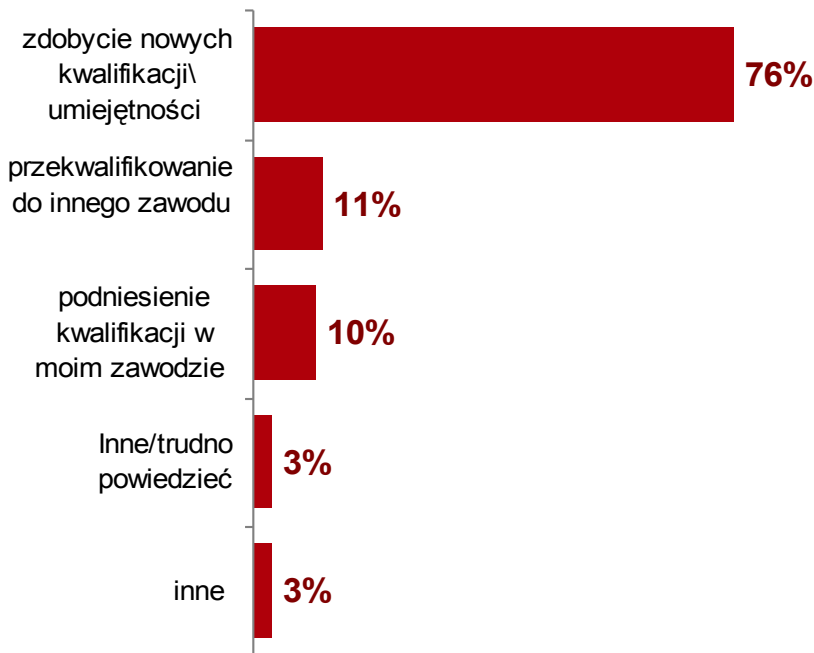
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale cd

W jakim celu było zorganizowane szkolenie/ kurs?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=316

Czy była możliwość wyboru tematyki kursu?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy, N=316

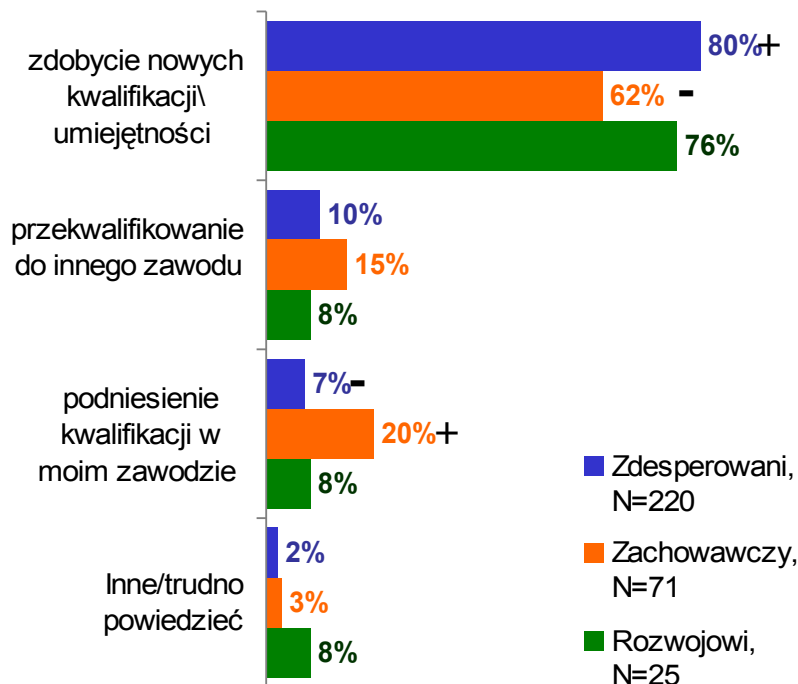
Zdecydowana większość migrantów, którzy odbyli kurs oferowany przez UP (76%) odbyła go w celu zdobycia nowych kwalifikacji/umiejętności. Wybierali go raczej samodzielnie (62%). 10% zadeklarowało, że tematyka była z góry narzucona i nieprzystająca do ich oczekiwań.

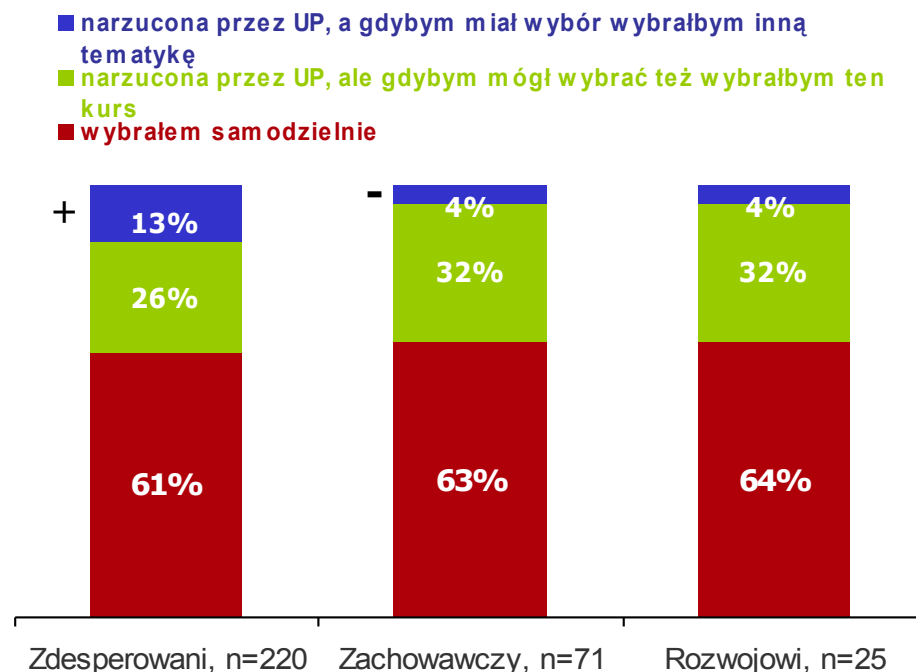
Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale cd

W jakim celu było zorganizowane szkolenie/ kurs?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy.

Czy była możliwość wyboru tematyki kursu?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy.

Zdesperowani istotnie częściej odbywali kurs w celu zdobycia nowych kwalifikacji (80%). Z kolei Zachowawczy istotnie częściej uczestniczyli w kursie, aby podnieść swoje kwalifikacje (20%). W większości przypadków niezależnie od segmentów respopulacji samodzielnie wybierali tematykę kursu, jednak w przypadku Zdesperowanych tematyka była istotnie częściej narzucona i niezgodna z ich oczekiwaniami (13%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P42. Co kurs/szkolenie w którym brał(a) udział miał na celu?

P43. Czy miał(a) możliwość wyboru tematyki kursu, czy była ona narzucona przez Urząd Pracy?

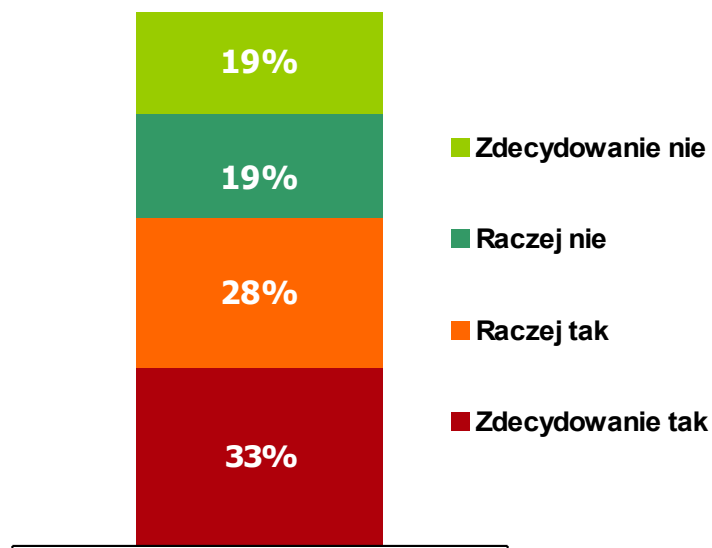

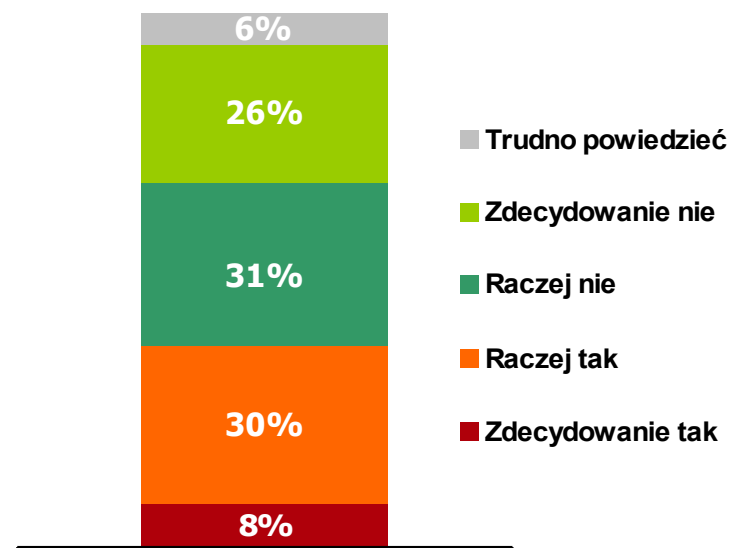
Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy cd

Czy uczestnictwo w kursach pomogło w znalezieniu pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy i aktualnie pracujące lub prowadzące gospodarstwo rolne bądź działalność gospodarczą, N=141

A czy pomoże w najbliższej przyszłości?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy i aktualnie nie pracujące i nie prowadzące gospodarstwa rolnego oraz działalności gospodarczej, N=175

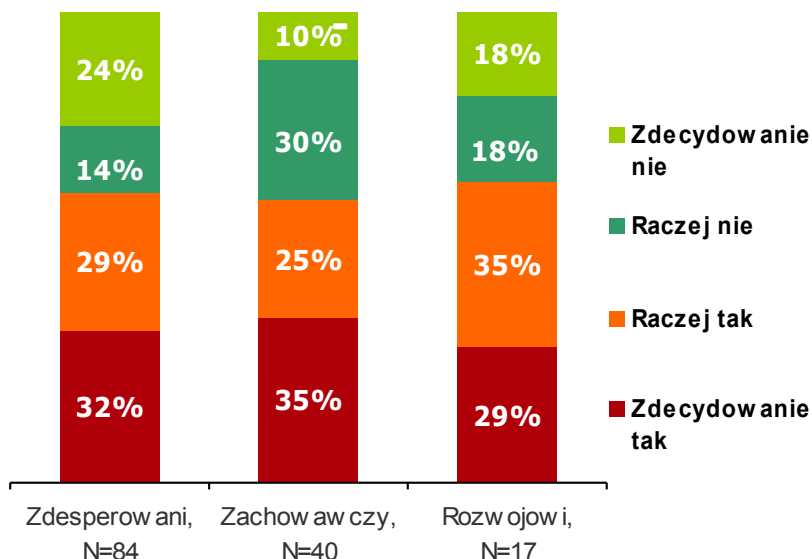
1/3 osób obecnie pracujących, które wzięły udział w kursach stwierdziła, że uczestnictwo w kursach zdecydowanie pomogło w znalezieniu pracy. W przypadku osób, które wzięły udział w kursach, ale nie pracują – 57% osób zadeklarowało, że odbycie kursu nie pomogło im w znalezieniu pracy.

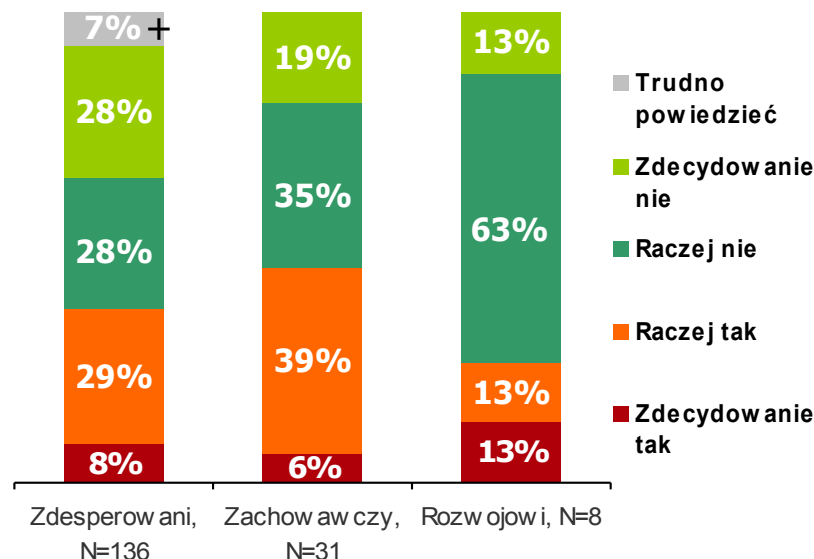
Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale na segmenty cd

Czy uczestnictwo w kursach pomogło w znalezieniu pracy?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy i aktualnie pracujące lub prowadzące gospodarstwo rolne bądź działalność gospodarczą.

A czy pomoże w najbliższej przyszłości?

Podstawa: Tylko osoby, które brały udział w kursach, szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy i aktualnie nie pracujące i nie prowadzące gospodarstwa rolnego oraz działalności gospodarczej.

W większości migranci obecnie pracujący, którzy odbyli kursy, niezależnie od segmentu twierdzili, że pomogły im one znaleźć pracę, natomiast proporcje były odwrotne w przypadku osób, które odbyły kurs i nie znalazły pracy.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy cd

Dlaczego uczestnictwo w kursach nie pomogło/nie pomoże w znalezieniu pracy?

Podstawa: Tylko osoby twierdzące, że udział w kursach nie pomógł/ nie pomoże w znalezieniu pracy, N=153

Najczęściej podawanym powodem dlaczego uczestnictwo w kursie nie pomogło w znalezieniu pracy był brak ofert pracy (41%) oraz niska ocena przydatności kursu na rynku pracy (18%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P46. Dlaczego uczestnictwo w kursach nie pomogło/nie pomoże w znalezieniu pracy?

Rodzaj odbytych kursów oraz ocena przydatności zawodowej kursów organizowanych przez urząd pracy w podziale na segmenty cd

Dlaczego uczestnictwo w kursach nie pomogło/nie pomoże w znalezieniu pracy?

Podstawa: Tylko osoby twierdzące, że udział w kursach nie pomógł | nie pomoże w znalezieniu pracy. Trudno powiedzieć

Głównym powodem dlaczego kursy nie pomogły w znalezieniu pracy niezależnie od segmentu był brak ofert pracy (najmniej w przypadku Rozwojowych – 33%, więcej w przypadku Zdesperowanych i Zachowawczych – po 42%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P46. Dlaczego uczestnictwo w kursach nie pomogło/nie pomoże w znalezieniu pracy?

Problemy związane z adaptacją w regionie po powrocie

Problemy adaptacyjne po powrocie

Największe problemy po powrocie – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

Największe problemy po powrocie – wszystkie wymienione spontanicznie

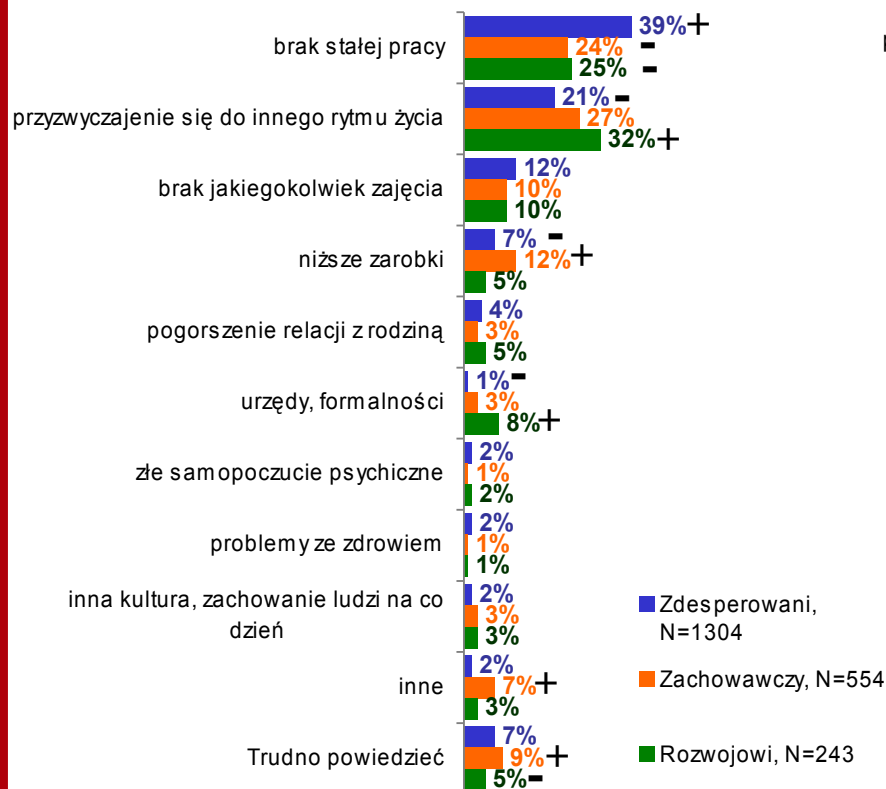
Podstawa: cała próba, N=2101

Do największych problemów wymienianych spontanicznie z jakimi spotykają się migranci po powrocie jest przyzwyczajenie się do innego rytmu życia (51%), brak stałej pracy (46%) oraz brak jakiegokolwiek zajęcia (28%).

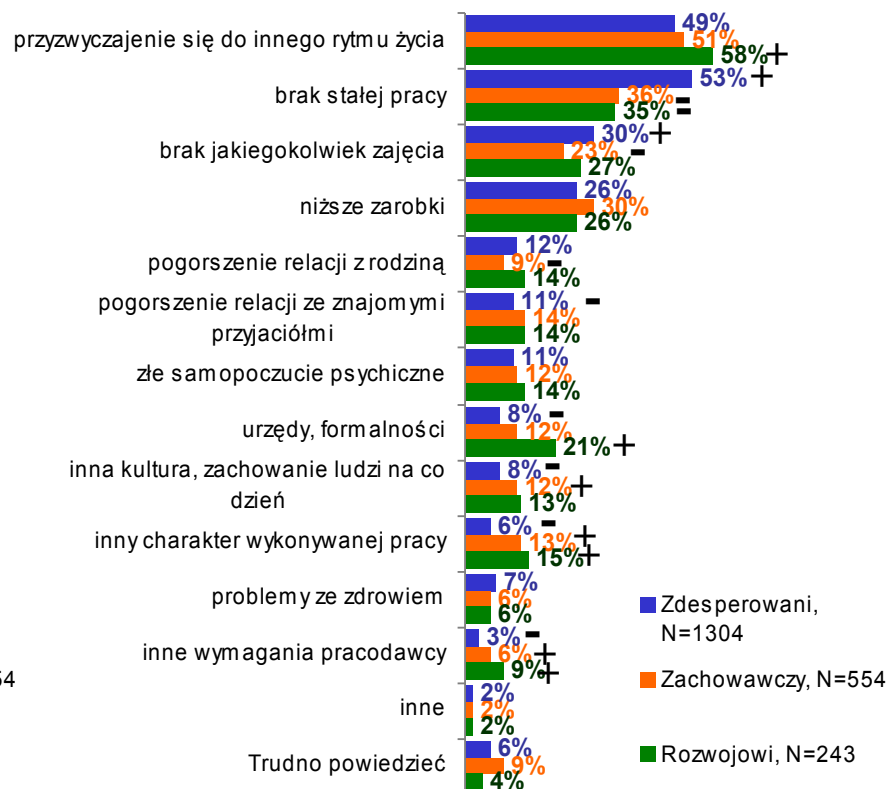
Problemy adaptacyjne po powrocie w podziale na segmenty

Największe problemy po powrocie – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba

Największe problemy po powrocie – wszystkie wymienione spontanicznie

Podstawa: cała próba

Spośród największych problemów, z jakimi zetknęli się Zdesperowani po powrocie istotnie częściej wymieniany był brak stałej pracy (53%) oraz brak jakiegokolwiek zajęcia (30%). Dla Rozwojowych częściej problemem było przyzwyczajanie się do innego trybu życia (58%), urzędy i formalności (21%) oraz inny charakter wykonywanej pracy (15%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P65A. Co było najtrudniejsze po powrocie do domu (pierwsza wymieniona)?

P65B. Co było najtrudniejsze po powrocie do domu (wszystkie wymienione spontanicznie)?

Problemy adaptacyjne po powrocie cd

Największe problemy w adaptacji po powrocie – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

Dla 70% migrantów największym problemem napotykanym po powrocie jest przyzwyczajenie się do innego rytmu życia. Dla ponad połowy problem stanowi brak pracy (54%). Trzeci pod względem ważności problem to niższe zarobki (48%).

Problemy adaptacyjne po powrocie w podziale na segmenty cd

Największe problemy w adaptacji po powrocie – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba.

Wśród problemów napotykanym po powrocie istotnie więcej Zdesperowanych wymienia brak stałej pracy (60%), Zachowawczy wskazują niższe zarobki (53%), inny charakter wykonywanej pracy (31%) oraz inne wymagania pracodawcy (17%), natomiast Rozwojowi – inną kulturę, zachowanie ludzi na co dzień (46%) oraz urzędy i formalności (32%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

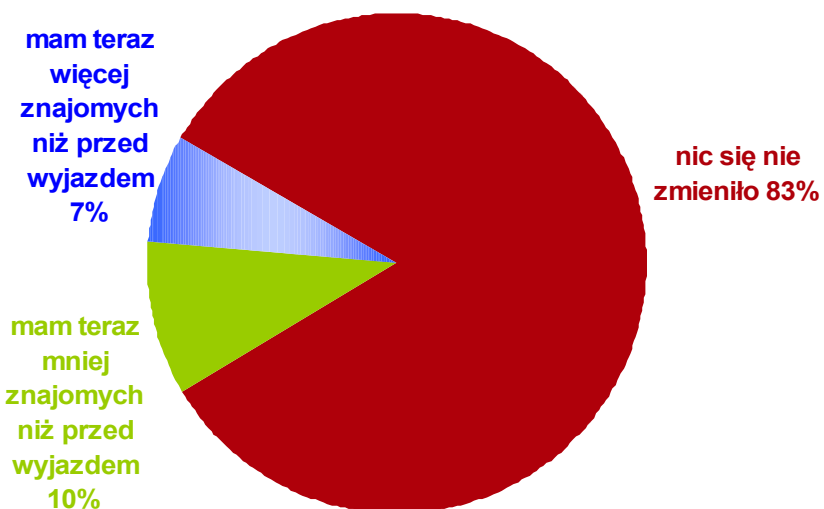
P66. Co jeszcze stanowiło problem po powrocie (wspomagane)?

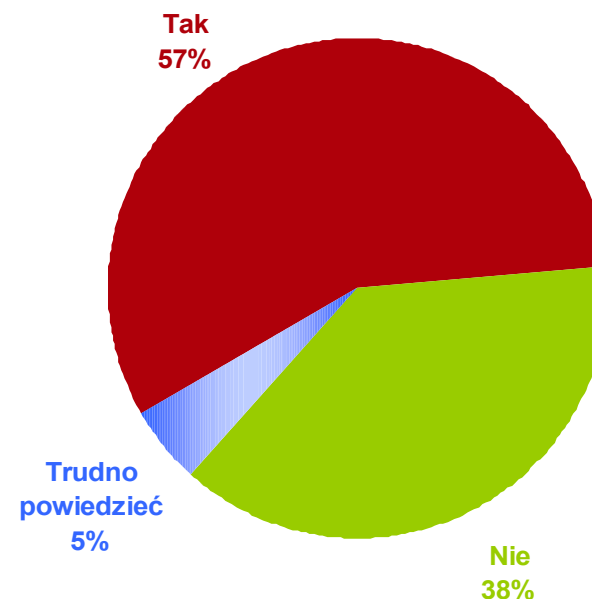
Relacje z najbliższymi po powrocie

Relacje z najbliższymi w miejscu zamieszkania po powrocie

Podstawa: cała próba, N=2101

Czy utrzymuje kontakt ze znajomymi poznanymi na wyjeździe, którzy w dalszym ciągu tam przebywają?

Podstawa: cała próba, N=2101

83% wszystkich migrantów deklaruje, że w relacjach z najbliższymi nic się nie zmieniło, 10% mówi, że ma teraz mniej znajomych niż przed wyjazdem. Większość respondentów (57%) w dalszym ciągu utrzymuje kontakt ze znajomymi poznanymi na wyjeździe, którzy w dalszym ciągu tam są. 38% badanych nie ma takich relacji.

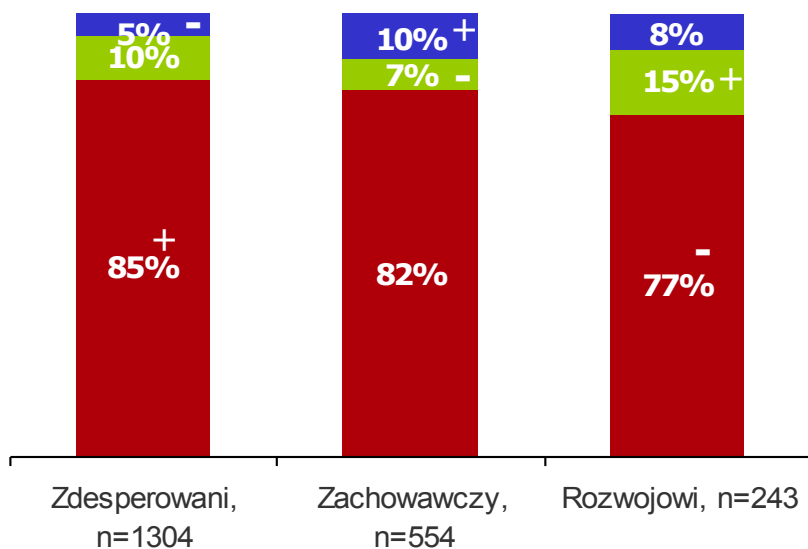

Relacje z najbliższymi po powrocie w podziale na segmenty

Relacje z najbliższymi w miejscu zamieszkania po powrocie

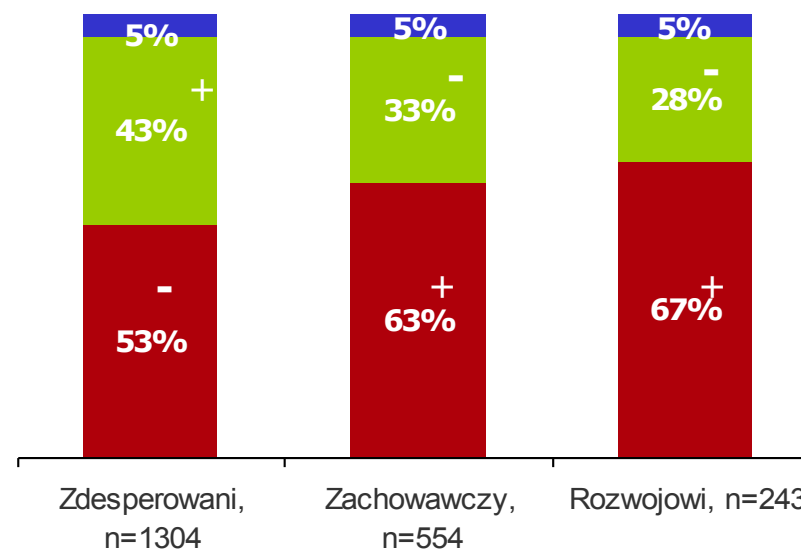
Czy utrzymuje kontakt ze znajomymi poznanymi na wyjeździe, którzy w dalszym ciągu tam przebywają?

- mam teraz więcej znajomych niż przed wyjazdem
- mam teraz mniej znajomych niż przed wyjazdem
- nic się nie zmieniło

Podstawa: cała próba

- Tak
- Nie
- Trudno powiedzieć

Podstawa: cała próba

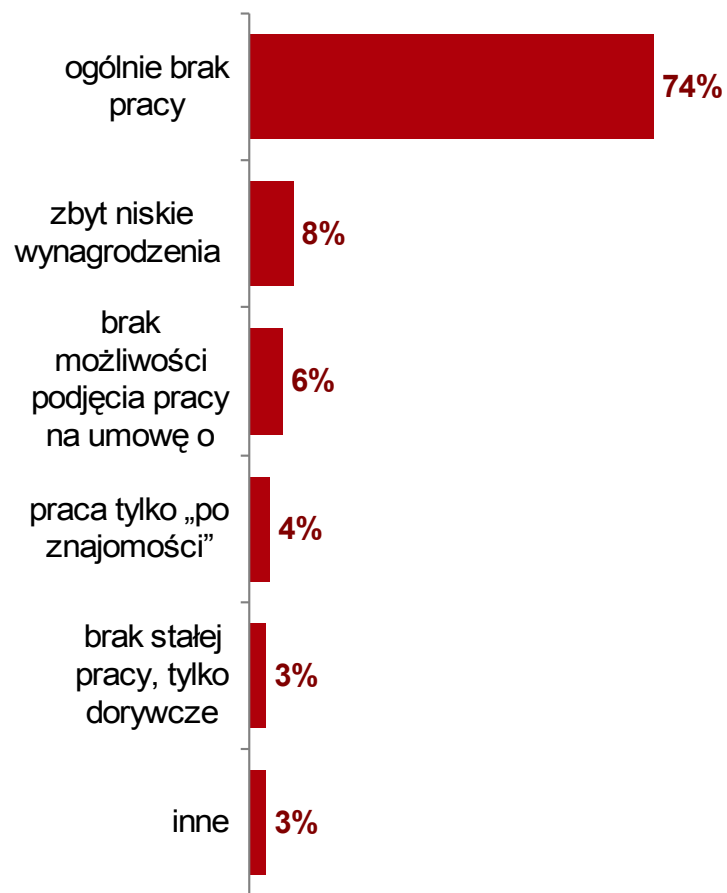
Istotnie więcej Zdesperowanych (85%) deklaruje brak jakichkolwiek zmian w relacjach z najbliższymi po swoim powrocie. Brak zmian wskazuje istotnie mniej Rozwojowych (77%), a istotnie częściej twierdzą, że mają teraz mniej znajomych niż przed wyjazdem (15%). Istotnie więcej Zachowawczych (10%) twierdzi, że grupa ich znajomych jest większa niż przed wyjazdem. Mniej Zdesperowanych w stosunku do ogółu utrzymuje kontakt z osobami poznanymi na wyjeździe, które na nim jeszcze przebywają. Natomiast kontakty takie utrzymuje więcej Zachowawczych (63%) i Rozwojowych (67%).

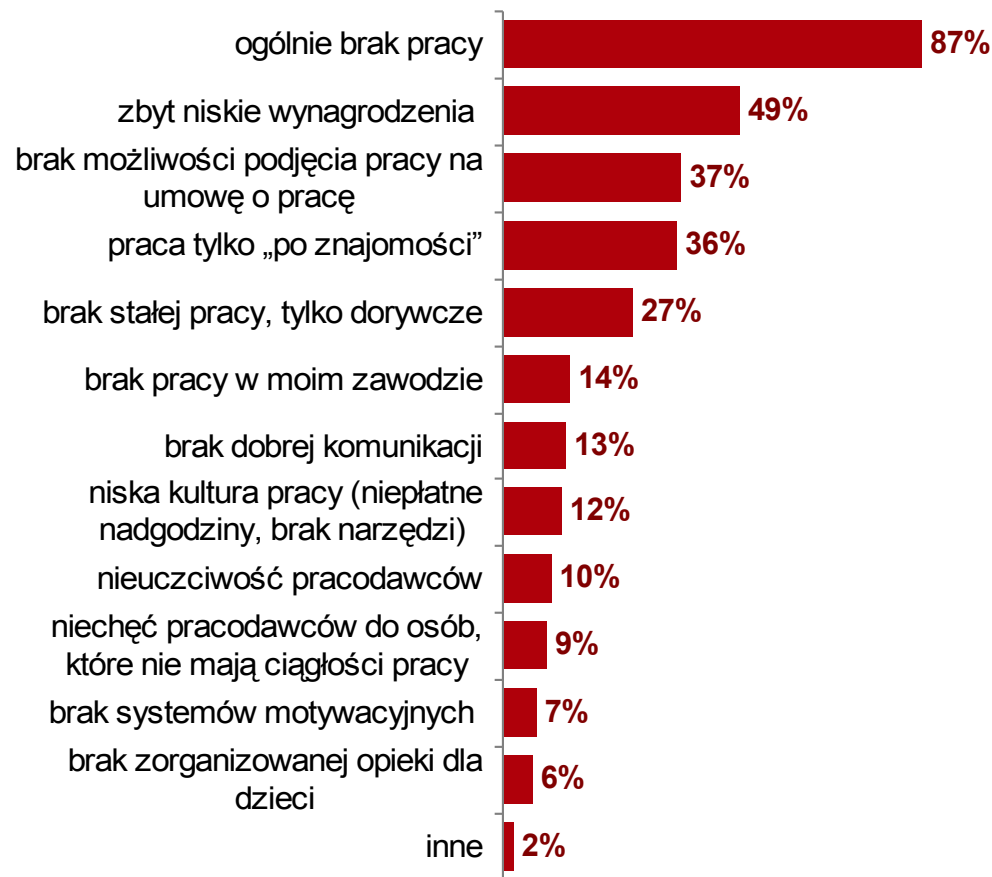
Bariery wejścia na rynek pracy w regionie

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – wszystkie wymienione spontanicznie

Podstawa: cała próba, N=2101

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

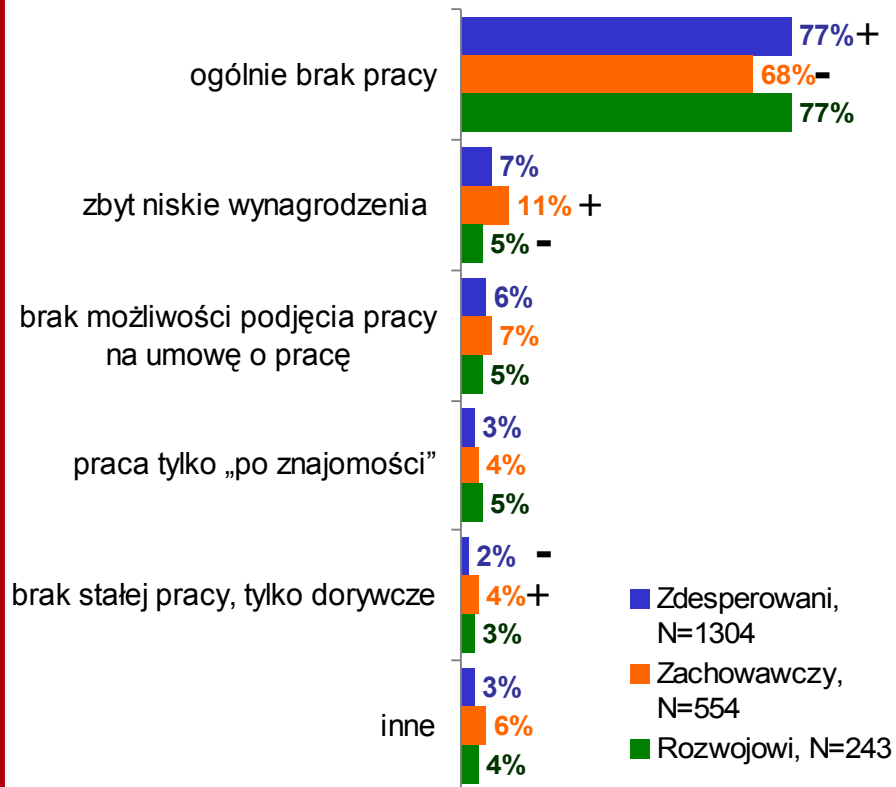
P51A. Co stanowi największy problem w podjęciu pracy w Pana(i) miejscowości (pierwsza wymieniona)?
P51B. Co stanowi największy problem w podjęciu pracy w Pana(i) miejscowości (wszystkie wymienione spontanicznie)?

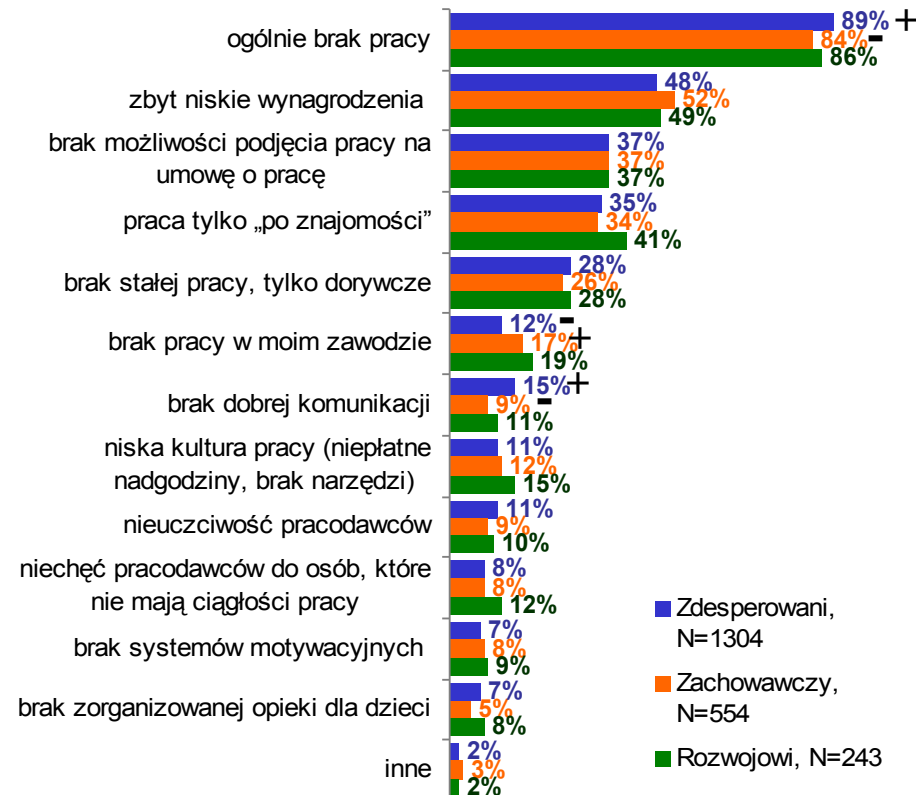
Bariery wejścia na rynek pracy w regionie w podziale na segmenty

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – wszystkie wymienione spontanicznie

Podstawa: cała próba

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P51A. Co stanowi największy problem w podjęciu pracy w Pana(i) miejscowości (pierwsza wymieniona)?
P51B. Co stanowi największy problem w podjęciu pracy w Pana(i) miejscowości (wszystkie wymienione spontanicznie)?

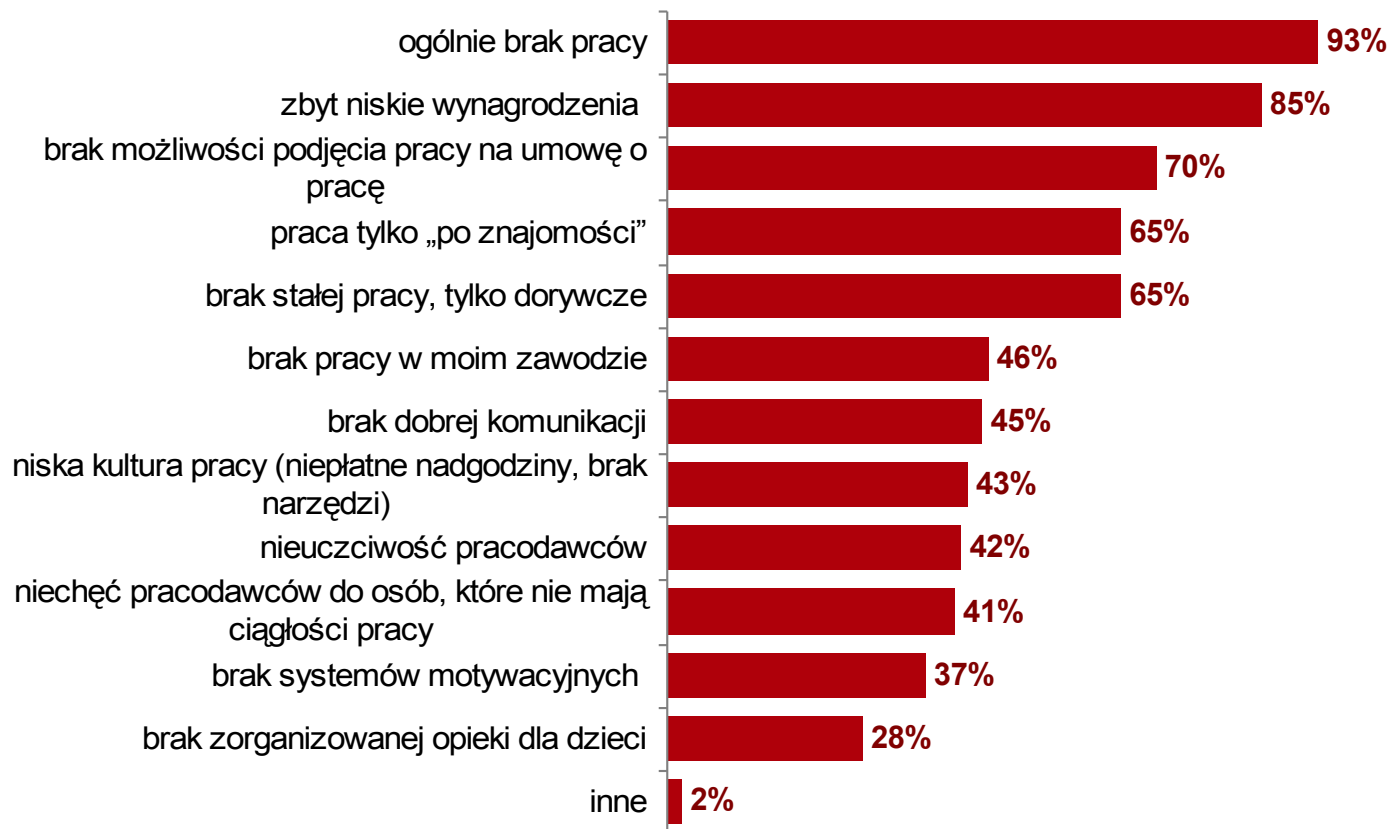

+/- różnice istotne statystycznie

Bariery wejścia na rynek pracy w regionie cd

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

Największą barierą wejścia na rynek pracy w regionie jest brak pracy ogółem (93%) oraz zbyt niskie wynagrodzenia (85%).

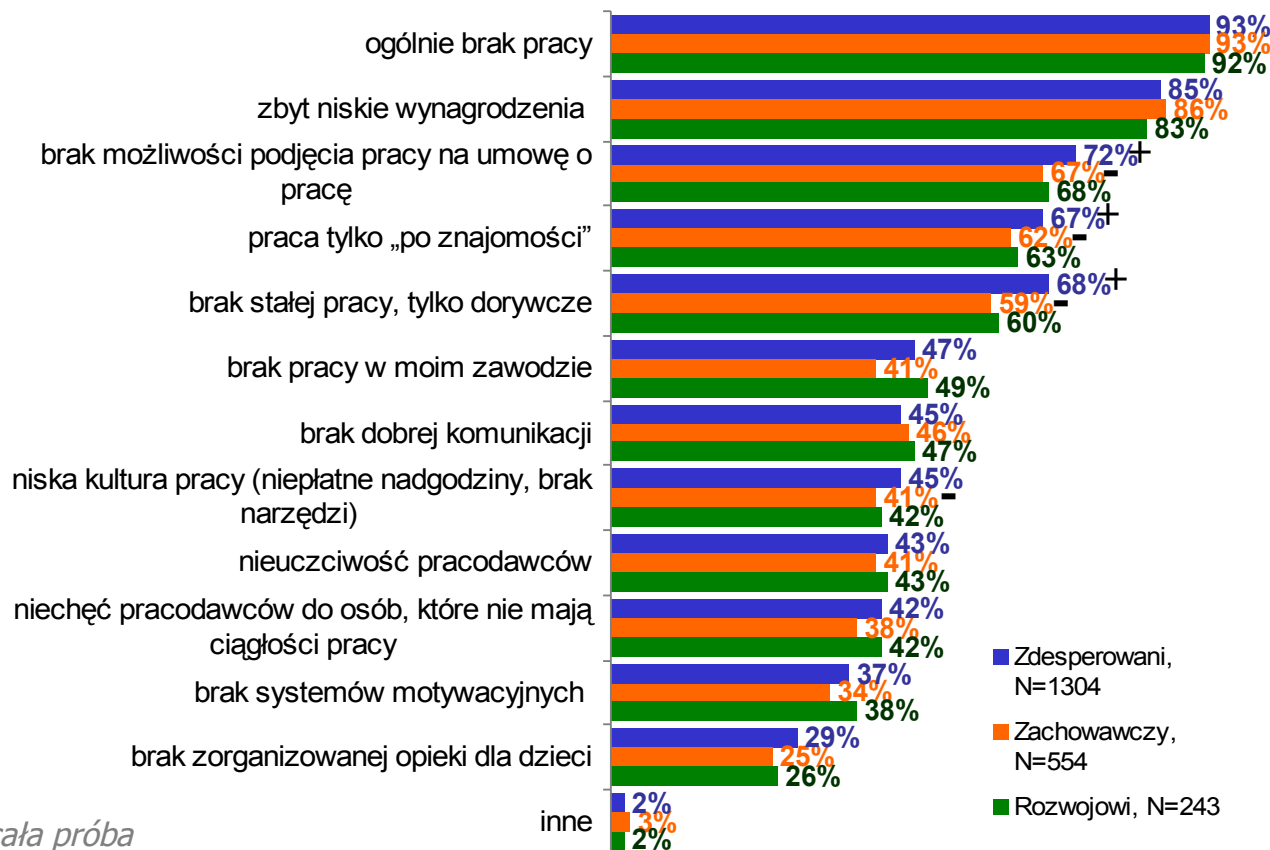

Bariery wejścia na rynek pracy w regionie w podziale na segmenty cd

Największe problemy w podjęciu pracy w regionie migranta – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba

Do największych barier wejścia na rynek pracy w regionie należy brak pracy ogółem (we wszystkich segmentach ponad 90% odpowiedzi). Zdesperowani częściej wskazywali na brak możliwości zatrudnienia na umowę o pracę (72%), dostępność tylko prac dorywczych (68%) oraz pracę tylko „po znajomości” (67%). Zachowawczy rzadziej wskazywali na brak możliwości podjęcia pracy na umowę o pracę (67%), pracę tylko „po znajomości” (62%), jej dorywczość (59%) oraz niską kulturę pracy (41%).

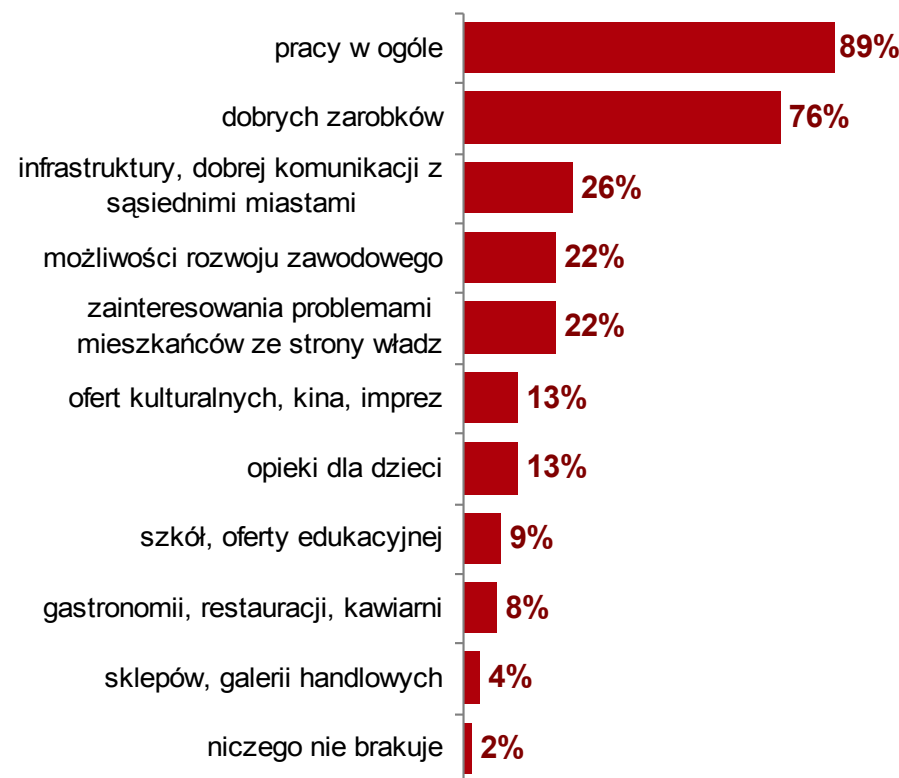
Czynniki zewnętrzne utrudniające adaptację w regionie

Czego najbardziej brakuje w regionie – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

Czego najbardziej brakuje w regionie – wszystkie wymienione spontanicznie

Podstawa: cała próba, N=2101

Czynnikiem najbardziej utrudniającym adaptację w regionie jest brak pracy w ogóle (89%) oraz brak dobrych zarobków (76%).

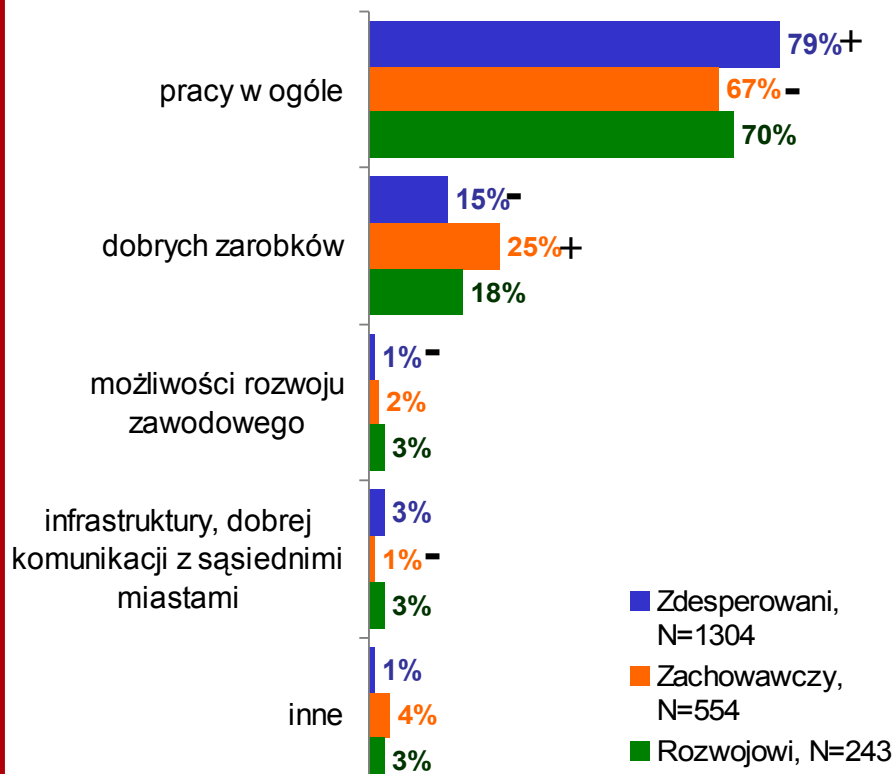
Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Czynniki zewnętrzne utrudniające adaptację w regionie w podziale na regiony

Czego najbardziej brakuje w regionie – pierwsze wymienione

Podstawa: cała próba

Czego najbardziej brakuje w regionie – wszystkie wymienione spontanicznie

Podstawa: cała próba

Istotnie więcej Zdesperowanych (92%) wymienia brak pracy w ogóle jako główny czynnik utrudniający adaptację w regionie. Zachowawczy zwracają szczególną uwagę na brak dobrych zarobków (81%) oraz szkół, ofert edukacyjnych (12%), kawiarni i gastronomii (11%), jak również sklepów, galerii handlowych (7%). Dla Rozwojowych barierą częściej jest brak możliwości rozwoju (31%), ofert kulturalnych (19%), gastronomii (15%) i sklepów/galerii handlowych (8%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Czynniki zewnętrzne utrudniające adaptację w regionie cd

Czego najbardziej brakuje w regionie – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba, N=2101

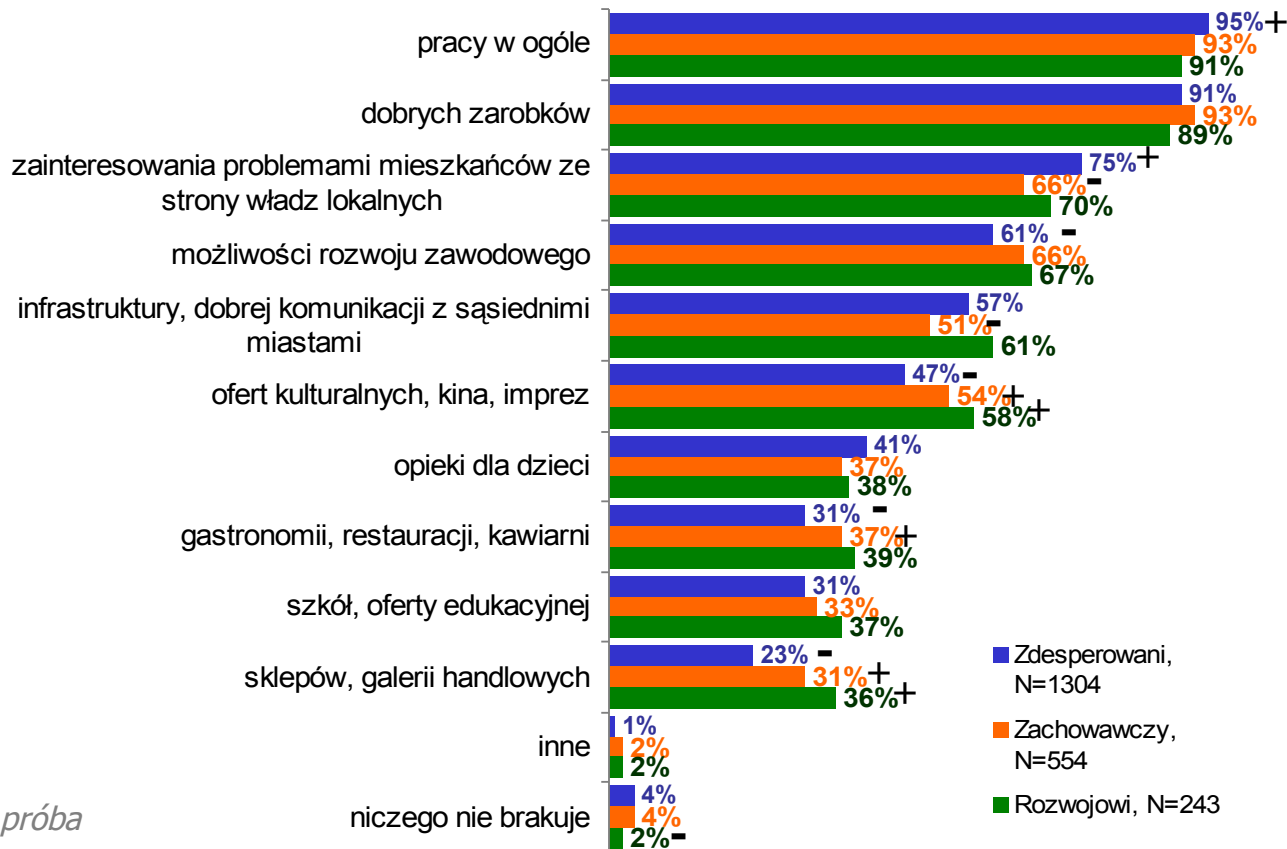
Najbardziej istotnym czynnikiem utrudniającym adaptację w regionie jest brak pracy w ogóle (94% wszystkich wskazań) oraz brak dobrych zarobków (91%). Dla blisko 3/4 osób problem stanowi brak zainteresowania problemami mieszkańców ze strony władz lokalnych.

Czynniki zewnętrzne utrudniające adaptację w regionie w podziale na segmenty cd

Czego najbardziej brakuje w regionie – wszystkie wymienione

Podstawa: cała próba

Niezależnie od segmentu czynnikami utrudniającymi adaptację w regionie jest brak pracy, najczęściej wskazywany przez Zdesperowanych (95%) oraz brak dobrych zarobków. Istotnie więcej Zdesperowanych zauważa problem braku zainteresowania trudnościami mieszkańców ze strony władz lokalnych (75%). Zachowawczy natomiast częściej zwracają uwagę na brak ofert kulturalnych (54%), gastronomii (37%) oraz sklepów i galerii handlowych (31%). Podobną opinię jak Zachowawczy mają w tej kwestii Rozwojowi.

P68. Czego jeszcze brakuje w regionie gdzie mieszka (wspomagane)?

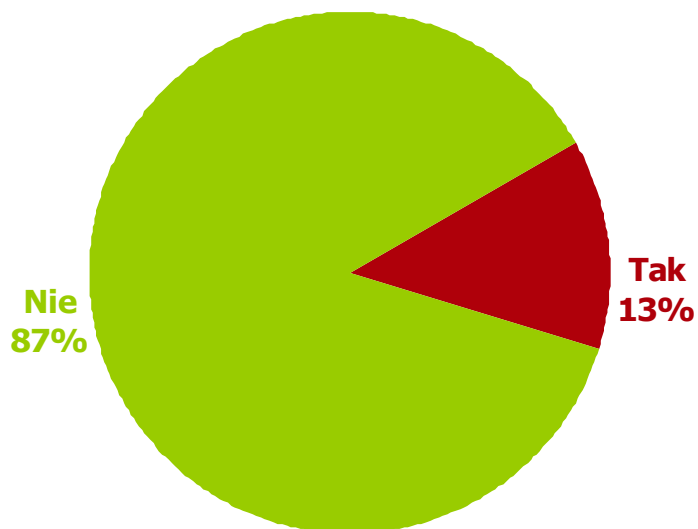

Programy pomocowe

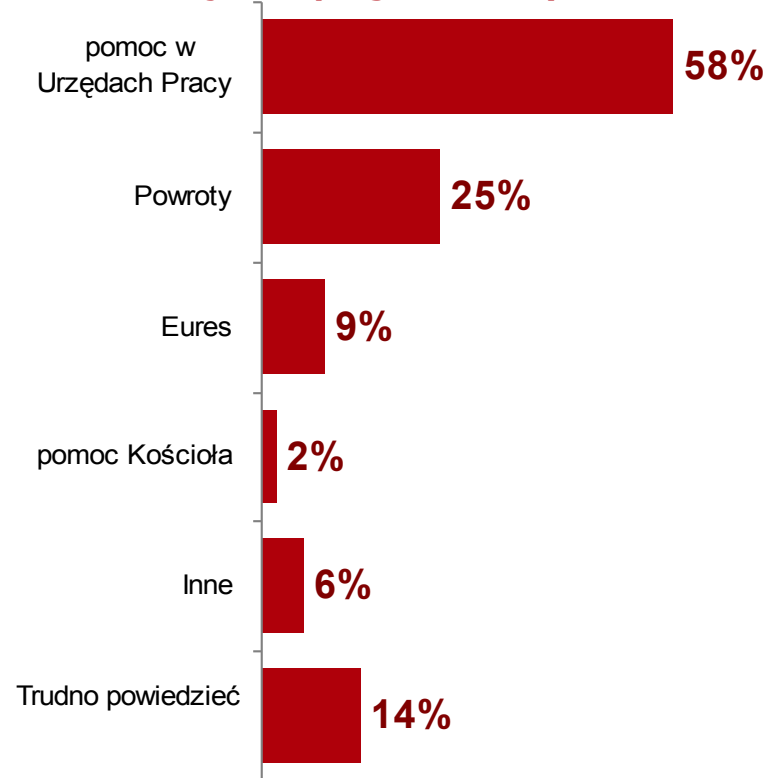
Znajomość programów pomocowych

Czy słyisał o programach pomocowych dla osób, które przez jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania?

Podstawa: cała próba, N=2101

O jakich programach słyisał?

Podstawa: Tylko osoby które słyiszały o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania, N=278

Zauważalność programów pomocowych jest niska. Słyiszało o nich 13% migrantów. W większości były to programy dotyczące pomocy w UP (58%), program Powroty (25%) oraz Eures (9%).

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P53. Czy słyiszał(a) o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania?
P54. O jakich programach pomocy słyiszał(a)?

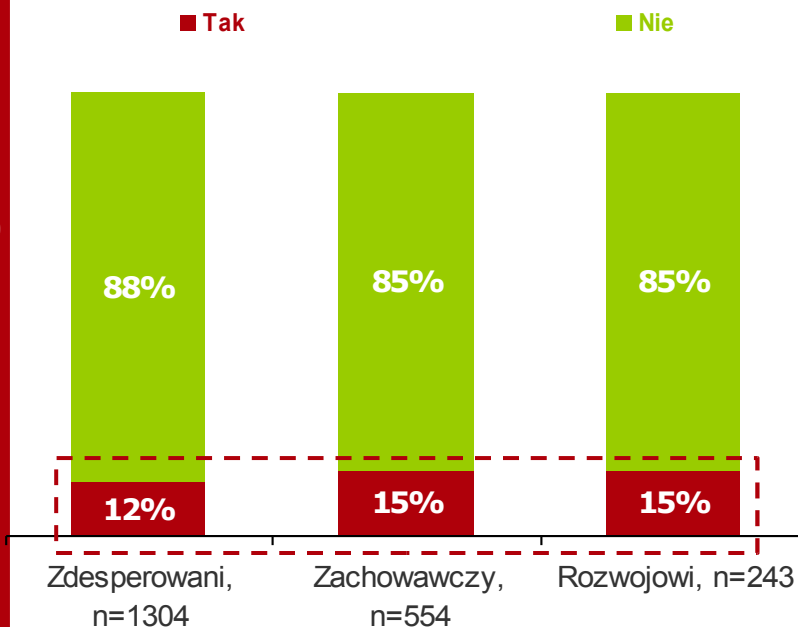

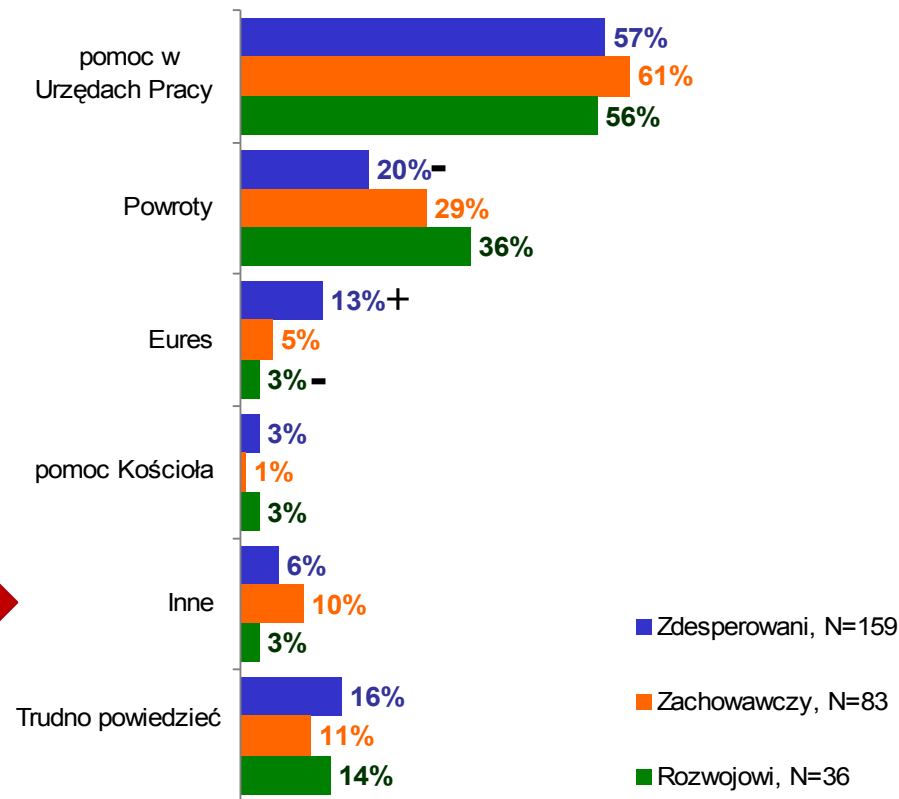
Znajomość programów pomocowych w podziale na segmenty

Czy słyszał o programach pomocowych dla osób, które przez jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania?

O jakich konkretnie?

Podstawa: cała próba

Podstawa: Tylko osoby które słyszały o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania

Większość osób, niezależnie od segmentu, nie słyszała o programach pomocowych. Osoby, które słyszały o takich programach wymieniają najczęściej pomoc Urzędu Pracy (najwięcej wskazań w segmencie Zachowawczych – 61%). Zdesperowani istotnie rzadziej słyszeli o programie Powroty (20%), częściej natomiast o Euresie (13%), na który rzadziej wskazywali Rozwojowi (3%).

P53. Czy słyszał(a) o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania?

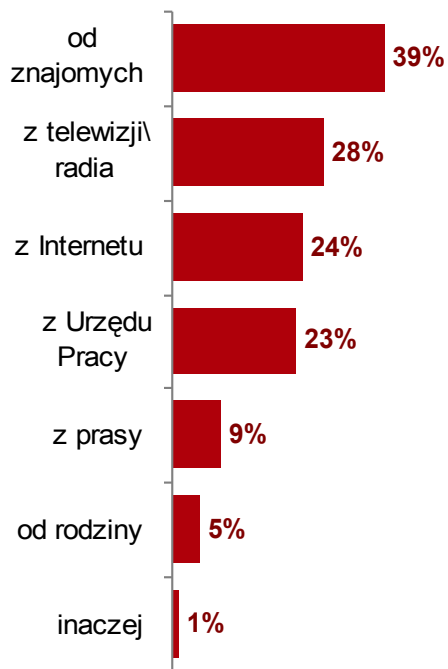
P54. O jakich programach pomocy słyszał(a)?

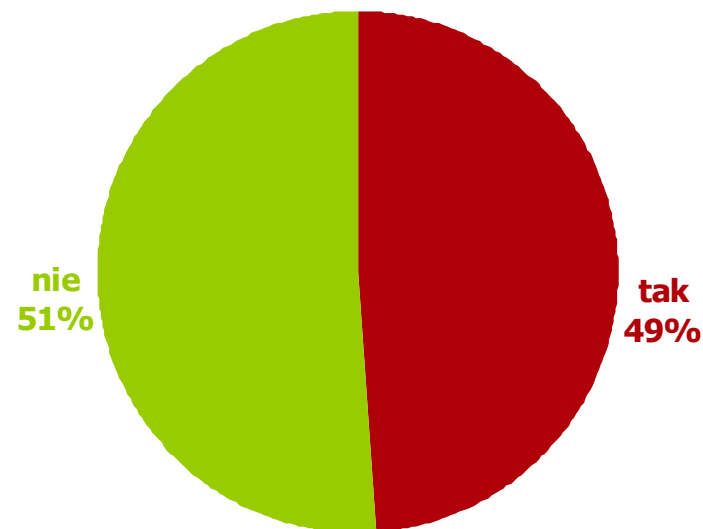
Źródła znajomości programów pomocowych

Skąd się dowiedział o takich programach?

Podstawa: Tylko osoby które słyszały o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania, N=278

Czy korzysta ze strony „powroty.pl”?

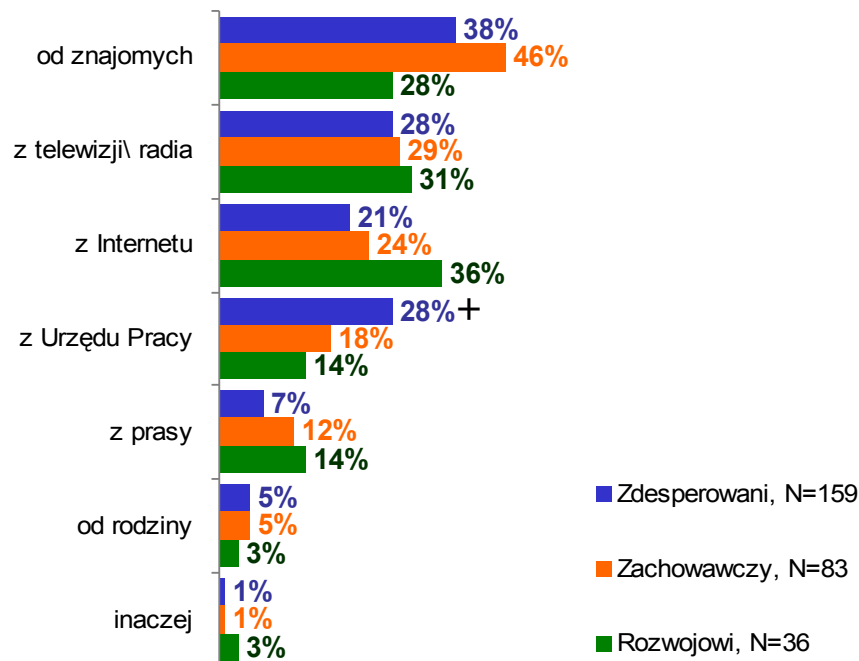
Podstawa: Tylko osoby które dowiedziały się o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania z Internetu, N=67

Najczęstszym źródłem wiedzy o programach byli znajomi (39%), media – telewizja lub radio (28%) oraz Internet (24%). Połowa osób, które dowiedziały się o programach pomocowych z Internetu korzystała ze strony powroty.pl stanowią oni bardzo małą grupę osób.

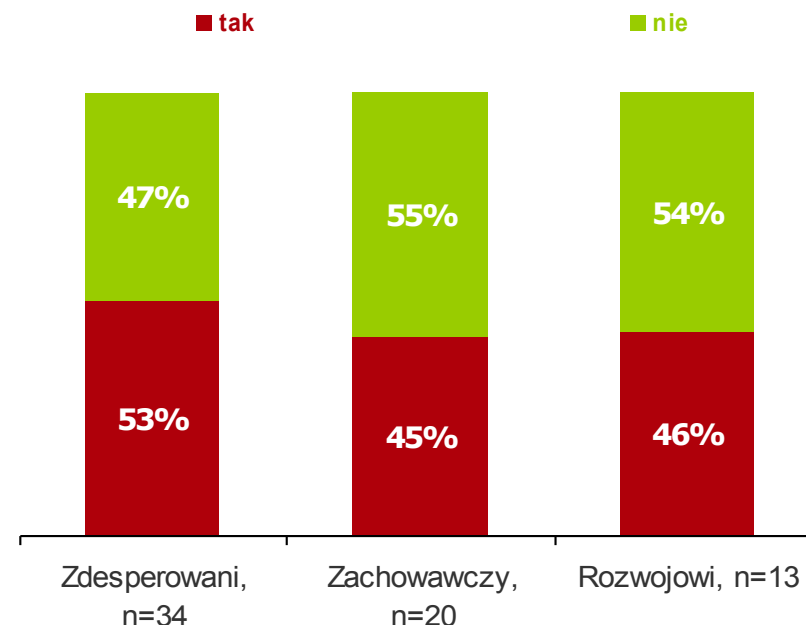
Źródła znajomości programów pomocowych w podziale na segmenty

Skąd się dowiedział o takich programach?

Podstawa: Tylko osoby które słyszały o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania.

Czy korzysta ze strony „powroty.pl”?

Podstawa: Tylko osoby które dowiedziały się o programach, mających na celu pomoc w powrocie osobom, które jakiś czas pracowały poza miejscem zamieszkania z Internetu.

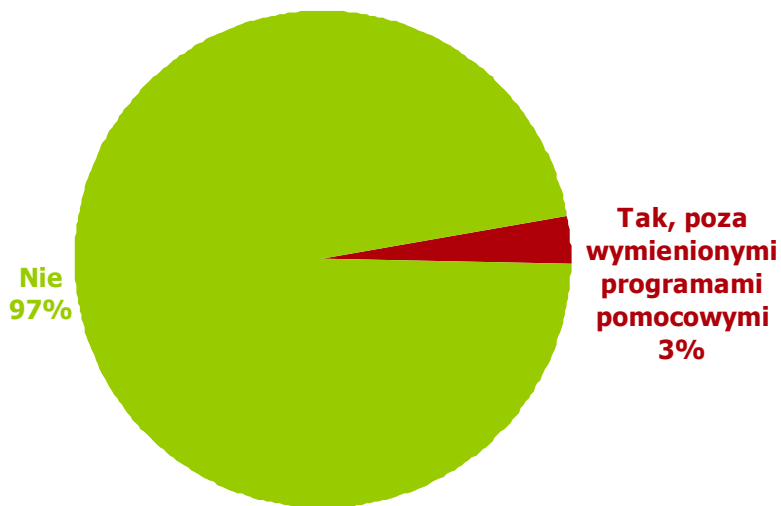
W przypadku Zdesperowanych i Zachowawczych głównym źródłem wiedzy o programach byli znajomi (odpowiednio 38% i 46%). Rozwojowi czerpali swoją wiedzę przede wszystkim z Internetu (36%). Istotnie więcej Zdesperowanych wskazało na UP jako miejsce informacji o programach pomocowych (28%). Ze strony powroty.pl korzystają nieliczni.

Korzystanie z pomocy po powrocie z migracji

Czy skorzystał z jakiegokolwiek pomocy po powrocie do kraju?

Podstawa: cała próba, N=2101

Jaka to była pomoc?

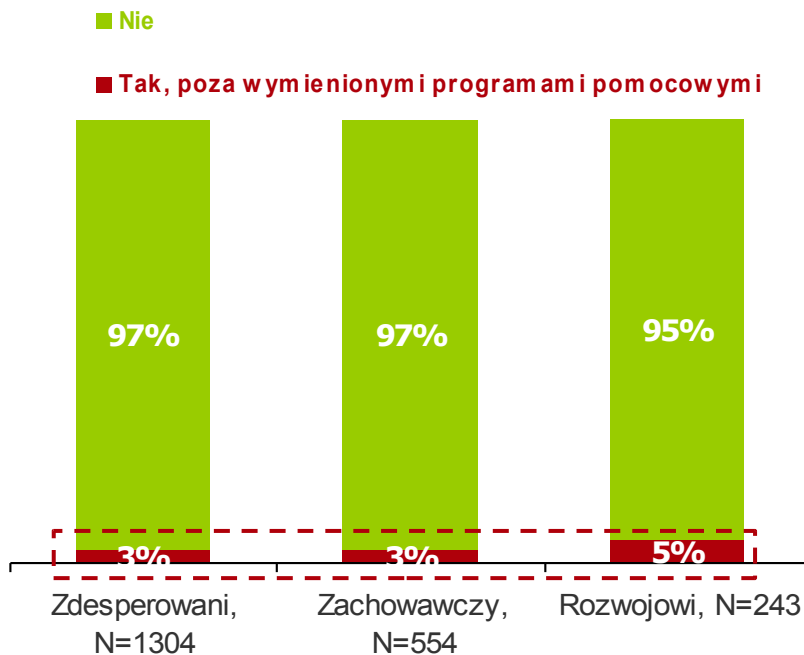
Podstawa: Tylko osoby, które skorzystały z pomocy po powrocie do kraju, N=68

Nieliczni po powrocie do kraju skorzystali z jakiegokolwiek pomocy (3%). Była to przede wszystkim pomoc społeczna (25%) oraz przeszkolenie do zawodu innego niż wyuczony (24%).

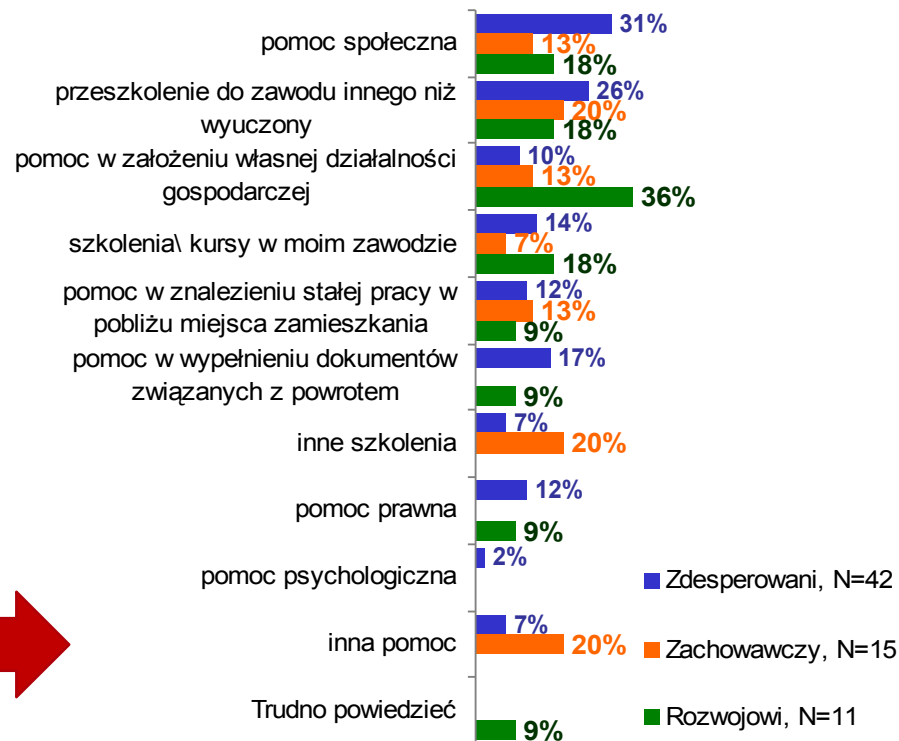
Korzystanie z pomocy po powrocie z migracji w podziale na segmenty

Czy skorzystał z jakiegokolwiek pomocy po powrocie do kraju?

Podstawa: cała próba.

Jaka to była pomoc?

Podstawa: Tylko osoby, które skorzystały z pomocy po powrocie do kraju.

Z pomocy po powrocie do kraju skorzystało więcej Rozwojowych (choć nie jest to różnica istotna statystycznie). Przede wszystkim była to pomoc w założeniu własnej działalności gospodarczej.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

P57. Czy skorzystał(a) z jakiegokolwiek pomocy po powrocie do kraju?

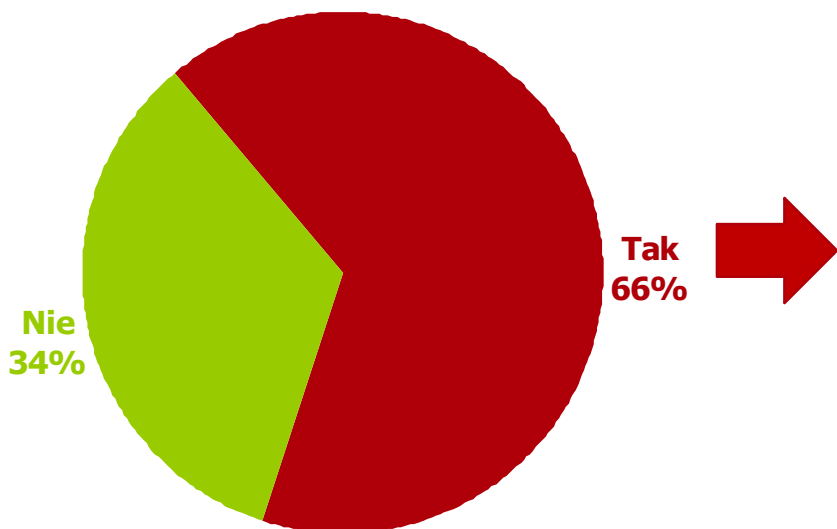
P58. Jaka to była pomoc?

Rodzaj oczekiwanej pomocy

Czy byłby skłonna skorzystać z pomocy dla osób powracających z migracji gdyby była ona dostępna w regionie?

Podstawa: Tylko osoby, które nie skorzystały z pomocy po powrocie do kraju, N=2032

Jaka pomoc byłby najbardziej odpowiednia?

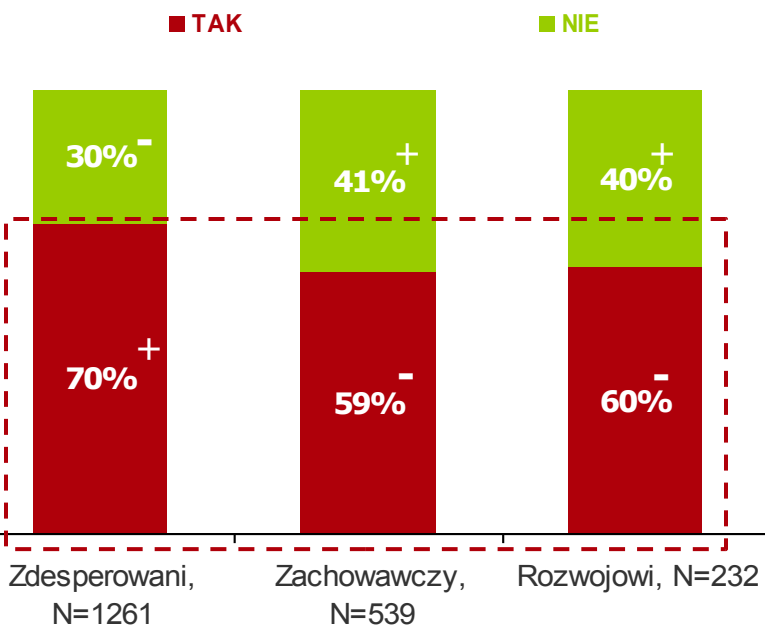
Podstawa: Tylko osoby, które nie skorzystały z pomocy po powrocie do kraju ale byłyby skłonne z niej skorzystać gdyby była dostępna w regionie, N=1348

66% całej próby badanych jest skłonnych skorzystać z pomocy dla osób powracających z migracji, głównie w postaci w pomocy w znalezieniu stałej pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (77%), mniej w postaci szkoleń, kursów w zawodzie wykonywanym przez migranta (22%).

Rodzaj oczekiwanej pomocy w podziale na segmenty

Czy byłby skłonna skorzystać z pomocy dla osób powracających z migracji gdyby była ona dostępna w regionie?

Podstawa: Tylko osoby, które nie skorzystały z pomocy po powrocie do kraju

Jaka pomoc byłby najbardziej odpowiednia?

Podstawa: Tylko osoby, które nie skorzystały z pomocy po powrocie do kraju ale byłyby skłonne z niej skorzystać gdyby była dostępna w regionie

Istotnie więcej Zdesperowanych (70%) wyraziło chęć skorzystania z pomocy dla osób wracających z migracji. Głównie interesowałyby ich pomoc w znalezieniu stałej pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (81%). Zachowawczy i Rozwojowi, są w mniejszym stopniu zainteresowani pomocą, jednak większość skorzystałaby z takiej pomocy (59% Zachowawczych i 60% Rozwojowych). Rozwojowi częściej skorzystaliby z pomocy w założeniu własnej działalności gospodarczej oraz pomocy prawnej (14%).

P59. Czy był(a)by skłonna skorzystać z pomocy dla osób powracających z migracji gdyby była ona dostępna w regionie?

P60. Jaka pomoc był(a)by najbardziej odpowiednia?

Rodzaj oczekiwanej pomocy cd

Dlaczego nie byłaby skłonna skorzystać z pomocy gdyby była dostępna w regionie?

Kto powinien pomagać w adaptacji osobom powracającym do swojego miejsca zamieszkania?

Większość badanych zapytanych o powód, dla którego nie chcieliby skorzystać z pomocy w regionie, gdyby była ona dostępna, odparło, że nie ma takiej potrzeby (blisko 2/3 osób nie zainteresowanych pomocą). Według 80% respondentów pomoc w adaptacji osób wracających do swojego miejsca zamieszkania powinien oferować Powiatowy Urząd Pracy, a następnie władze lokalne (44%).

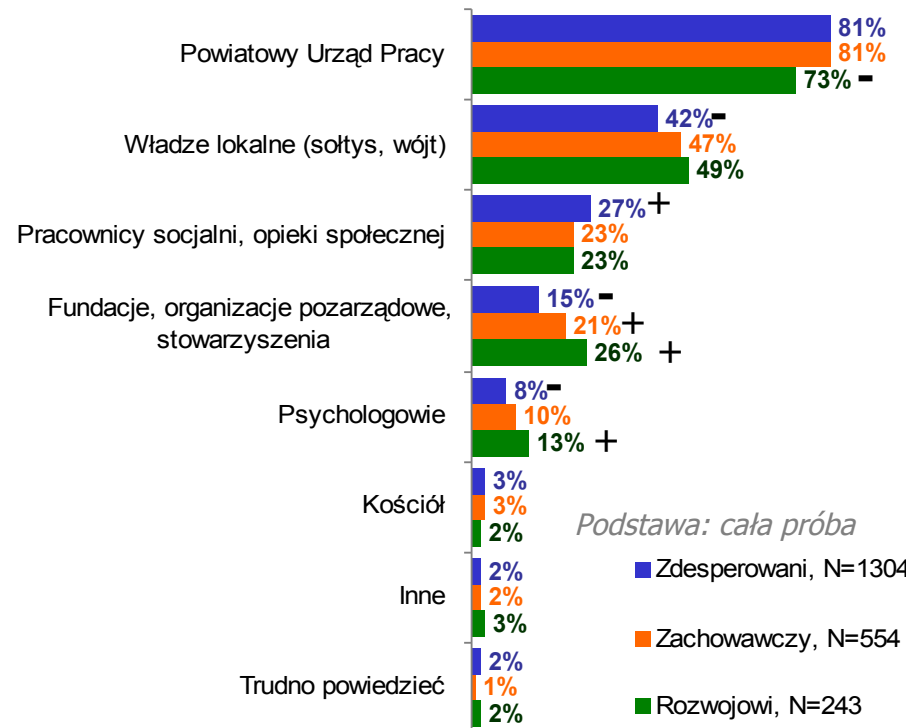
Rodzaj oczekiwanej pomocy w podziale na segmenty cd

Dlaczego nie byłaby skłonna skorzystać z pomocy gdyby była dostępna w regionie?

Podstawa: Tylko osoby, które nie skorzystały z pomocy po powrocie do kraju i nie byłyby skłonne z niej skorzystać gdyby była dostępna w regionie

Kto powinien pomagać w adaptacji osobom powracającym do swojego miejsca zamieszkania?

Podstawa: cała próba

W większości migranci, niezależnie od segmentu deklarowali, że nie byliby skłonni skorzystać z pomocy, gdyby była ona dostępna w regionie, ponieważ nie mają takiej potrzeby (istotnie więcej Zachowawczych – 72%, istotnie mniej Zdesperowanych -61%). Zdesperowani deklarują częściej, że mają już pracę (19%) oraz, że nie mają zaufania do tego typu pomocy (10%). PUP jest istotnie rzadziej wymieniany przez Rozwojowych jako organizacja, która powinna pomagać w adaptacji migrantów po powrocie. Zdesperowani rzadziej wskazują na władze lokalne oraz fundacje i organizacje pozarządowe (te ostatnie częściej są wymieniane przez Zachowawczych i Rozwojowych).

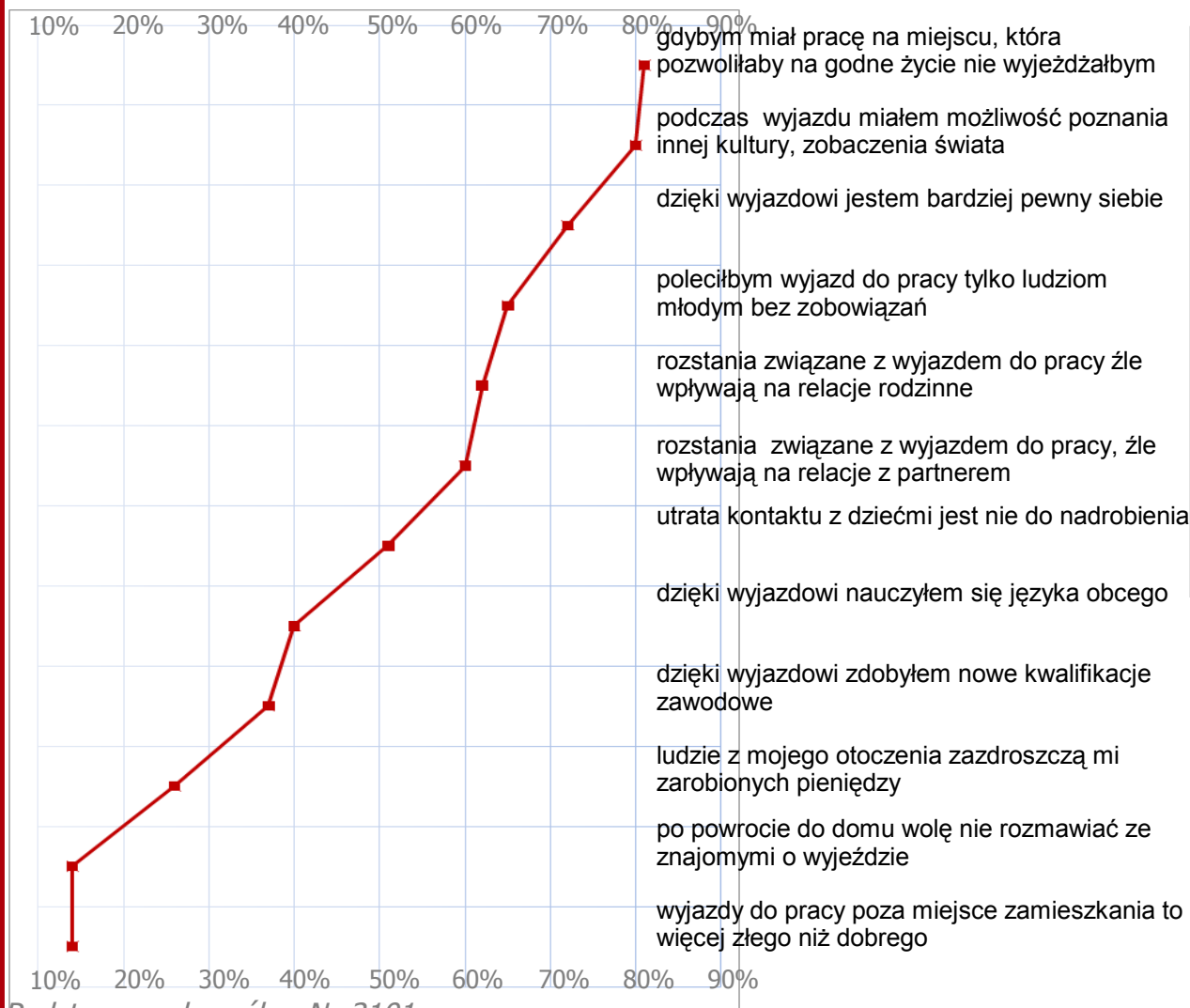

Ogólna opinia o migracji

Opinia migrantów o migracji

Podstawa: cała próba, N=2101

Najwięcej migrantów spośród badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że gdyby miało możliwość pracy na miejscu, w ogóle by nie wyjeżdżało. 80% podczas wyjazdu miało możliwość poznania innej kultury, a ponad 70% wyjazd dodał pewności siebie.

Pomimo początkowej deklaracji o niemalże przymusie wyjazdu, tylko ponad 10% osób uważa, że wyjazdy przynoszą więcej złego niż dobrego i unika rozmów o wyjeździe. Z deklaracji badanych wynika również, że wyjazdy nie pozwalają na zarobienie dużych pieniędzy, których mogliby zazdrościć ludzie z otoczenia migranta.

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

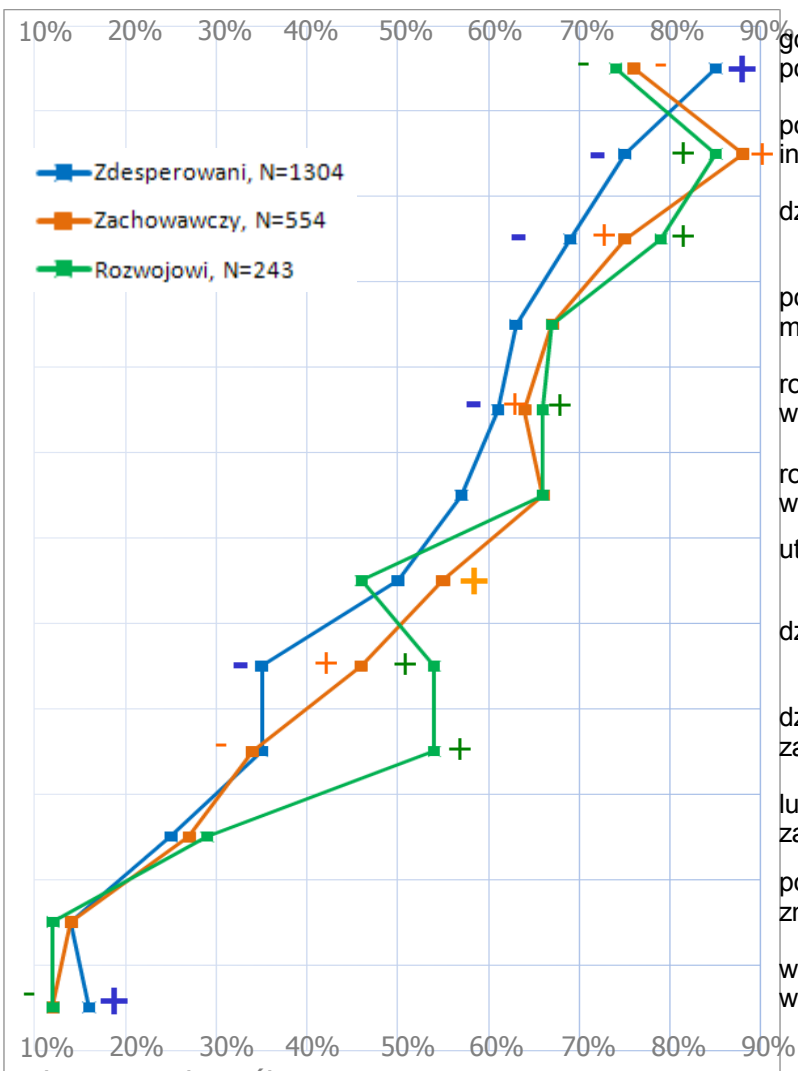

Pytania wizerunkowe od P69.1 do P69.12

Opinia migrantów o migracji w podziale na segmenty

gdybym miał pracę na miejscu, która pozwoliłaby na godne życie nie wyjeżdżałbym

podczas wyjazdu miałem możliwość poznania innej kultury, zobaczenia świata

dzięki wyjazdowi jestem bardziej pewny siebie

poleciłbym wyjazd do pracy tylko ludziom młodym bez zobowiązań

rozstania związane z wyjazdem do pracy źle wpływają na relacje rodzinne

rozstania związane z wyjazdem do pracy, źle wpływają na relacje z partnerem

utrata kontaktu z dziećmi jest nie do nadrobienia

dzięki wyjazdowi nauczyłem się języka obcego

dzięki wyjazdowi zdobyłem nowe kwalifikacje zawodowe

ludzie z mojego otoczenia zazdroszczą mi zarobionych pieniędzy

po powrocie do domu wolę nie rozmawiać ze znajomymi o wyjeździe

wyjezdy do pracy poza miejsce zamieszkania to więcej złego niż dobrego

W rozróżnieniu na segmenty istotnie więcej Zdesperowanych deklaruje chęć pozostania w miejscu zamieszkania, gdyby posiadało dobrą pracę (ok. 86%). Rozwojowi (ok. 85%) i Zachowawczych (blisko 90%) częściej niż Zdesperowani wskazują na możliwość poznania innej kultury, zobaczenia świata podczas wyjazdu. Również istotnie mniej Zdesperowanych mówi o zdobytej pewności siebie (ok. 70%) w porównaniu do Zachowawczych (ok. 75%) i Rozwojowych (blisko 80%).

W podziale na segmenty widać różnicę w percepcji samego wyjazdu. Mimo, że odpowiedź ta jest wskazywana przez niewielki odsetek osób w ogóle, to istotnie więcej Zdesperowanych twierdzi, że wyjazd przynosi więcej złego niż dobrego (ok. 15%), również mniej Zdesperowanych zdobyło nowe kwalifikacje zawodowe (ok. 35%).

Podstawa: cała próba

Pytania wizerunkowe od P69.1 do P69.12

Powrót do domu – psychospołeczne mechanizmy adaptacyjne migrantów powrotnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego

Podsumowanie

Podsumowanie

•Największą grupę migrantów powrotnych stanowią Zdesperowani, osoby gorzej wykształcone, często bezrobotne. Zdesperowani długotrwale poszukują pracy w swoim regionie, korzystając z wielu źródeł. Mają na swoim koncie częściej niż pozostali badani po kilka wyjazdów, natomiast gdyby mogli utrzymać się pracując w miejscu swojego zamieszkania, nie wyjeżdżaliby. Ta grupa osób najbardziej oczekuje pomocy, przede wszystkim w znalezieniu pracy. Pomocy takiej ich zdaniem powinien udzielić urząd pracy lub pracownicy socjalni.

•Druga pod względem liczebności grupa migrantów powrotnych, osoby Zachowawcze, częściej niż pozostali badani mają pracę w kraju, która pozwala na przeżycie. Nie stać ich jednak na większe wydatki i dlatego aby dorobić często wykorzystują urlopy, a po powrocie wracają do swojego pracodawcy w regionie. Osoby zachowawcze w najmniejszym stopniu oczekują pomocy z zewnątrz, ich największym problemem są zbyt niskie zarobki.

•Najmniej liczna grupa Rozwojowych to osoby młode najlepiej wykształcone, dla których wyjazd, poza możliwością zarobienia, stanowi też szansę na rozwój zarówno osobisty jak i zawodowy. Osoby te po powrocie chcą znaleźć pracę, która będzie odpowiadać ich ambicjom i pozwoli na godne życie w kraju. Jeśli te oczekiwania nie zostaną spełnione, Rozwojowi będą szukać pracy poza miejscem swojego zamieszkania, w kraju lub za granicą. Osoby z tej grupy są gotowe skorzystać z pomocy dla osób powracających i częściej niż pozostali są zainteresowani pomocą w założeniu własnej firmy i pomocą prawną.

ul. Lekarska 7

00-610 Warszawa

tel. +48 (22) 592 63 00

fax +48 (22) 825 48 70